ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹង ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា

ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២៤

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹង
ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា
ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២៤

សម្តេចមហាបវរធិបតី ហ៊ុន ម៉ាណែត
នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា សូមប្រកាសប្រកបដោយមោទនភាពចំពោះការដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា រយៈពេលដប់ឆ្នាំ ២០២៤-២០៣៣ ដែលជាសក្ខីភាពមួយចំពោះការប្តេជ្ញាចិត្តមិនងាករេរបស់កម្ពុជា ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងផលប៉ះពាល់ដ៏ធំធេងមកលើសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមរបស់យើង។ ក្នុងនាមជាប្រទេសហត្ថលេខីនៃអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (UNFCCC) និងកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស ស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ប្រទេសកម្ពុជានៅតែប្រកាន់ខ្ជាប់ការប្តេជ្ញាចិត្តជាអន្តរជាតិរបស់ខ្លួនក្នុងការជំរុញអនាគតប្រកបដោយចីរភាព។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិនេះ គឺជាឯកសារដ៏មានសារៈសំខាន់មួយនៅក្នុងដំណើរសកម្មភាពអាកាសធាតុរបស់យើង ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា ២០១៤-២០២៣ ដែលបានដាក់ចេញនាពេលកន្លងមក។

ប្រទេសកម្ពុជាមានភាពងាយរងគ្រោះខ្លាំង នៅចំពោះមុខការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដោយសារកំណើនសីតុណ្ហភាព ព្រឹត្តិការណ៍ធាតុអាកាសធ្ងន់ធ្ងរដែលកើតមានកាន់តែញឹកញាប់ និងការកើនឡើងកម្ពស់ទឹកសមុទ្រ ដែលបានគំរាមកំហែងដល់វិស័យកសិកម្ម នេសាទ និងឧស្សាហកម្មទេសចរណ៍។ ប្រទេសកម្ពុជាបានបង្ហាញពីសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមទាំងនេះ ដោយកំណត់របៀបវារៈជាតិប្រកបដោយមហិច្ឆតា សម្រាប់ដោះស្រាយបញ្ហាប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការបង្កើតគោលនយោបាយសំខាន់ៗ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងផលប៉ះពាល់នានាដែលបណ្តាលមកពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដូចជាផែនការជាតិរួមចំណែកឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅកម្ពុជា ដើម្បីអនុវត្តអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ឆ្នាំ២០២០ យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេលវែងប្រកបដោយអព្យាក្រឹតភាពកាបូននៅកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២១ និងការបញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទៅក្នុងគោលនយោបាយ និងដំណើរការដែលពាក់ព័ន្ធរបស់ជាតិ។ សមិទ្ធផលទាំងនេះ អាចធ្វើទៅបានតាមរយៈកិច្ចសហការយូរអង្វែងដោយភាគីពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងការគាំទ្រដ៏មានតម្លៃពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានា។

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ ត្រូវបានរៀបចំឡើងយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ ដើម្បីផ្តល់ជាផែនទីបង្ហាញផ្លូវគោលនយោបាយជាតិតែមួយគត់ដោយគ្របដណ្តប់លើមហិច្ឆតាក្នុងការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ការបន្សាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការលើកកម្ពស់អភិបាលកិច្ច។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនេះផ្តល់អាទិភាពដល់កិច្ចការពារសហគមន៍របស់យើងដែលងាយរងគ្រោះបំផុត ដោយផ្តោតជាពិសេសលើកុមារ និងស្ត្រី ដែលរងផលប៉ះពាល់បណ្តាលមកពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក្នុងកម្រិតវិសមាមាត្រ។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនេះត្រូវបានរៀបចំឡើងស្របតាមគោលនយោបាយជាតិសំខាន់ៗ ដូចជា យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណដំណាក់កាលទី១ យុទ្ធសាស្ត្រចក្រាវិស័យបរិស្ថាន ២០២៣-២០២៨ ផែនការ

យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០២៤-២០២៨ ក៏ដូចជាយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យផងដែរ។ វិធីសាស្ត្រជារួមចំពោះអភិបាលកិច្ចបរិស្ថាន គូសបញ្ជាក់ពីការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់យើងដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមដែលទាក់ទងគ្នានៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និងសមធម៌សង្គម។

យើងមានទំនុកចិត្តថា ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ នឹងនាំមកនូវអត្ថប្រយោជន៍យ៉ាងច្រើនដល់ប្រជាជនកម្ពុជា និងរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងជាសាកល ដើម្បីកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់នានាដែលបណ្តាលមកពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងកសាងសង្គមប្រកបដោយភាពធន់។ យើងទទួលស្គាល់ថា សកម្មភាពអាកាសធាតុទាមទារឱ្យមានកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរួមគ្នា ដែលមិនត្រឹមតែមានការចូលរួមពីស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាលប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែក៏ត្រូវមានការចូលរួមដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល រាជបណ្ឌិតសភា និងសហគមន៍កម្ពុជាទាំងមូល ផងដែរ។

រួមជាមួយគ្នា យើងរំពឹងយ៉ាងមុតមាំ និងត្រៀមខ្លួនរួចជាស្រេច ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈម និងចាប់យកកាលានុវត្តភាពនានា ក្នុងកិច្ចប្រឹងប្រែងដើម្បីធ្វើឱ្យកម្ពុជាកាន់តែមានភាពធន់ និងចីរភាព។

ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ៨កើត ខែផល្គុន ឆ្នាំរោង ឆស័ក ព.ស.២៥៦៨
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ៦ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២៥

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

សម្តេចមហាបវរធិបតី ហ៊ុន ម៉ាណែត

អារម្ភកថា

ឈរលើមូលដ្ឋាននៃសុខសន្តិភាព ឯកភាពជាតិ និងបូរណភាពទឹកដី ការប្តេជ្ញាចិត្តមិនងាករេ ទឹកចិត្តស្នេហាជាតិ និងពលិកម្មគ្រប់បែបយ៉ាង ក្រោមការដឹកនាំដ៏ឈ្លាសវៃរបស់ **សម្តេចមហាបវរធិបតី ហ៊ុន ម៉ាណែត នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា** រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានជំរុញការអនុវត្តយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួននូវយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណដំណាក់កាលទី១ យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេលវែងប្រកបដោយអព្យាក្រឹតភាពកាបូនឆ្នាំ២០៥០ និងយុទ្ធសាស្ត្រចក្រាវិស័យបរិស្ថានឆ្នាំ២០២៣-២០២៨។ កិច្ចប្រឹងប្រែងរួមគ្នាទាំងនេះ បាននាំមកនូវសមិទ្ធផលសំខាន់ៗ និងការរីកចម្រើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ទាំងផ្នែកនយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងបរិស្ថានដល់ការអភិវឌ្ឍប្រទេសកម្ពុជា។

យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណដំណាក់កាលទី១របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា មានសារៈសំខាន់ចំពោះក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច-សង្គមរបស់កម្ពុជា ដោយបានផ្តល់ជាទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រឯកភាពគ្នា សម្រាប់ការពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន។ ប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា កំពុងឈានឆ្ពោះទៅកាន់ទំនើបកម្ម បង្កើនប្រសិទ្ធផល និងប្រសិទ្ធភាពនៃប្រព័ន្ធផ្តល់សេវា ដែលជួយសម្រួលដល់ការអភិវឌ្ឍសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចយ៉ាងឆាប់រហ័សក្នុងការទទួលបាននូវមុខមាត់ដោយស្មើភាពក្នុងតំបន់ និងលើសកលលោក។ ការផ្លាស់ប្តូរនេះបាននាំប្រទេសកម្ពុជាឆ្ពោះទៅរកលំនាំនៃការសម្រេចបាននូវស្ថានភាព ជាប្រទេសមានប្រាក់ចំណូលមធ្យម ដែលបានបង្ហាញតាមរយៈកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងសមាហរណកម្មក្នុងតំបន់និងអន្តរជាតិ។

ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានទសវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះ ចាប់តាំងពីការបង្កើតស្ថាប័នបរិស្ថានក្នុងឆ្នាំ១៩៩៣ វិស័យបរិស្ថានទទួលបានការយកចិត្តទុកដាក់ឥតឈប់ឈរពីសំណាក់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។ ប្រការនេះស្តែងឱ្យឃើញតាមរយៈកិច្ចសហប្រតិបត្តិការពហុភាគីនិងពហុស្ថាប័ន ការចូលរួមយ៉ាងសកម្មពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ម្ចាស់ជំនួយ និងប្រជាជនកម្ពុជាក្នុងការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងធនធានធម្មជាតិ។ ការដឹកនាំ និងការយកចិត្តទុកដាក់របស់មន្ត្រីគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់នៃក្រសួងបរិស្ថាន បាននាំឱ្យការអនុវត្តគោលនយោបាយសំខាន់ៗ កំណែទម្រង់ច្បាប់ និងទំនើបកម្មស្ថាប័ន ដែលនាំមកនូវលទ្ធផលជាទីគាប់ចិត្ត។

ដោយបានបន្សីគ្នាជាមួយយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណដំណាក់កាលទី១ និងស្របតាមគោលនយោបាយនិងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ ព្រមទាំងក្របខ័ណ្ឌអន្តរជាតិដែលមានស្រាប់ ក្រសួងបរិស្ថានបានបង្កើត **«ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣»**។

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុថ្មីរបស់កម្ពុជាឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ (CCCSP 2024-2033) មានបំណងដោះស្រាយភាពខ្វះចន្លោះនៃការអនុវត្តឆ្ពោះទៅសម្រេចឱ្យបាននូវផែនការជាតិរួមចំណែកឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅកម្ពុជា (NDC 3.0) និងយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេលវែងប្រកបដោយអព្យាក្រឹតកាបូន និងផ្តល់ការយកចិត្តទុកដាក់ជាក់លាក់ចំពោះប្រធានបទដែលលេចឡើងថ្មីៗអំពីអាកាសធាតុ និងចំពោះប្រជាពលរដ្ឋដែលងាយរងគ្រោះ និងអ្នកដែលប្រឈមហានិភ័យ ជាពិសេសកុមារនិងស្ត្រី។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ត្រូវបានបង្កើតឡើងស្របតាមគោលនយោបាយជាតិសំខាន់ៗ ដូចជា យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ ដំណាក់កាលទី១ និងយុទ្ធសាស្ត្រចក្រាវិស័យបរិស្ថាន២០២៣-២០២៨ និងយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ស្ថាប័ននានា។

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជាឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ ក៏បង្ហាញពីតម្រូវការហិរញ្ញវត្ថុ បច្ចេកវិទ្យា និងធនធាន ដែលនឹងត្រូវវិភាគឱ្យបានលម្អិតបន្ថែមទៀត ស្របតាមតម្រូវការនិងកាលៈទេសៈ

នៃការអភិវឌ្ឍជាតិ។ ក្នុងជំហានទៅមុខ យើងរំពឹងថា ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនឹងរៀបចំផែនការ និងអនុវត្តសកម្មភាពរៀងៗខ្លួន ដើម្បីគាំទ្រដល់វឌ្ឍនភាពរបស់កម្ពុជា ឆ្ពោះទៅអព្យាក្រឹតកាបូន និងភាពធន់នឹងអាកាសធាតុ ប្រកបដោយបរិយាបន្ន និងការអភិវឌ្ឍជាតិប្រកបដោយចីរភាព។

ក្នុងនាមក្រសួងបរិស្ថាន ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងស្មោះស្ម័គ្រ **សម្តេចមហាបវរធិបតី ហ៊ុន ម៉ាណែត នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា** ដែលបានដឹកនាំរៀបចំ និងគាំទ្រចំពោះផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា (២០២៤-២០៣៣)។

ខ្ញុំមានទំនុកចិត្តថា អង្គភាពក្រោមឱវាទក្រសួងបរិស្ថាននឹងសហការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពជាមួយក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ វិស័យឯកជន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត ដើម្បីប្រែក្លាយផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជាឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ ឱ្យទៅជាសកម្មភាពជាក់ស្តែងនៅទីវាល និងផ្តល់នូវអត្ថប្រយោជន៍ដល់ប្រជាជនកម្ពុជាគ្រប់ជំនាន់ ព្រមទាំងលើកកម្ពស់កិត្តិយសជាតិនៃភាពជាអ្នកដឹកនាំសកម្មភាពអាកាសធាតុរបស់កម្ពុជា នៅលើឆាកអន្តរជាតិ។

ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ៧កើត ខែផល្គុន ឆ្នាំរោង ឆស័ក ព.ស.២៥៦៨

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ៦ ខែ មីនា ឆ្នាំ២០២៥

រដ្ឋមន្ត្រី

អ៊ាង សុផល្លែត

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ ត្រូវបានសម្របសម្រួលដោយអគ្គនាយកដ្ឋានគោលនយោបាយនិងយុទ្ធសាស្ត្រនៃក្រសួងបរិស្ថាន និងគាំទ្រដោយកម្មវិធីសម្ព័ន្ធភាពប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា ដំណាក់កាលទី៣(CCCA 3) ដែលជាកម្មវិធីផ្តល់មូលនិធិដោយសហភាពអឺរ៉ុប(EU) កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិនៅកម្ពុជា UNDP Cambodia និងប្រទេសស៊ុយអែត។ ការរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រនេះក៏ទទួលបានការគាំទ្រពី មូលនិធិកុមារនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ(UNICEF) និងនាយកដ្ឋានកិច្ចការបរទេស និងពាណិជ្ជកម្មនៃរដ្ឋាភិបាលអូស្ត្រាលី(DFAT)។

សូមថ្លែងអំណរគុណដ៏ជ្រាលជ្រៅជូនចំពោះ **ឯកឧត្តមបណ្ឌិត អ៊ាង សុផល្លែត** រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន និងជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជាតិអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព **ឯកឧត្តមបណ្ឌិត ជួប ប៉ារីស៍** រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងបរិស្ថានទទួលបន្ទុកអគ្គនាយកដ្ឋានគោលនយោបាយនិងយុទ្ធសាស្ត្រ **ឯកឧត្តម ស៊ុំ ធី** អគ្គនាយកនៃអគ្គនាយកដ្ឋានគោលនយោបាយនិងយុទ្ធសាស្ត្រ និងក្រុមការងារបច្ចេកទេសបរិស្ថាននិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដែលបានណែនាំ តម្រង់ទិស និងផ្តល់ការគាំទ្រជាបន្តបន្ទាប់រហូតដល់ ការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិនេះទទួលបានជោគជ័យ។

សូមថ្លែងអំណរគុណដោយស្មោះស្ម័គ្រជូនចំពោះថ្នាក់ដឹកនាំ មន្ត្រីរាជការនៃក្រសួងបរិស្ថាន និងក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដៃគូអភិវឌ្ឍ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអន្តរជាតិ ដូចជាអុកស្វាមអន្តរជាតិ ដែលបានផ្តល់ព័ត៌មាន និងទស្សនាទាន ក្នុងកំឡុងពេលសម្ភាសជាលក្ខណៈបុគ្គល និងការពិគ្រោះយោបល់លើវិធានការកាត់បន្ថយបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងការបន្សាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជាឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ គឺជាលទ្ធផលនៃការងារយ៉ាងសកម្មដែលនឹងត្រូវធ្វើសមាហរណកម្មយ៉ាងទូលំទូលាយ ស្របតាមកាលៈទេសៈនៃការអភិវឌ្ឍរបស់កម្ពុជា។

មាតិកា

អារម្ភកថា IV
សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ VI
មាតិកា VII
បញ្ជីតារាង IX
បញ្ជីរូប X
ពាក្យបំព្រួញ XI
សេចក្តីសង្ខេប XIV
១- សេចក្តីផ្តើម ១
១.១- ទិដ្ឋភាពទូទៅ ១
១.២- បរិបទនិងហេតុផល ២
១.៣- បរិបទសង្គម ៤
១.៣.១- លក្ខណៈភូមិសាស្ត្រ ៤
១.៣.២- អាកាសធាតុ ៤
១.៣.៣- ផលប៉ះពាល់ដែលបណ្តាលមកពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ៤
១.៣.៤- ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច ៥
១.៣.៥- បរិបទកូវីដ១៩នៅកម្ពុជា ៥
១.៣.៦- យេនឌ័រនិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ៦
១.៣.៧- សកម្មភាពអាកាសធាតុ ៦
១.៤- ទស្សនវិស័យអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ៨
១.៤.១- ការព្យាករអំពីការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ៨
១.៤.២- របៀបវារៈនៃការស្តារសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ៩
២- ចក្ខុវិស័យ ៩
៣- បេសកកម្ម ៩
៤- គោលបំណងនិងគោលដៅ ១០
៥- ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ ១០

៥.១- គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ១ : ជំរុញការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់............................. ១២

៥.១.១- លទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ ១៣

៥.២- គោលដៅវិស័យយុទ្ធសាស្ត្រ២ : ពង្រឹងសមត្ថភាពបន្សាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ............... ១៣

៥.២.១- លទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ... ១៣

៥.៣- គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ៣ : លើកស្ទួយអភិបាលកិច្ចល្អនិងបរិវត្តកម្មឌីជីថល(កត្តាជំរុញ) ១៤

៥.៣.១- លទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ... ១៤

៦- សកម្មភាពការងារ... ១៤

៦.១- គោលដៅ សកម្មភាព និងធនធានសំខាន់ៗ ១៤

៦.២- សកម្មភាព.. ១៥

៦.៣- ការកំណត់ពេលវេលានិងគោលដៅ ១៥

៦.៤- ផែនការអនុវត្ត CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣.. ១៥

៦.៤.១- ដំណាក់កាលទី១ : ក្នុងរយៈពេលបន្ទាន់ចំពោះមុខ(ឆ្នាំ២០២៤-២០២៨)......... ៤៥

៦.៤.២- ដំណាក់កាលទី២ : ក្នុងរយៈពេលមធ្យម(ឆ្នាំ២០២៩-២០៣៣).....................៤៧

៦.៥- ការរៀបចំស្ថាប័ន.. ៥១

៦.៦- តម្រូវការហិរញ្ញវត្ថុនិងបច្ចេកវិទ្យា... ៥៣

៦.៦.១- ការកៀរគរធនធានហិរញ្ញវត្ថុ.. ៥៤

៧- ការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និងការវាយតម្លៃ(M&E) ៥៦

៧.១- ការវាយតម្លៃលទ្ធផលផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ CCCSP ឆ្នាំ២០១៤-២០២៣.............................. ៥៦

៧.២- ក្របខ័ណ្ឌតាមដានវាយតម្លៃសម្រាប់ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា (CCCSP) ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ .... ៥៨

៧.៣- ការអនុវត្ត M&E.. ៥៩

៨- សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ៦០

ឧបសម្ព័ន្ធ ៦១
ការប៉ាន់ប្រមាណថវិកាសម្រាប់សកម្មភាពលទ្ធផលជាយុទ្ធសាស្ត្រ ៦១
ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ៦១
ពង្រឹងសមត្ថភាពបន្សាំ ៦៨
អភិបាលកិច្ច/បរិវត្តកម្មឌីជីថល(កត្តាជំរុញ) ៧៦

បញ្ជីតារាង

តារាងទី១ : គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ១ : ការកាត់បន្ថយ : ចំណុចដៅ សកម្មភាព និងធនធានសំខាន់ៗ.........១៧
តារាងទី២ : គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ២ : ការបន្សាំ : ចំណុចដៅ សកម្មភាព និងធនធានសំខាន់ៗ ២៥
តារាងទី៣ : គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ៣ : អភិបាលកិច្ច : ចំណុចដៅ សកម្មភាព និងធនធានសំខាន់ៗ ៣៦
តារាងទី៤ : ដំណាក់កាលទី១ : កម្មវិធីរយៈពេលបន្ទាន់(ឆ្នាំ២០២៤-២០២៨)..................................៤៥
តារាងទី៥ : ដំណាក់កាលទី២ : កម្មវិធីសម្រាប់រយៈពេលមធ្យម(ឆ្នាំ២០២៩-២០៣៣) ៤៨
តារាងទី៦ : ប្រភពថវិកាដែលអាចមានសម្រាប់សកម្មភាពអាកាសធាតុ...៥៤
តារាងទី៧ : សកម្មភាពកាត់បន្ថយ ប្រភពនៃការប៉ាន់ប្រមាណថវិកា..៦១
តារាងទី៨ : សកម្មភាពបន្សាំ ប្រភពនៃការប៉ាន់ប្រមាណថវិកា ៦៨
តារាងទី៩ : សកម្មភាពកត្តាអំណោយផល ប្រភពនៃការប៉ាន់ប្រមាណថវិកា..៧៦

បញ្ជីរូប

រូបទី១ : សេចក្តីសង្ខេបផែនការយុទ្ធសាស្ត្រប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ xviii

រូបទី២ : ផែនទីប្រទេសកម្ពុជា ៤

រូបទី៣ : CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ : វិស័យនិងលទ្ធផលជាយុទ្ធសាស្ត្រ ១២

រូបទី៤ : ការរៀបចំស្ថាប័ន...៥២

ពាក្យបំព្រួញ

BTR	Biennial Transparency Report	របាយការណ៍តម្លាភាពពីរឆ្នាំម្តងស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
CCCSP	Cambodia Climate Change Strategic Plan	ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា
CE	Circular Economy	សេដ្ឋកិច្ចចក្រា
COP	Conference of Parties	សន្និសីទបណ្តាភាគី
CPER	Cambodia Climate Public Expenditure Review	ការពិនិត្យចំណាយសាធារណៈលើការងារអាកាសធាតុកម្ពុជា
CSDG	Cambodia Sustainable Development Goals	គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាពកម្ពុជា
CSO	Civil Society Organization	អង្គការសង្គមស៊ីវិល
DP	Development Partners	ដៃគូអភិវឌ្ឍ
DRF	Disaster Risk Financing	ហិរញ្ញប្បទានហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ
DRR	Disaster risk resilience	ភាពធន់នឹងហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ
ECCTWG	Environment and Climate Change Technical Working Group	ក្រុមការងារបច្ចេកទេសបរិស្ថាននិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
EE	Energy efficiency	ប្រសិទ្ធភាពថាមពល
ETF	Enhanced Transparency Framework	ក្របខ័ណ្ឌពង្រឹងតម្លាភាព
EV	Electric vehicle	យានយន្តអគ្គិសនី
EW4ALL	Early Warning for All	ប្រព័ន្ធប្រកាសដំណឹងជាមុនសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា
FAO	Food and Agriculture Organisation	អង្គការស្បៀងនិងកសិកម្មសហប្រជាជាតិ
FIF	Financial intermediary fund	មូលនិធិហិរញ្ញវត្ថុអន្តរការី
FOLU	Forestry and Other Land Use	ព្រៃឈើនិងការប្រើប្រាស់ដី
GCF	Green Climate Fund	មូលនិធិអាកាសធាតុបៃតង
GDP	gross domestic product	ផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប(ផ.ស.ស)
GEDSI	Gender Equality Disability and Social Inclusion	ពិការភាព សមភាពយេនឌ័រ និងបរិយាបន្នសង្គម
GHG	Greenhouse gas	ឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់
GPP	Green Public Procurement	លទ្ធកម្មសាធារណៈបៃតង
IHL	Institution of Higher Learning	វិទ្យាស្ថានឧត្តមសិក្សា
LTS4CN	Long-term Strategy for Carbon Neutrality	យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេលវែងប្រកបដោយអព្យាក្រឹតកាបូន
M&E	Monitoring and Evaluation	ការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និងការវាយតម្លៃ
MAFF	Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
MEF	Ministry of Economy and Finance	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ

MISTI	Ministry of Industry, Science, Technology and Innovation	ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍
MLMUPC	Ministry of Land Management, Urban Planning and Construction	ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់
MLVT	Ministry of Labour and Vocational Training	ក្រសួងការងារនិងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ
MME	Ministry of Mine and Energy	ក្រសួងរ៉ែនិងថាមពល
MoE	Ministry of Environment	ក្រសួងបរិស្ថាន
MoEYS	Ministry of Education, Youth and Sport	ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
MoH	Ministry of Health	ក្រសួងសុខាភិបាល
MoINFO	Ministry of Information	ក្រសួងព័ត៌មាន
MoP	Ministry of Planning	ក្រសួងផែនការ
MoSVY	Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation	ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា
MoT	Ministry of Tourism	ក្រសួងទេសចរណ៍
MoWA	Ministry of Women's Affairs	ក្រសួងកិច្ចការនារី
MoWRAM	Ministry of Water Resource and Meteorology	ក្រសួងធនធានទឹកនិងឧតុនិយម
MPWT	Ministry of Public Work and Transportation	ក្រសួងសាធារណការនិងដឹកជញ្ជូន
MRC	Mekong River Commission	គណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ
MRD	Ministry of Rural Development	ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
MRV	Monitoring, reporting and verification	ពិនិត្យតាមដាន រាយការណ៍ និងផ្ទៀងផ្ទាត់
MSME	Micro, small and medium enterprises	សហគ្រាសខ្នាតមីក្រូ តូច និងមធ្យម
MTR	Mid-term Review	ការពិនិត្យពាក់កណ្តាលអាណត្តិ
NAP	National Adaptation Plan	ផែនការជាតិបន្ស៊ាំ
NC	National Communication	របាយការណ៍ជាតិ
NCAP	National Cooling Action Plan	ផែនការសកម្មភាពសីតកម្មជាតិ
NCDD	National Committee for Sub-National Democratic Development	គណៈកម្មាធិការជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ
NCDM	National Committee Disaster Management	គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ
NCSD	National Council for Sustainable Development	ក្រុមប្រឹក្សាជាតិអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព
NDCs	Nationally Determined Contributions	ផែនការជាតិរួមចំណែកឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
NGOs	Non-Government Organization	អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល
NIS	National Institution of Statistics	វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ
NSAF	National Social Assistance Fund (NSAF)	មូលនិធិជាតិគាំពារសង្គម

NSCCC	National Steering Committee on Climate Change	គណៈកម្មាធិការជាតិដឹកនាំការងារប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
NSDP	The National Strategy Development Plan	ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ
NSPC	National Social Protection Council	ក្រុមប្រឹក្សាជាតិគាំពារសង្គម
PFM	Public Finance Management	ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ
PIP	Public Investment Programme	កម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈ
RDF	Refuse derived fuel	ឥន្ធនៈផលិតចេញពីសំណល់
RE	Renewable energy	ថាមពលកកើតឡើងវិញ
REDD+	Reducing emissions from deforestation and forest degradation	ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នពីការបាត់បង់និងការរេចរឹលព្រៃឈើ
RGC	Royal Cambodian Government	រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
SBCC	Social behaviour change communication	ការប្រាស្រ័យទាក់ទងអំពីការកែប្រែឥរិយាបថសង្គម
SCP	Sustainable Consumption and Production	ការប្រើប្រាស់និងផលិតដោយនិរន្តរភាព
SNAPDRR	Strategic National Action Plan for Disaster Risk Reduction	ផែនការសកម្មភាពយុទ្ធសាស្ត្រជាតិកាត់បន្ថយហានិភ័យ
SRSP	Strengthening shock-responsive social protection	ការពង្រឹងកិច្ចគាំពារសង្គមឆ្លើយតបនឹងការប៉ះទង្គិច
STEM	Science, Technology, Engineering, and Mathematic	វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា វិស្វកម្ម និងគណិតវិទ្យា
SUP	Single Use Plastics	ប្លាស្ទិកដែលប្រើម្តងបោះចោល
UNDP	United Nations Development Programme	កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ
UNEP	United Nations Environment Programme	កម្មវិធីបរិស្ថានសហប្រជាជាតិ
UNFCCC	United Nations Framework Convention for Climate Change	អនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
WASH	Water Sanitation and Hygiene	អនាម័យទឹកនិងភាពស្អាត
WFE	Water, Food and Energy	ទឹក ស្បៀងអាហារ និងថាមពល
WTE	Waste to energy	សំណល់ទៅជាថាមពល

សេចក្តីសង្ខេប

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាមានសេដ្ឋកិច្ចចម្រុះ ដោយក្នុងនោះវិស័យកសិកម្ម ទេសចរណ៍ និងផលិតកម្ម បានដើរតួយ៉ាងសំខាន់។ គិតត្រឹមឆ្នាំ២០២២ ប្រទេសកម្ពុជាមានប្រជាជនចំនួន១៦,៨លាននាក់ ហើយនាពេលថ្មីៗនេះ បានជួបបញ្ហាប្រឈមជាច្រើន ជាពិសេស ផលប៉ះពាល់សេដ្ឋកិច្ចពីការរាតត្បាតនៃជំងឺកូវីដ១៩។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការព្រួយបារម្ភជាបន្ទាន់ជាងនេះឥទ្ធិពលនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ដោយសារការពឹងផ្អែកលើឧស្សាហកម្មដែលងាយរងគ្រោះដោយសារអាកាសធាតុ ប្រទេសកម្ពុជាងាយរងគ្រោះ ជាពិសេសបណ្តាលមកពីផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ កម្ពុជាប្រឈមនឹងហានិភ័យសំខាន់ៗជាច្រើន ដែលរួមទាំងកត្តាដែលបង្កឡើងដោយកំណើនសីតុណ្ហភាព ព្រឹត្តិការណ៍ធាតុអាកាសធ្ងន់ធ្ងរ និងកំណើននីវ៉ូទឹកសមុទ្រ។ ទោះបីជាមានកិច្ចប្រឹងប្រែងក្នុងការបន្សាំក៏ដោយ គេព្យាករថា កម្ពុជានឹងបាត់បង់ផ.ស.ស ប្រមាណ ៩,៨% នៅឆ្នាំ២០៥០ ដោយសារតែផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងបញ្ហាប្រឈមទាំងនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា(RGC) បានចូលរួមក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងអាកាសធាតុអន្តរជាតិ និងបានបង្កើតគោលនយោបាយអាកាសធាតុជាច្រើន ដែលរួមទាំងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា(CCCSP) ឆ្នាំ២០១៤-២០២៣ និងផែនការបច្ចុប្បន្នភាព CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣។

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជាCCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ មានបំណងដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមដែលបណ្តាលមកពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ បង្កើនភាពធន់ និងជំរុញការអភិវឌ្ឍដោយចីរភាព។ ផែនការនេះព្យាយាមធ្វើសមាហរណកម្មគោលនយោបាយជាតិ ដូចជាគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាពកម្ពុជា(CSDGs) យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ ដំណាក់កាលទី១ យុទ្ធសាស្ត្ររយៈពេលវែងប្រកបដោយអព្យាក្រឹតកាបូន(LTS4CN) ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ(NSDP) ផែនការជាតិរួមចំណែកឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ(NDC) និងដើម្បីគាំទ្រដល់កិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់កម្ពុជាក្នុងការកសាងភាពធន់នឹងផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ការរៀបចំ CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ បានរួមបញ្ចូលធាតុចូលពីក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ នៅក្នុងកំឡុងពេលកិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់ និងការសម្ភាស ដើម្បីធានាថា ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនេះមានភាពប្រទាក់ក្រឡា និងអាចអនុវត្តបានដោយក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនានា។

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិនេះ បង្ហាញអំពីការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងកិច្ចប្រឹងប្រែងជាសកល ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ជំរុញកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ និងរួមចំណែកធ្វើឱ្យប្រទេសជាតិនិងពិភពលោកកាន់តែមាននិរន្តរភាពទៅអនាគត។

ចក្ខុវិស័យ បេសកកម្ម និងលទ្ធផលជាផែនការយុទ្ធសាស្ត្រCCCSP បច្ចុប្បន្នបានផ្អែកលើការវិភាគសមត្ថភាពស្ថាប័ន ការសង្កេតផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការព្យាករអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ព្រមទាំងដំណើរការវិវត្តថ្មីៗលើសកម្មភាពអាកាសធាតុនិងការប្តេជ្ញាចិត្តជាធរមានក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ សកម្មភាពនៅក្រោមCCCSP ផ្តោតលើការកៀរគរធនធានឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់និងដោះស្រាយភាពខ្វះចន្លោះខាងទិន្នន័យ ដើម្បីឱ្យកម្ពុជាឈានទៅជាសង្គមមួយដែលមានភាពធន់និងបញ្ចេញកាបូនទាប។

ចក្ខុវិស័យ : ឈានឆ្ពោះទៅអព្យាក្រឹតភាពកាបូននិងភាពធន់នឹងអាកាសធាតុ សំដៅចូលរួមចំណែកអភិវឌ្ឍជាតិប្រកបដោយចីរភាព។

បេសកកម្ម : បង្កើតក្របខ័ណ្ឌនៅថ្នាក់ជាតិដើម្បីកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ បង្កើនភាពធន់ និងកែលម្អអភិបាលកិច្ចអាកាសធាតុ ដើម្បីធានាសុខុមាលភាពសង្គម បរិស្ថាន និងសេដ្ឋកិច្ច។ ចំណុចនេះ រាប់បញ្ចូលទាំងការជំរុញការប្រើប្រាស់ថាមពលកកើតឡើងវិញ ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងការអនុវត្តសកម្មភាពអាកាសធាតុប្រកបដោយភាពឆ្លាតវៃ។

គោលបំណង : លើកស្ទួយការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព តាមរយៈការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាបញ្ចេញកាបូនទាប និងពង្រឹងសមត្ថភាពភាពធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ ត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីសម្រេចបានចក្ខុវិស័យ បេសកកម្ម និងគោលបំណង របស់ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣។

វិស័យ និងលទ្ធផលជាយុទ្ធសាស្ត្រ : កម្ពុជាបានបង្កើតផែនការយុទ្ធសាស្ត្រមួយចំនួនដើម្បីឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដែលរួមមានយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណដំណាក់កាលទី១ យុទ្ធសាស្ត្រចក្រាវិស័យបរិស្ថាន ឆ្នាំ២០២៣-២០២៨ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និងយុទ្ធសាស្ត្ររយៈពេលវែងប្រកបដោយអព្យាក្រឹតកាបូន និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ បានផ្អែកលើកិច្ចប្រឹងប្រែងទាំងនេះកន្លងមក ដោយផ្តោតជាពិសេសលើការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ បង្កើនភាពធន់ និងការកែលម្អអភិបាលកិច្ចនិងបរិវត្តកម្មឌីជីថល។ គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រចំនួនបី ត្រូវបានកំណត់៖

ជំរុញការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ : បង្កើនល្បឿនអភិវឌ្ឍន៍ថាមពលកកើតឡើងវិញ និងប្រសិទ្ធភាពថាមពល ឧស្សាហកម្មបៃតង កាត់បន្ថយការពឹងផ្អែកលើឥន្ធនៈផូស៊ីល អនុវត្តគោលការណ៍សេដ្ឋកិច្ចចក្រា ដើម្បីដោះស្រាយការបំពុល ការកសាងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទឹក និងសំណល់ដោយនិរន្តរភាព ពង្រីកលំហបៃតងក្នុងទីក្រុង បញ្ឈប់ការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ និងលើកកម្ពស់ការដាំដើមឈើនិងព្រៃឈើឡើងវិញ ដើម្បីធានាចីរភាពបរិស្ថាន។

ពង្រឹងការបន្សាំនិងភាពធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ : ពង្រឹងគោលនយោបាយជាតិ ដែលទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ការអនុវត្តកសិកម្មឆ្លាតវៃខាងអាកាសធាតុ ការអភិរក្សប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី និង GEDSI សំខាន់ៗ ដើម្បីពង្រឹងភាពធន់នៃក្រុមងាយរងគ្រោះ(ស្ត្រី មនុស្សចាស់ សហគមន៍មូលដ្ឋាន។ល។)។

លើកស្ទួយអភិបាលកិច្ចល្អនិងបរិវត្តកម្មឌីជីថល : ពង្រឹងស្ថាប័នជាតិនិងបង្កើនកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយគ្រប់ក្រសួង ទាំងនៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ។ ការលើកកម្ពស់យន្តការហិរញ្ញវត្ថុ ការប្រាស្រ័យទាក់ទង ការយល់ដឹងនៅគ្រប់ស្ថាប័ន និងកម្រិតនៃសង្គម ការកសាងសមត្ថភាព ជំរុញកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ និងភាពជាដៃគូក្នុងតំបន់ ការដោះស្រាយគម្លាតខាងព័ត៌មាន និងការពង្រឹងការងារពិនិត្យតាមដាននិងការវាយតម្លៃ។ ផែនការCCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ មានគោលបំណងអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រទាំងនេះជាពីរដំណាក់កាល៖

ដំណាក់កាលទី១ : រយៈពេលបន្ទាន់ចំពោះមុខ ឆ្នាំ២០២៤-២០២៨ ដោយផ្តោតលើការបង្កើនល្បឿននៃការអនុវត្តវិធានការអភិបាលកិច្ច ដែលទាក់ទងនឹងសមត្ថភាពមនុស្ស ការលើកកម្ពស់ GEDSI ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិឱ្យមាននិរន្តរភាព លើកកម្ពស់ការយល់ដឹង និងការដោះស្រាយគម្លាតខាងទិន្នន័យ។

ដំណាក់កាលទី២ : រយៈពេលមធ្យម ឆ្នាំ២០២៩-២០៣៣ ផ្តោតលើការពង្រឹងនិងបញ្ចូលកម្មវិធីសំខាន់ៗ ដែលមានបំណងលើកកម្ពស់កំណើនបៃតង ជំរុញ GEDSI ពង្រឹងសុខភាពសាធារណៈ និងពង្រីកកិច្ចផ្តួចផ្តើម ដែលធន់នឹងអាកាសធាតុនៅទូទាំងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ។ កំឡុងពេលនេះ ក៏រួមបញ្ចូលផងដែរនូវការកៀរគរហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុ ការពង្រីកវិធានការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងការពង្រីកការអនុវត្តការងារគ្រប់គ្រងសំណល់ប្រកបដោយនិរន្តរភាព។

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា(CCCSP) ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ បង្ហាញវិធីសាស្ត្រទូលំទូលាយមួយក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ អង្គភាពដែលមានស្រាប់ ដូចជាក្រុមការងារបច្ចេកទេសបរិស្ថាននិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ(ECCTWG)នៃក្រុមប្រឹក្សាជាតិអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព(NCSD)នឹងបន្តសម្របសម្រួលកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ។ ផែនការនេះក៏អំពាវនាវឱ្យពង្រឹងយន្តការសម្របសម្រួលតាមក្រសួង ស្ថាប័នដែលមានស្រាប់ ដើម្បីបញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទៅក្នុងអាណត្តិរបស់ក្រសួង ស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធ។

ដើម្បីធានាឱ្យការអនុវត្តទទួលជោគជ័យ CCCSPនឹងផ្តល់អាទិភាពសម្រាប់ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានចម្រុះតាមរយៈថវិការបស់រដ្ឋាភិបាល ជំនួយអន្តរជាតិ ភាពជាដៃគូទ្វេភាគី ការវិនិយោគនៃវិស័យឯកជន និងសញ្ញាបណ្ណបៃតងប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិត។ ការកសាងភាពជាដៃគូរឹងមាំ ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍកម្លាំងពលកម្មជំនាញក៏ជាកត្តាសំខាន់ផងដែរ។ ចំណុចនេះរួមបញ្ជ្រាបទាំងការផ្តោតលើការអប់រំSTEMនិងការពង្រឹងភាពអង់អាចរបស់ស្ត្រី ដើម្បីឱ្យចូលរួមក្នុងវិស័យទាំងនេះ ដែលកត្តាទាំងពីរនេះមានសារៈសំខាន់ក្នុងការបញ្ចេញកាបូនតិចនាពេលអនាគត។

ដោយទទួលស្គាល់ពីសារៈសំខាន់នៃការកែលម្អជាបន្តបន្ទាប់ CCCSPនឹងបង្កើតក្របខ័ណ្ឌពិនិត្យតាមដាននិងវាយតម្លៃដ៏រឹងមាំមួយ។ ក្របខ័ណ្ឌនេះនឹងតាមដានវឌ្ឍនភាព ធានាការទទួលខុសត្រូវ និងជូនដំណឹងអំពីយុទ្ធសាស្ត្រនាពេលអនាគត។ ក្របខ័ណ្ឌនេះនឹងធានាអនុលោមភាពជាមួយប្រព័ន្ធជាតិ និងការប្តេជ្ញាចិត្តជាអន្តរជាតិ ដូចជាកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការលើកកម្ពស់ការសិក្សាដោយមានការចូលរួម និងការបញ្ជ្រាបការពិចារណាអំពីយេនឌ័រ។ ការតាមដានត្រួតពិនិត្យនិងការវាយតម្លៃជាទៀងទាត់ នឹងត្រូវធ្វើឡើង ដើម្បីវាយតម្លៃវឌ្ឍនភាពនិងអនុញ្ញាតឱ្យមានការកែតម្រូវតាមការចាំបាច់។ ជារួមយុទ្ធសាស្ត្រ CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ ផ្តល់កិច្ចប្រឹងប្រែងជាយុទ្ធសាស្ត្រនិងសម្របសម្រួល ក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ឈានឆ្ពោះទៅធ្វើឱ្យប្រទេសកម្ពុជាស្អាត បៃតង និងមានចីរភាព។

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ	១- ជំរុញការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់	២- ពង្រឹងការបន្សាំនឹងភាពធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	៣- លើកស្ទួយអភិបាលកិច្ចល្អនិងបរិវត្តកម្មឌីជីថល
លទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ	១.១- បង្កើនការរួមចំណែកនៃថាមពលកកើតឡើងវិញ(RE) នៅក្នុងល្បាយថាមពលជាតិ និងការប្រើប្រាស់RE នៅក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ(ដឹកជញ្ជូន កសិកម្ម ទេសចរណ៍ ផលិតកម្ម។ល។) ទន្ទឹមនឹងកាត់បន្ថយការពឹងផ្អែកលើឥន្ធនៈផូស៊ីល។	២.១- ពង្រឹងវិធានការបង្កើនភាពធន់នៅគ្រប់វិស័យសេដ្ឋកិច្ច និងសេវាសង្គមសំខាន់ៗ (សេវាកម្មទឹកស្អាត អគ្គិសនី អនាម័យ ការថែទាំសុខភាព អាហារូបត្ថម្ភ ការអប់រំ សង្គម និងកិច្ចគាំពារកុមារ ទេសចរណ៍ ប្រព័ន្ធស្បៀងអាហារដែលមាននិរន្តរភាព និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសំខាន់ៗ ដូចជាWASH ថាមពល ផ្លូវថ្នល់។ល។) ដោយផ្តោតជាពិសេស លើតម្រូវការរបស់កុមារ និងសហគមន៍ដែលងាយរងគ្រោះបំផុត។	៣.១- ពង្រឹងយន្តការហិរញ្ញវត្ថុអាកាសធាតុ។
	១.២- បង្កើនប្រសិទ្ធភាពថាមពល(EE) និងថាមពលកកើតឡើងវិញ(RE) នៅក្នុងការដំឡើង អគារ លំនៅឋាន និងការដឹកជញ្ជូន (ការដឹកជញ្ជូនសាធារណៈ រថយន្តអគ្គិសនី)។	២.២- បង្កើនការកាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ ការត្រៀមបង្ការ និងការស្តារឡើងវិញនៅទូទាំងសហគមន៍(តំបន់ឆ្នេរ បឹងទន្លេសាប និងសហគមន៍តាមដងទន្លេមេគង្គ)។	៣.២- បង្កើនលទ្ធភាពប្រើប្រាស់និងការអប់រំព័ត៌មានដែលផ្តោតចំគោលដៅ ការប្រាស្រ័យទាក់ទង និងការបណ្តុះបណ្តាលអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។
	១.៣- ពង្រឹងការអនុវត្តសេដ្ឋកិច្ចចក្រា(CE) និងទប់ស្កាត់ការបំពុល ក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ(ទេសចរណ៍ កសិកម្ម សំណង់ ការផលិត ការដឹកជញ្ជូន។ល។)។	២.៣- ពង្រឹងការអភិរក្សប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិដោយនិរន្តរភាព (រួមទាំងទន្លេមេគង្គ បឹងទន្លេសាប ព្រៃឈើ ជីវៈចម្រុះ ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីទីក្រុង និងបញ្ជ្រាបដំណោះស្រាយ និងការបន្សាំដោយផ្អែកតាមធម្មជាតិ)។	៣.៣- ពង្រឹងកម្លាំងពលកម្មបច្ចុប្បន្ននិងអនាគត ដើម្បីឈានឆ្ពោះទៅអន្តរកាលកាបូនតិចនិងដែលធន់។
	១.៤- ពង្រឹងធនធានទឹកនិងការផ្គត់ផ្គង់ដែលធន់និងមាននិរន្តរភាព ប្រព័ន្ធនិងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងសំណល់រឹង និងសំណល់រាវ (ឈានទៅស្ថានភាពគ្មានសំណល់ បញ្ឈប់ការប្រើប្រាស់ប្លាស្ទិកតែមួយលើកហើយបោះចោល(SUP)) បង្កើនជម្រើសជំនួស SUP ប្រែក្លាយសំណល់ទៅជាថាមពល(WTE) សំណល់ក្នុងវិស័យកាត់ដេរ ទឹកក្រោមដី និងធនធានទឹកលើដី។ល។)។	២.៤- ពង្រឹងភាពធន់នៃក្រុមជនដែលងាយរងគ្រោះ(ដូចជាកុមារនិងសហគមន៍មូលដ្ឋាន) និងបញ្ជ្រាប GEDSI ទៅក្នុងសកម្មភាពដោះស្រាយបញ្ហាអាកាសធាតុនិងភាពធន់។	៣.៤- ពង្រឹងការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធនានា និងការចូលរួមក្នុងការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ។

	១.៥- បង្កើនទំហំនៃលំហបៃតងក្នុងទីក្រុង និងទីក្រុងបៃតង ដោយលើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ដំណោះស្រាយផ្អែកលើធម្មជាតិ។	២.៥- ពង្រឹងវិធានការនិរន្តរភាពនិងភាពធន់ (រួមទាំង បច្ចេកវិទ្យាឆ្លាតវៃខាងអាកាសធាតុ កសិកម្មដែលស្តារគុណភាពដីឡើងវិញ)។	៣.៥- ពង្រឹងលទ្ធភាពទទួលបានជំនួយបច្ចេកទេសសម្រាប់ការកសាងសមត្ថភាពពហុភាគី។
	១.៦- បង្កើនគម្របព្រៃឈើនិងបញ្ឈប់ការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ(រួមទាំងបង្កើនការវិនិយោគនៃវិស័យឯកជននិងការចូលរួមក្នុងFOLU ការបង្កើតស្តង់ដាពាក់ព័ន្ធ និងគោលការណ៍ណែនាំ។ល។)។	២.៦- ពង្រឹងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនិងការកសាងភាពធន់ និងចីរភាពបរិស្ថាន (រួមទាំងពង្រីកការអនុវត្តស្តង់ដាអគារបៃតង ការរចនាអគារដែលរក្សាភាពត្រជាក់ លេខកូដអគារ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបៃតងនិងប្រផេះ។ល។)។	៣.៦- ដោះស្រាយគម្លាតទិន្នន័យនិងព័ត៌មានសម្រាប់ការតាមដានត្រួតពិនិត្យនិងការវាយតម្លៃប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។
			៣.៧- ពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការនិងភាពជាដៃគូក្នុងតំបន់ និងអន្តរជាតិ(រួមទាំង អាស៊ាន គណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ កិច្ចផ្តួចផ្តើមសហប្រតិបត្តិការមេគង្គ ទីភ្នាក់ងារនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ មូលនិធិហិរញ្ញវត្ថុអាកាសធាតុ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ និងទីភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍)។
			៣.៨- រៀបចំផែនទីបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់ការអនុវត្តបរិវត្តកម្មឌីជីថលក្នុងការងារបរិស្ថាន និងប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

រូបទី១ : សេចក្តីសង្ខេបផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣

១- សេចក្តីផ្តើម

១.១- ទិដ្ឋភាពទូទៅ

ប្រទេសកម្ពុជាស្ថិតក្នុងចំណោមប្រទេសដែលងាយរងគ្រោះបំផុតនៅក្នុងតំបន់ ដោយសារតែការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនិងការប្រឈមជាខ្លាំងចំពោះបញ្ហានានាបណ្តាលពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ទន្ទឹមនឹងកំណើនសេដ្ឋកិច្ចគួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍ កម្ពុជាកំពុងប្រឈមមុខនឹងការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់កាន់តែច្រើនឡើងៗ ដែលកើតចេញពីសកម្មភាពអភិវឌ្ឍន៍យ៉ាងឆាប់រហ័ស។ មានការព្យាករណ៍ថា ទោះបីជាកំណើនសីតុណ្ហភាពពិភពលោកនៅក្រោមកម្រិត២អង្សាសែលស៊ុស ហើយរាជរដ្ឋាភិបាលរក្សាកម្រិតបច្ចុប្បន្ននៃការវិនិយោគលើការបន្សាំនឹងអាកាសធាតុក៏ដោយ នៅឆ្នាំ២០៥០ ប្រទេសកម្ពុជានឹងបាត់បង់ផ.ស.ស ប្រមាណ៩,៨%(MEF, 2019)។ ទោះជាមានវិធានការនិងកម្មវិធីបន្សាំនឹងអាកាសធាតុក៏ដោយ សហគមន៍ដែលងាយរងគ្រោះនិងតំបន់ងាយរងគ្រោះក្នុងប្រទេសកម្ពុជាមានហានិភ័យនៃការប្រឈមនឹងផលវិបាកនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ហួសពីអ្វីដែលមនុស្សអាចបន្សាំបាន ឧទាហរណ៍ ការបាត់បង់មុខរបរចិញ្ចឹមជីវិតនិងផ្ទះសំបែង ក្នុងកំឡុងពេលទឹកជំនន់ខ្លាំង។[1]

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា(RGC) បានអនុវត្តវិធានការបន្សាំនិងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ជាច្រើនតាមរយៈការរៀបចំគោលនយោបាយនិងយុទ្ធសាស្ត្រសំខាន់ៗស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ កម្ពុជាបានចូលរួមយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិស្តីពីប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងបំពេញការប្តេជ្ញាចិត្តស្របតាមកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

យោងតាមផែនការជាតិអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព(NSDP) ការអភិវឌ្ឍនៅថ្នាក់ជាតិរបស់កម្ពុជា ផ្តោតលើការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងការសម្រេចបាននូវស្ថានភាពចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់នៅឆ្នាំ២០៣០។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជាដំណាក់កាលទី១ ឆ្នាំ២០១៤-២០២៣ និងផែនការសកម្មភាពពាក់ព័ន្ធ ដែលជាក្របខ័ណ្ឌអន្តរវិស័យឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនេះមានបំណងបង្កើតភាពស៊ីចង្វាក់គ្នាជាមួយឯកសារគោលនយោបាយរបស់រដ្ឋាភិបាលដែលមានស្រាប់ដូចជាផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ(NSDP) យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ គោលនយោបាយជាតិអភិវឌ្ឍន៍បៃតង និងផែនការអភិវឌ្ឍន៍តាមវិស័យ។

កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងនាពេលថ្មីៗនេះ ដូចជាផែនការបច្ចុប្បន្នភាពជាតិរួមចំណែកឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ(Updated NDC) យុទ្ធសាស្ត្រចក្រាវិស័យបរិស្ថាន ឆ្នាំ២០២៣-២០២៨ យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេលវែងប្រកបដោយអព្យាក្រឹតកាបូន(LTS4CN) តម្រូវឱ្យធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព CCCSP ជាដើម។ គេរំពឹងថា CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ នឹងបង្កើនល្បឿន និងជួយបំពេញបន្ថែមដល់ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រដែលបានរៀបរាប់ខាងលើពោលគឺផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាពកម្ពុជា(CSDGs) និងយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណដំណាក់កាលទី១។

---

[1] ក្នុងករណីដែលឥទ្ធិពលអវិជ្ជមាននៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅតែកើតឡើង ទោះបីជាមានការកាត់បន្ថយនិងកិច្ចប្រឹងប្រែងបន្សាំក៏ដោយ ស្ថានភាពនេះត្រូវបានគេឱ្យឈ្មោះថា ការបាត់បង់និងការខូចខាត(ដែលទាក់ទងនឹងផលប៉ះពាល់ដែលមិនអាចជៀសវាងបាននិងមិនអាចត្រឡប់វិញបាននៃវិបត្តិអាកាសធាតុ) About Loss and damage | UNEP - UN Environment Programme

១.២- បរិបទនិងហេតុផល

សេដ្ឋកិច្ចនិងការរីកចម្រើនរបស់កម្ពុជា ត្រូវបានជំរុញដោយវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ ដូចជាកសិកម្ម ទេសចរណ៍ ព្រៃឈើ នេសាទ ធនធានទឹកជាដើម ដែលជាវិស័យពឹងផ្អែកលើលក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុ។ ទន្ទឹមនឹងភាពងាយរងគ្រោះរបស់ប្រជាជន ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធក៏រួមចំណែកធ្វើឱ្យប្រទេសកម្ពុជាស្ថិតក្នុងចំណោមប្រទេសដែលរងផលប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងបណ្តាលមកពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុផងដែរ។

ផែនការ ដូចជា LTS4CN NDC គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាពកម្ពុជា យុទ្ធសាស្ត្រចក្រាវិស័យបរិស្ថាន ឆ្នាំ២០២៣-២០២៨ជាដើម គឺជាភស្តុតាងនៃមហិច្ឆតារបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្ពោះទៅអនុវត្តសកម្មភាពអាកាសធាតុ។ ការពង្រឹងទំនាក់ទំនងរវាងគ្នាកាន់តែខ្លាំងក្លា និងក្របខ័ណ្ឌស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ អាចបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តគោលនយោបាយទាំងនេះ និងការកៀរគរធនធានឱ្យបានទាន់ពេលវេលានិងគ្រប់គ្រាន់ និងសមត្ថភាពបច្ចេកវិទ្យា។

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា(CCCSP) ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ មានគោលដៅដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ បង្កើនល្បឿននៃសកម្មភាពដោះស្រាយបញ្ហាអាកាសធាតុ លើកកម្ពស់ការសម្របសម្រួលអន្តរស្ថាប័ននិងបរិយាបន្នកាន់តែច្រើនជាងមុន ពង្រីកការកៀរគរធនធានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនិងប្រសិទ្ធផលសម្រាប់ការបង្កើនភាពធន់ និងសមត្ថភាពបន្សុាំ ទន្ទឹមនឹងលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍដោយចីរភាពនៅក្នុងប្រទេស។

ការបង្កើត CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ ផ្អែកលើការវាយតម្លៃទិន្នន័យអាកាសធាតុ កំណត់បញ្ហាប្រឈមសំខាន់ៗដែលទាក់ទងនឹងអាកាសធាតុនិងការយល់ដឹងពីផលប៉ះពាល់សេដ្ឋកិច្ចសង្គមនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុមកលើប្រជាជនកម្ពុជា។ ការបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រនេះបានឆ្លងកាត់ការពិគ្រោះជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធយ៉ាងទូលំទូលាយ និងបានផ្អែកលើការអនុវត្តគោលនយោបាយនិងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិសំខាន់ៗ ដូចជា៖

១- យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ ដំណាក់កាលទី១ ឆ្នាំ២០២៣។
២- យុទ្ធសាស្ត្រចក្រាវិស័យបរិស្ថាន ឆ្នាំ២០២៣-២០២៨។
៣- ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ឆ្នាំ២០១៩-២០២៣។
៤- យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេលវែងប្រកបដោយអព្យាក្រឹតកាបូន(LTS4CN) ឆ្នាំ២០២១។
៥- ផែនការបច្ចុប្បន្នភាពជាតិរួមចំណែកឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ(Updated NDC) ឆ្នាំ២០២០។

សមិទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រពឹងផ្អែកលើការបញ្ជូលគោលនយោបាយនិងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ និងយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យផ្សេងទៀត។ យុទ្ធសាស្ត្រជាតិដែលមានស្រាប់នៃប្រទេសជិតខាងជាសមាជិកអាស៊ាន (ដូចជាប្រទេសថៃ សិង្ហបុរី វៀតណាមជាដើម) ឧបករណ៍និងសកម្មភាពអន្តររដ្ឋាភិបាលអន្តរជាតិ(ដូចជា របាយការណ៍ការវាយតម្លៃការអនុវត្តNDCជាសកល របាយការណ៍តម្លាភាពពីរឆ្នាំម្តង មូលនិធិការបាត់បង់និងការខូចខាតជាដើម) ក៏ត្រូវបានយកមកប្រើប្រាស់ផងដែរ ដើម្បីធានាថាCCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ ឆ្លើយតបនឹងនិន្នាការក្នុងតំបន់និងអន្តរជាតិ និងសកម្មភាពដោះស្រាយបញ្ហាអាកាសធាតុ។ វិធីសាស្ត្រទូលំទូលាយនេះជួយធានាឱ្យមានការឆ្លើយតបយ៉ាងជិតស្និទ្ធ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនិងយ៉ាងរលូនទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ទន្ទឹមនឹងជំរុញឱ្យមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចដោយនិរន្តរភាព និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងតំបន់និងអន្តរជាតិ។

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ផ្តោតអាទិភាពលើវិធានការបន្សាំ និងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ជាអាទិភាព ដូចជាការកែលម្អការគ្រប់គ្រងទឹក ការលើកកម្ពស់ការអភិរក្សព្រៃឈើ ការលើកកម្ពស់កសិកម្មដែលមាននិរន្តរភាព ការវិនិយោគលើប្រភពថាមពលកកើតឡើងវិញជាដើម។ ការគំរាមកំហែងដោយសារព្រឹត្តិការណ៍ធាតុអាកាសធ្ងន់ធ្ងរបណ្តាលពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុអាចនឹងកើនឡើង ហេតុនេះការរៀបចំប្រព័ន្ធប្រកាសឱ្យដឹងជាមុន អាចការពារអាយុជីវិតមនុស្សនិងទ្រព្យសម្បត្តិពីគ្រោះមហន្តរាយដែលកើតមានឡើង។ ការចូលរួមពីគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធរួមជាមួយសហគមន៍ដែលមានហានិភ័យឬងាយរងគ្រោះ នឹងជួយបង្កើនភាពធន់ទៅនឹងព្រឹត្តិការណ៍ធ្ងន់ធ្ងរទាំងនេះ។[2] លើសពីនេះ យុទ្ធសាស្ត្រនេះសង្កត់ធ្ងន់លើការកសាងសមត្ថភាពនិងការចែករំលែកចំណេះដឹងក្នុងចំណោមស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ សហគមន៍មូលដ្ឋាន អ្នករៀបចំគោលនយោបាយ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីធានានូវការអនុវត្តសកម្មភាពដែលបានស្នើឡើងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនិងនិរន្តរភាពយូរអង្វែង។

កិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយដៃគូអន្តរជាតិនិងការកៀរគរហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុ មានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការគាំទ្រដល់កិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់កម្ពុជា ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ ផ្អែកលើសមិទ្ធផលនិងបទពិសោធដែលទទួលបានពីការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រកាលពីទសវត្សមុន ដោយធានានូវការឆ្លើយតបប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនិងប្រសិទ្ធផលជាងមុន នៅចំពោះមុខបញ្ហាប្រឈមដែលបណ្តាលមកពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ នឹងជួយកម្ពុជាធ្វើការបន្សាំទៅនឹងការគំរាមកំហែង និងកាលានុវត្តភាពដែលកំពុងកើតមានដោយសារការវិវត្តនៃស្ថានភាពប្រែប្រួលអាកាសធាតុពិភពលោក ដូចជាកំណើនកម្ពស់ទឹកសមុទ្រ ការកើនឡើងព្រឹត្តិការណ៍ធាតុអាកាសធ្ងន់ធ្ងរ ការផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់នៃការអនុវត្តកសិកម្ម ការទទួលបានបច្ចេកវិទ្យាទំនើបចុងក្រោយបំផុត ហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុជាដើម។

ផែនការ CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ ផ្តល់យុទ្ធសាស្ត្រច្បាស់លាស់និងបច្ចុប្បន្នភាព ដែលអាចឱ្យកម្ពុជារៀបចំផែនការនិងកៀរគរធនធានគ្រប់គ្រាន់ និងពង្រឹងសមត្ថភាពបច្ចេកទេស ឆ្ពោះទៅអនុវត្តសកម្មភាពដោះស្រាយបញ្ហាអាកាសធាតុ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ផែនការនេះក៏នឹងបន្តកៀរគរការគាំទ្រនិងការវិនិយោគអន្តរជាតិ លើសកម្មភាពឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដែលនឹងមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រទេសដោយចីរភាព។

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនេះបង្ហាញទិសដៅលើកកម្ពស់ការសម្របសម្រួលអន្តរស្ថាប័នឱ្យមានភាពរលូន បង្កើនល្បឿននៃការគ្រប់គ្រងការវិនិយោគសាធារណៈដែលកាន់តែឆ្លើយតបនឹងបញ្ហាអាកាសធាតុ និងផ្តល់ការណែនាំសម្រាប់សកម្មភាពដោះស្រាយបញ្ហាអាកាសធាតុ នៅក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ ទន្ទឹមនឹងការបញ្ជ្រាប GEDSI ផ្អែកលើគោលការណ៍ ដោយមិនទុកនរណាម្នាក់ចោលឡើយ។

[2] ត្រូវគេស្គាល់ផងដែរថា ជាសកម្មភាពដែលគ្រោងទុកជាមុនឬសកម្មភាពផ្អែកលើការព្យាករណ៍ មានន័យថា ការចាត់វិធានការដើម្បីការពារមនុស្ស មុនគ្រោះមហន្តរាយកើតឡើង ដោយផ្អែកលើការព្រមានឬការព្យាករជាមុន។ (សហព័ន្ធកាកបាទក្រហមអន្តរជាតិ-IFRC)

១.៣- បរិបទសង្គម

១.៣.១- លក្ខណៈភូមិសាស្ត្រ

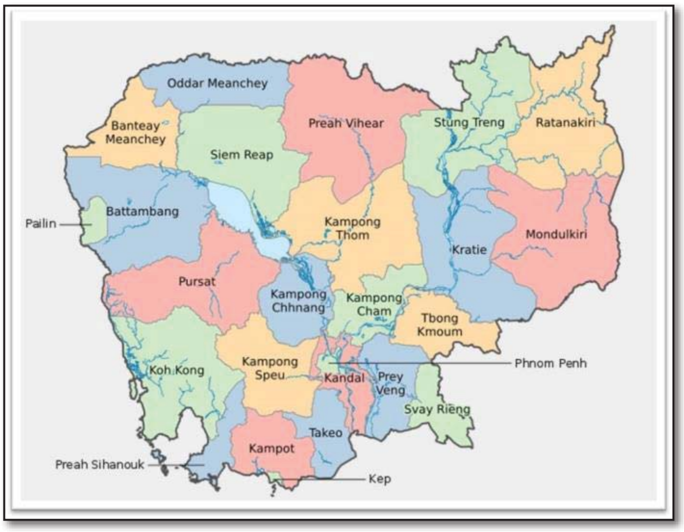

រូបទី២ : ផែនទីប្រទេសកម្ពុជា

ប្រទេសកម្ពុជាមានលក្ខណៈភូមិសាស្ត្រជាដីទំនាប អាកាសធាតុខ្យល់មូសុងត្រូពិក ដោយមានទន្លេ មេគង្គនិងតំបន់ឆ្នេរដ៏ធំទូលាយ។ ប្រហែល ៨០% នៃផ្ទៃប្រទេសស្ថិតក្នុងអាងទន្លេមេគង្គ(MRB) ដែលមានការជន់លិចប្រចាំឆ្នាំនិងដីល្បាប់ដែលមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ការធ្វើកសិកម្មនិងនេសាទ។ កម្ពុជានៅតែជាប្រទេសមួយដែលមានគម្របព្រៃឈើច្រើនជាងគេក្នុងតំបន់(MoE, 2022)។

១.៣.២- អាកាសធាតុ

អាកាសធាតុនៅកម្ពុជាទទួលឥទ្ធិពលពីរបបខ្យល់មូសុងត្រូពិក ដែលបង្កើតឱ្យមានរដូវពីរខុសគ្នា គឺរដូវវស្សា និងរដូវប្រាំង និងឥទ្ធិពលពីទីតាំងដែលស្ថិតនៅជិតខ្សែអេក្វាទ័រ និងសណ្ឋានដី។ ជារៀងរាល់ឆ្នាំ សីតុណ្ហភាព និងសំណើមអាកាស មានកម្រិតខ្ពស់ចាប់ពី២៣°C ដល់៣៥°C (៧៣°F ដល់ ៩៥°F)។ រដូវវស្សាចាប់ផ្តើមពីខែឧសភាដល់ខែតុលា នាំមកនូវទឹកធ្លាក់យ៉ាងច្រើន និងការជន់លិចម្តងម្កាល ដោយសារខ្យល់មូសុងនិរតី ចំណែក រដូវប្រាំងចាប់ពីខែវិច្ឆិកា ដល់ខែមេសា មានសីតុណ្ហភាពត្រជាក់ជាងនិងមានភ្លៀងធ្លាក់តិចតួចជាងរដូវវស្សា។ យោងតាមសន្ទស្សន៍ហានិភ័យ INFORM ប្រទេសកម្ពុជាជាប់ចំណាត់ថ្នាក់ជាប្រទេសដែលរងគ្រោះដោយទឹកជំនន់ខ្លាំងបំផុតទីបួនលើពិភពលោក។ តំបន់ទំនាបទន្លេមេគង្គនិងបឹងទន្លេសាប[3] ប្រឈមនឹងកម្រិតខ្ពស់នៃជំនន់ទឹកទន្លេ (World Bank, 2023)។ ប្រទេសកម្ពុជាក៏ប្រឈមនឹងគ្រោះទឹកជំនន់គំហុកផងដែរ បន្ទាប់ពីមានភ្លៀងធ្លាក់ខ្លាំង ជាពិសេសក្នុងកំឡុងពេលមានព្យុះស៊ីក្លូនត្រូពិក នៅរដូវវស្សា។

១.៣.៣- ផលប៉ះពាល់ដែលបណ្តាលមកពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

ក្រៅពីស្ថិតក្នុងចំណោមប្រទេសដែលប្រឈមបំផុតដោយសារគ្រោះទឹកជំនន់ កម្ពុជាក៏ជួបប្រទះកំណើនសីតុណ្ហភាពមធ្យមខ្ពស់បំផុតលើពិភពលោកផងដែរ ដែលជាមធ្យមមានប្រមាណ៦៤ថ្ងៃ ក្នុងមួយឆ្នាំ នៅពេលដែលសីតុណ្ហភាពអតិបរមាមានលើស៣៥°C។ ស្ថានភាពនេះធ្វើឱ្យកម្ពុជាស្ថិតក្នុងចំណោមប្រទេសកំពូលទាំង២៣ ដែលប្រឈមបំផុត ដោយសារកំណើនកម្តៅខ្លាំង។ ឥទ្ធិពលនៃភាពតានតឹងដោយសារកម្តៅនិងកម្តៅតំបន់ទីក្រុង (UHI) បង្កឱ្យមានការព្រួយបារម្ភកាន់តែខ្លាំងឡើងនៅក្នុងវិស័យកសិកម្ម និងការរស់នៅក្នុងទីក្រុង។ ការកើនឡើងនៃសីតុណ្ហភាពជាមធ្យម ធ្វើឱ្យមានការកើនឡើងនៃសត្វល្អិតនិងជំងឺលើដំណាំនិងបសុសត្វ។ ភាពតានតឹងដោយសារកម្តៅបង្កការប៉ះពាល់ដល់សុខភាពនិងសេដ្ឋកិច្ច ដោយសារការថយចុះនៃផលិតភាពនិងការកើនឡើងនៃថ្លៃចំណាយលើការថែទាំសុខភាព ដែលប៉ះពាល់ដល់មុខរបរនៅទីវាល ផលិតកម្មឧស្សាហកម្ម និងជនក្រីក្រ។

[3] World Bank Document

ការប្រែប្រួលលក្ខខណ្ឌជលសាស្ត្រ-ឧតុនិយម បណ្ដាលមកពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់របបទឹកភ្លៀង និងលំនាំនៃលំហូរទឹកទន្លេ។ ការកើនឡើងនៃនីវ៉ូទឹកសមុទ្រ ការហូរច្រោះកាន់តែខ្លាំងនៅតំបន់ឆ្នេរ ប៉ះពាល់ដល់ការរស់នៅ និងជីវភាពរបស់សហគមន៍នៅតំបន់ឆ្នេរ។ ទន្លេមេគង្គដែលមានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការផ្គត់ផ្គង់ទឹក កសិកម្ម និងជលផលសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា ក៏រងការប៉ះពាល់ដោយសារការប្រែប្រួលអាកាសធាតុផងដែរ បណ្ដាលពីការប្រែប្រួលនៃរបបទឹកហូរ និងដីល្បាប់នៅក្នុងទន្លេនេះ។

អាងបឹងទន្លេសាបនៅភាគខាងជើងនៃផ្ទៃប្រទេស គឺជាតំបន់កសិកម្មដ៏សំខាន់បំផុតមួយរបស់កម្ពុជា ដែលផ្ដល់ធនធានចាំបាច់សម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋជាង៣លាននាក់។ តំបន់នេះក៏ស្ថិតក្នុងចំណោមតំបន់ដែលងាយរងគ្រោះបំផុតក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដែលងាយប្រឈមនឹងទឹកជំនន់និងគ្រោះរាំងស្ងួត ដែលត្រូវបានព្យាករថា នឹងកើតមានឡើងកាន់តែញឹកញាប់និងកាន់តែខ្លាំង ដោយសារការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដែលធ្វើឱ្យភាពងាយរងគ្រោះផ្នែកសង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ចកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ(GCF, 2023)។

១.៣.៤- ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច

ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានទសវត្សកន្លងមកនេះ សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាបានរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័សដោយសារវិស័យសំខាន់ៗ រួមមានកសិកម្ម កាត់ដេរនិងផលិតស្បែកជើង សំណង់ និងទេសចរណ៍។ ប្រទេសកម្ពុជាក៏បានឃើញការកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់នៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប ទន្ទឹមនឹងអត្រាកំណើនប្រចាំឆ្នាំជាមធ្យមប្រមាណ៧% ពីឆ្នាំ១៩៩៤ ដល់ឆ្នាំ២០២៣ ផងដែរ។ កម្ពុជាមានបំណងក្លាយជាប្រទេសដែលមានចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់នៅឆ្នាំ២០៣០ និងមានចំណូលខ្ពស់នៅឆ្នាំ២០៥០។ កម្ពុជាប្រកាន់របបសេដ្ឋកិច្ចបើកចំហ ដែលពឹងផ្អែកលើពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស។ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍របស់កម្ពុជាបានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់នៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ ដំណាក់កាលទី១ និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ។

ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុបង្កការគំរាមកំហែងយ៉ាងខ្លាំងដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេស ដោយធ្វើឱ្យភាពងាយរងគ្រោះដែលមានស្រាប់ នៅក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ កាន់តែមានសភាពធ្ងន់ធ្ងរ។ ការពឹងផ្អែកជាខ្លាំងរបស់ប្រទេសលើកសិកម្មដែលពឹងផ្អែកលើទឹកភ្លៀង ធ្វើឱ្យកម្ពុជាងាយប្រឈមនឹងគ្រោះរាំងស្ងួតនិងទឹកជំនន់ ដែលអាចនាំឱ្យខូចខាតផលដំណាំនិងកាត់បន្ថយសន្តិសុខស្បៀង។ លើសពីនេះ កំណើន កម្ពស់ទឹកសមុទ្រនិងព្រឹត្តិការណ៍ធាតុអាកាសធ្ងន់ធ្ងរជាញឹកញាប់ អាចបណ្ដាលឱ្យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធខូចខាត និងបង្កការរំខានដល់ការដឹកជញ្ជូននិងពាណិជ្ជកម្ម។

ដើម្បីកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ទាំងនេះ កម្ពុជាបានបង្កើនការវិនិយោគនិងអនុវត្តគោលនយោបាយ និងយុទ្ធសាស្ត្របន្សាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដូចជាលើកកម្ពស់ការអនុវត្តកសិកម្មដែលមាននិរន្តរភាព វិនិយោគលើថាមពលកកើតឡើងវិញ និងកែលម្អការគ្រប់គ្រងហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយនិងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលធន់។

១.៣.៥- បរិបទកូវីដ១៩នៅកម្ពុជា

កម្ពុជារងការប៉ះពាល់ខ្លាំងពីជំងឺកូវីដ១៩។ ជំងឺរាតត្បាតកូវីដ១៩ បាននាំឱ្យសេដ្ឋកិច្ចធ្លាក់ចុះ បាត់បង់ការងារ និងការរំខានដល់ខ្សែចង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ ដែលប៉ះពាល់ដល់វិស័យទេសចរណ៍ កាត់ដេរ និងឧស្សាហកម្ម របស់ប្រទេស។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានអនុវត្តការបិទប្រទេសនិងការរឹតបន្តឹងនានា ដែលធ្វើឱ្យសេដ្ឋកិច្ចកាន់តែតានតឹង។ ផលប៉ះពាល់រួមគ្នានៃជំងឺកូវីដ១៩និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ បានធ្វើឱ្យភាពងាយរងគ្រោះដែលមានស្រាប់នៅក្នុង

ប្រទេសកម្ពុជាកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ ដោយតម្រូវឱ្យរដ្ឋាភិបាលនិងសហគមន៍អន្តរជាតិ បង្កើតនិងអនុវត្តដំណោះស្រាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីដោះស្រាយវិបត្តិដែលមានទំនាក់ទំនងគ្នាទៅវិញទៅមកទាំងនេះ។

១.៣.៦- យេនឌ័រនិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

នៅឆ្នាំ២០១៩ ចំនួនស្ត្រីនៅកម្ពុជាមានអត្រា៥១,១៩%នៃចំនួនប្រជាជនសរុប និងតំណាងឱ្យប្រមាណ ៦៤%នៃកម្លាំងពលកម្មក្នុងវិស័យកសិកម្ម។ តួលេខនេះត្រូវជាប្រមាណ៨០%នៃកម្លាំងពលកម្មក្នុងវិស័យកាត់ដេរ និងស្បែកជើងផងដែរ។ ស្ត្រីរងផលប៉ះពាល់ក្នុងកម្រិតវិសមាមាត្រ ដោយសារផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ព្រោះថា ពួកគេមានតួនាទីសំខាន់ក្នុងវិស័យកសិកម្ម ផលិតកម្ម និងសេវាកម្ម ព្រមទាំងការទទួលខុសត្រូវលើការងារក្នុងផ្ទះសំបែង ការផ្តល់ចំណីអាហារ និងថែទាំសមាជិកគ្រួសារ។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានបង្កើតផែនការយុទ្ធសាស្ត្រយេនឌ័រ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ(GCCSP) ឆ្នាំ២០១៣-២០២៣ និងផែនការមេស្តីពីយេនឌ័រនិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ឆ្នាំ២០១៨-២០៣០ ដើម្បីដោះស្រាយទិដ្ឋភាពយេនឌ័រ នៅក្នុងការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ការបន្សាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងចីរភាពបរិស្ថាន។ ផែនការមេស្តីពីយេនឌ័រនិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ឆ្នាំ២០១៨-២០៣០ ផ្តោតជាសំខាន់ទៅលើភាពងាយរងគ្រោះរបស់ស្ត្រី នៅចំពោះមុខការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ផែនការនេះបង្ហាញពីផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានជាច្រើន ដែលរួមទាំងភាពងាយរងគ្រោះកាន់តែខ្លាំងឡើងនៃស្ត្រី ចំពោះបញ្ហាសុខភាព ការកើនឡើងនៃហានិភ័យអំពើហិង្សានៅកន្លែងធ្វើការ ការពឹងផ្អែកកាន់តែខ្លាំងលើធនធានធម្មជាតិសម្រាប់ការចិញ្ចឹមជីវិត និងផលវិបាកនៃកង្វះធនធាន។ ស្ត្រីទទួលព័ត៌មានអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក្នុងកម្រិតតិចតួច ដែលជារឿយៗដោយសារតែការសិក្សាមានកម្រិតទាបធៀបនឹងបុរសនិងតួនាទីបន្ថែម ក្នុងនាមជាអ្នកថែទាំចម្បងក្នុងគ្រួសារ។ ធៀបនឹងបុរស ស្ត្រីមានប្រាក់សន្សំនិងសំណាញ់សុវត្ថិភាពក្នុងកម្រិតកំណត់ ដូច្នេះពួកគាត់ប្រឈមមុខនឹងផលប៉ះពាល់ក្នុងកម្រិតវិសមាមាត្របណ្តាលមកពីគ្រោះមហន្តរាយដែលបង្កឡើងដោយអាកាសធាតុ។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញនូវវិធានការដើម្បីបញ្ជ្រាបយេនឌ័រនៅក្នុងឯកសារគោលនយោបាយសំខាន់ៗ ដូចជា NDC, LTS4CN, NSDP, ការពិនិត្យចំណាយសាធារណៈលើការងារអាកាសធាតុកម្ពុជា(CPER) កម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈ(PIP) គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាពកម្ពុជា(SDGs) និងក្នុងកិច្ចប្រឹងប្រែងកំណែទម្រង់រដ្ឋាភិបាលដែលកំពុងបន្ត។ តាមរយៈការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការសម្របសម្រួលអន្តរស្ថាប័ននៅកម្រិតផ្សេងៗនៃការគ្រប់គ្រងការអនុវត្តគោលនយោបាយសមភាពយេនឌ័រ ពិការភាព និងបរិយាបន្នសង្គម(GEDSI) អាចត្រូវពង្រីកជាបន្ថែមផងដែរ។

១.៣.៧- សកម្មភាពអាកាសធាតុ

ប្រទេសកម្ពុជាបាននិងកំពុងធ្វើសកម្មភាពយ៉ាងខ្លាំងក្លាក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាប្រែប្រួលអាកាសធាតុ តាមរយៈយុទ្ធសាស្ត្រ និងគោលនយោបាយផ្សេងៗ ដូចជាយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេលវែងប្រកបដោយអព្យាក្រឹតកាបូន(LTS4CN) ផែនការជាតិរួមចំណែកឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ(NDC) គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាពកម្ពុជា(CSDGs) ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា ឆ្នាំ២០១៤-២០២៣ និងយុទ្ធសាស្ត្រចក្រាវិស័យបរិស្ថាន ឆ្នាំ២០២៣-២០២៨។ សកម្មភាពដោះស្រាយបញ្ហាអាកាសធាតុក៏ត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ(NSDP) និងយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណដំណាក់កាលទី១ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាផងដែរ។ LTS4CN គូសបញ្ជាក់ពីសកម្មភាពកាត់បន្ថយជាអាទិភាព ដើម្បីសម្រេចបានគោលដៅរបស់ប្រទេស

កម្ពុជានូវសេដ្ឋកិច្ចអព្យាក្រឹតកាបូននៅឆ្នាំ២០៥០ ដោយផ្តោតលើការកាត់បន្ថយប្រភពនៃការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដូចជាការដុតឥន្ធនៈផូស៊ីល និងការបង្កើនសមត្ថភាពផ្ទុកកាបូន តាមរយៈការដាំដើមឈើនិងស្តារព្រៃឈើឡើងវិញ ការកាត់បន្ថយការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើជាដើម។

NDC ផ្តោតលើការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់រដ្ឋាភិបាល ទាំងលើការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់និងការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ អភិបាលកិច្ចការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ តម្លាភាព និងប្រព័ន្ធតាមដាន។ SDGs ផ្តល់ក្របខ័ណ្ឌមួយសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា ដើម្បីសម្រេចបានគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាពនៅទូទាំងវិស័យផ្សេងៗ រួមទាំងសកម្មភាពអាកាសធាតុ(SDG 13)។ ម្យ៉ាងវិញទៀត NSDP រួមបញ្ចូល ការពិចារណាអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទៅក្នុងដំណើរការរៀបចំផែនការនិងថវិកាជាតិ។ កម្ពុជាក៏បានចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រឹងប្រែងជាសាកលតាមរយៈការសន្យាកម្រិតពិភពលោកលើការរៀបចំប្រព័ន្ធត្រជាក់(សីតកម្ម)នៅCOP28 ក្នុងទីក្រុងឌូបៃ ដែលត្រូវបានលើកឡើងដោយប្រធាន COP28 និងសម្ព័ន្ធប្រព័ន្ធត្រជាក់នៃអង្គការ UNEP ដើម្បីដោះស្រាយការបញ្ចេញឧស្ម័នដែលទាក់ទងនឹងប្រព័ន្ធត្រជាក់។

ការត្រួតពិនិត្យការចំណាយសាធារណៈលើការងារអាកាសធាតុរបស់កម្ពុជាឆ្នាំ២០២២(CPER 2022)[4] បានគូសបញ្ជាក់ពីការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់រដ្ឋាភិបាលចំពោះសកម្មភាពអាកាសធាតុនិងសុខុមាលភាពសង្គម ទោះបីជាមានផលប៉ះពាល់ពីជំងឺរាតត្បាតកូវីដ១៩ក៏ដោយ។ របាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យការចំណាយនេះគូសបញ្ជាក់ពីការផ្លាស់ប្តូរឆ្ពោះទៅរកការវិនិយោគដោយនិរន្តរភាព និងការកសាងភាពធន់ ជាពិសេស សម្រាប់ទឹកជំនន់ គ្រោះរាំងស្ងួត និងការពង្រឹងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធជនបទ។ ទន្ទឹមនឹងការធ្លាក់ចុះនៃប្រភពមូលនិធិក្នុងស្រុក សម្រាប់ចំណាយលើការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅក្នុងឆ្នាំ២០២២ ការផ្តល់ប្រាក់កម្ចីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុបានកើនឡើង១៧%។ នេះបង្ហាញថាការវិនិយោគលើការបន្ស៊ាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ នឹងនៅតែមានជាបន្ត ទោះបីធនធានក្នុងស្រុកបានធ្លាក់ចុះក៏ដោយ។ កិច្ចគាំពារសង្គមសម្រាប់ក្រុមងាយរងគ្រោះនៅតែជាអាទិភាពមួយ ជាមួយនឹងការផ្ទេរសាច់ប្រាក់រហូតដល់៣៧៩,៤លានដុល្លារអាម៉េរិកក្នុងឆ្នាំ២០២២ ដែលជាកំណើនយ៉ាងច្រើនពី២៩៤លានដុល្លារអាម៉េរិកក្នុងឆ្នាំ២០២១។

យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណដំណាក់កាលទី១ មានសសរស្តម្ភចំនួន៥ : (១)ការគ្រប់គ្រងម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច (២)ការអភិវឌ្ឍសង្គម (៣)ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ (៤)ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និង(៥)អភិបាលកិច្ចល្អ និងការប្រឆាំងអំពើពុករលួយ។ យុទ្ធសាស្ត្រនេះមានគោលបំណងលើកកម្ពស់កំណើនដោយនិរន្តរភាពនិងបរិយាបន្ន ទន្ទឹមនឹងដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ លើសពីនេះ យុទ្ធសាស្ត្រចក្រាវិស័យបរិស្ថាន ឆ្នាំ២០២៣-២០២៨ បានផ្អែកលើសសរស្តម្ភទាំងបី ស្អាត បៃតង និងចីរភាព ហើយយុទ្ធសាស្ត្រនេះផ្តោតលើការលើកកម្ពស់សេដ្ឋកិច្ចចក្រា កាត់បន្ថយសំណល់ និងការលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពធនធាន ដែលរួមចំណែកដល់ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងកិច្ចប្រឹងប្រែងបន្ស៊ាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

កម្ពុជាក៏បានអនុវត្តសកម្មភាពបន្ថែមទៀត ដូចជាយុទ្ធសាស្ត្រជាតិអភិវឌ្ឍន៍បៃតងឆ្នាំ២០១៣-២០៣០ (NCCG)[5] និងផែនការសកម្មភាពសីតកម្មកម្ពុជា។ គោលការណ៍ NCGG ផ្តោតលើសសរស្តម្ភចំនួនបួន គឺ សេដ្ឋកិច្ច

[4] Cambodia Climate Public Expenditure Review 2022
[5] National Strategic Plan on Green Growth

បរិស្ថាន សង្គម និងវប្បធម៌។ យុទ្ធសាស្ត្រនេះមានបំណងជំរុញសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាឆ្ពោះទៅរកសេដ្ឋកិច្ចបៃតង ដោយផ្តោតលើការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិដោយប្រសិទ្ធភាព ចីរភាពបរិស្ថាន ការបង្កើតការងារបៃតង ការលើកកម្ពស់បច្ចេកវិទ្យាបៃតង និងកំណែទម្រង់សេដ្ឋកិច្ច។ ផែនការសកម្មភាពសីតកម្មកម្ពុជា ផ្តល់ក្របខ័ណ្ឌទូលំទូលាយមួយសម្រាប់សកម្មភាពកាត់បន្ថយតម្រូវការថាមពល និងការបញ្ចេញឧស្ម័នដែលទាក់ទងនឹងប្រព័ន្ធត្រជាក់ រួមជាមួយវិធានការបន្សាំ ដើម្បីបង្កើនភាពធន់នឹងការប្រឈមបណ្តាលពីកំណើនសីតុណ្ហភាព។ ប្រទេសកម្ពុជាបានបង្កើនកិច្ចប្រឹងប្រែងដើម្បីពង្រីកការអភិវឌ្ឍដោយមិនទុកអ្នកណាម្នាក់ចោលឡើយ (LNOB) ដោយគាំទ្រដល់ការចូលរួមរបស់«សង្គមទាំងមូល» ក្នុងការអភិវឌ្ឍគោលនយោបាយ ការអនុវត្ត ការត្រួតពិនិត្យ និងរាយការណ៍។

រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងបន្សុីការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រជាតិដែលពាក់ព័ន្ធ ជាមួយនឹងការវិវឌ្ឍនានាក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននៅក្នុងការប្តេជ្ញាចិត្តគោលនយោបាយសកម្មភាពអាកាសធាតុអន្តរជាតិ ដូចជារបាយការណ៍តម្លាភាពពីរឆ្នាំម្តងការបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃយន្តការមូលនិធិការបាត់បង់និងការខូចខាត ដំណើរការផែនការជាតិបន្សាំ និងដំណើរការនៃការវាយតម្លៃរបស់ប្រទេសជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធ។

កិច្ចផ្តួចផ្តើមទាំងនេះគាំទ្រដល់កិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់កម្ពុជា ក្នុងការកសាងភាពធន់នឹងផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ជាពិសេសក្នុងវិស័យដែលងាយរងគ្រោះ : កសិកម្ម ធនធានទឹក ព្រៃឈើ សុខភាព បរិស្ថានសិប្បនិម្មិតនៅទីក្រុងនិងតំបន់ឆ្នេរ។ ដោយមើលឃើញពីភូមិសាស្ត្រ ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និងភាពងាយរងគ្រោះនៃអាកាសធាតុដូចដែលបានរាយការណ៍នៅក្នុង NDC និងរបាយការណ៍ជាតិ (NC) ដែលបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពរបស់ខ្លួន និងទោះបីមានផែនការនិងសកម្មភាពប្រកបដោយមហិច្ឆតារបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាស្តីពីការបន្សាំនឹងអាកាសធាតុក៏ដោយផលប៉ះពាល់មួយចំនួននៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនឹងកើតឡើងដោយជៀសមិនរួច ដូចជាព្រឹត្តិការណ៍ធ្ងន់ធ្ងរ និងកំណើននីវ៉ូទឹកសមុទ្រ។ ក្នុងកម្រិតសកល កម្ពុជាអាចទទួលបានមូលនិធិការបាត់បង់និងការខូចខាត ដើម្បីជួយដោះស្រាយការខាតបង់សេដ្ឋកិច្ច (ដូចជាការខូចខាតហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ) និងការខាតបង់មិនមែនសេដ្ឋកិច្ច (ដូចជាការខូចខាតនិងការបាត់បង់បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌) បណ្តាលពីព្រឹត្តិការណ៍ធ្ងន់ធ្ងរ។ ប្រទេសកម្ពុជាដែលជាភាគីនៃ UNFCCC ត្រូវពង្រឹងសមត្ថភាពដើម្បីអនុវត្តតាមវិធីសាស្ត្រថ្មី សម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យនិងរាយការណ៍ទៅ UNFCCC។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានិងដៃគូរបស់ខ្លួន បានអនុវត្តកិច្ចប្រឹងប្រែង ដូចជាការកសាងសមត្ថភាពបច្ចេកទេស ដើម្បីអនុលោមតាមយន្តការផ្តល់មូលនិធិការបាត់បង់និងការខូចខាត និងលក្ខខណ្ឌរាយការណ៍ថ្មីៗរបស់ UNFCCC។

១.៤- ទស្សនវិស័យអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា

១.៤.១- ការព្យាករអំពីការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា

ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាដែលបានព្យាករសម្រាប់ចន្លោះឆ្នាំ២០២៤ និងឆ្នាំ២០៣៣ បង្ហាញទស្សនវិស័យវិជ្ជមាន ជាមួយកំណើនជាបន្តបន្ទាប់។ យើងរំពឹងថា កម្ពុជានឹងរក្សាបានអត្រាកំណើនជាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំយ៉ាងរឹងមាំប្រមាណ៧% ដែលជំរុញដោយកត្តានានា ដូចជាកំណើនការវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ កំណើនឧស្សាហកម្មកាត់ដេរ និងវាយនភណ្ឌ ការរីកចម្រើននៃវិស័យទេសចរណ៍ជាដើម។ ការយកចិត្តទុកដាក់របស់រដ្ឋាភិបាលលើការទាក់ទាញការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស និងការពង្រឹងបរិយាកាសអំណោយផលសម្រាប់អាជីវកម្ម នឹងរួមចំណែកដល់កំណើននេះ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ បញ្ហាប្រឈម ដូចជាវិសមភាពប្រាក់ចំណូល ការកែលម្អការអភិវឌ្ឍមូលធនមនុស្ស

និងការធានានូវវឌ្ឍនភាពសេដ្ឋកិច្ចដោយចីរភាព នៅតែមានសារៈសំខាន់សម្រាប់កម្ពុជា ក្នុងការសម្រេចបានគោលដៅសេដ្ឋកិច្ចរយៈពេលវែងរបស់ខ្លួនក្នុងកំឡុងពេលនេះ។

១.៤.២- របៀបវារៈនៃការស្តារសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា

របៀបវារៈនៃការស្តារសេដ្ឋកិច្ចរបស់កម្ពុជាក្រោយជំងឺកូវីដ១៩ ផ្តោតលើវិធីសាស្ត្រពហុភាគីក្នុងការស្តារនិងពង្រឹងសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសជាតិ ដល់ឆ្នាំ២០៣៣។ យុទ្ធសាស្ត្រនេះចែងពីអាទិភាពសំខាន់ៗចំនួនប្រាំ៖

១- ការបង្កើនភាពប្រកួតប្រជែងនិងផលិតភាព។

២- ការលើកកម្ពស់ពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច។

៣- ការជំរុញការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស។

៤- ការពង្រឹងកិច្ចគាំពារសង្គមនិងភាពធន់ និង

៥- ការអនុវត្តគោលនយោបាយកំណើនដែលមានចីរភាពនិងបៃតង។

ដើម្បីសម្រេចគោលដៅទាំងនេះ រដ្ឋាភិបាលបានគូសបញ្ជាក់ពីកិច្ចផ្តួចផ្តើមមួយចំនួន។ ទីមួយ កិច្ចផ្តួចផ្តើមកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ការតភ្ជាប់ឌីជីថលនិងភស្តុភារ ដើម្បីទាក់ទាញការវិនិយោគពីបរទេស និងគាំទ្រដល់អាជីវកម្មក្នុងស្រុក។ ទីពីរ ការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ចនឹងត្រូវជំរុញដោយការពង្រឹងកំណើនក្នុងវិស័យនានា ដូចជាកសិកម្ម ទេសចរណ៍ ផលិតកម្ម និងសេវាកម្ម។ ទី៣ រដ្ឋាភិបាលគ្រោងវិនិយោគលើវិស័យអប់រំនិងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ ដើម្បីបំពាក់កម្លាំងពលករនូវជំនាញចាំបាច់សម្រាប់ទីផ្សារការងារដែលកំពុងវិវត្ត។ ទី៤ វិធានការគាំពារសង្គមនឹងត្រូវបានពង្រឹង ដើម្បីធានាឱ្យពលរដ្ឋដែលងាយរងគ្រោះ មានលទ្ធភាពទទួលបានសេវាសំខាន់ៗ និងការគាំទ្រក្នុងកំឡុងពេលនៃសេដ្ឋកិច្ចអន្តរកាល។ ទី៥ រដ្ឋាភិបាលប្តេជ្ញាទទួលយកការអនុវត្តដែលធានាចីរភាពបរិស្ថាននិងបច្ចេកវិទ្យាបៃតង ដើម្បីកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចរយៈពេលវែង។

តាមរយៈការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រទាំងនេះ រហូតដល់ឆ្នាំ២០៣៣ កម្ពុជាមានបំណងសម្រេចបានសេដ្ឋកិច្ចដែលធន់និងបរិយាបន្ន មានសមត្ថភាពទប់ទល់នឹងការប៉ះទង្គិចនាពេលអនាគត និងផ្តល់ឱកាសដល់ប្រជាពលរដ្ឋរបស់ខ្លួន។

២- ចក្ខុវិស័យ

ប្រទេសកម្ពុជាឈានឆ្ពោះទៅអព្យាក្រឹតភាពកាបូននិងភាពធន់នឹងអាកាសធាតុ ចូលរួមចំណែកអភិវឌ្ឍជាតិប្រកបដោយចីរភាព។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ ជាផែនទីបង្ហាញផ្លូវ ដើម្បីកៀរគរការចូលរួមពីក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពពាក់ព័ន្ធ ដៃគូអភិវឌ្ឍ និងវិស័យឯកជននានា ក្នុងការសម្រេចមហិច្ឆតាអព្យាក្រឹត្យកាបូន និងភាពធន់នឹងអាកាសធាតុ។

៣- បេសកកម្ម

បេសកកម្មនៃ CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ គឺការផ្តល់ក្របខ័ណ្ឌជាតិ តាមរយៈដំណើរការបរិយាបន្ន ដើម្បីកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័ន ពង្រឹងភាពធន់ និងកែលម្អយន្តការអភិបាលកិច្ច ដើម្បីសុខុមាលភាពសង្គម បរិស្ថាន និងសេដ្ឋកិច្ច។ ផែនការទូលំទូលាយនេះពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្តួចផ្តើមជាច្រើន ដែលរួមទាំងការលើកកម្ពស់ថាមពល

កកើតឡើងវិញ ការកែលម្អប្រសិទ្ធភាពថាមពល ការគ្រប់គ្រងការប្រើប្រាស់ដីប្រកបដោយនិរន្តរភាព សំណង់អគារមេត្រីភាពបរិស្ថានបៃតង ការដាំដើមឈើឡើងវិញនិងការដាំព្រៃឈើ និងការទទួលយកនូវការអនុវត្តឆ្លាតវៃនិងធន់ទៅនឹងអាកាសធាតុនៅទូទាំងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច។ លើសពីនេះ កម្ពុជាសង្កត់ធ្ងន់លើសារៈសំខាន់នៃការចូលរួមរបស់សហគមន៍ ការកសាងសមត្ថភាព និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ដើម្បីធានាឱ្យមានការកែប្រែប្រកបដោយជោគជ័យ ឆ្ពោះទៅអនាគតដែលបញ្ចេញកាបូនតិច។ តាមរយៈការអនុវត្តចក្ខុវិស័យនេះ កម្ពុជាប្រាថ្នាមិនត្រឹមតែការពារបរិស្ថានរបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងលើកកម្ពស់គុណភាពជីវិតរបស់ប្រជាពលរដ្ឋទាំងមូល ដោយមិនទុកអ្នកណាម្នាក់ចោលឡើយ នៅក្នុងដំណើរឆ្ពោះទៅស្ថានភាពជាប្រទេសរីកចម្រើន ប្រកបដោយភាពធន់។

៤- គោលបំណងនិងគោលដៅ

លើកស្ទួយការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព តាមរយៈការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាបញ្ចេញកាបូនតិច និងពង្រឹងសមត្ថភាពភាពធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

ដើម្បីសម្រេចនូវគោលបំណងនេះ ត្រូវមានគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ ចំនួន៣ : (១)ជំរុញការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ស្របនឹងយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេលវែងប្រកបដោយអព្យាក្រឹតកាបូនរហូតដល់ឆ្នាំ២០៥០ (២)ពង្រឹងសមត្ថភាពបន្សុាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និង(៣)លើកស្ទួយអភិបាលកិច្ចល្អនិងបរិវត្តកម្មឌីជីថល។

៥- ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា(CCCSP) គឺជាក្របខ័ណ្ឌថ្នាក់ជាតិ ដែលត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនិងលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍដោយចីរភាពនៅក្នុងប្រទេស។ CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ គូសបញ្ជាក់ពីអាទិភាព សកម្មភាព និងគោលដៅដែលត្រូវសម្រេចឱ្យបាននៅឆ្នាំ២០៣៣។ ផែនការនេះមានផ្នែកយុទ្ធសាស្ត្រចំនួន៣ គឺការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ការបន្សុាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងអភិបាលកិច្ច និងលទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រចំនួន២០។

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ	១- ជំរុញការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់	២- ពង្រឹងសមត្ថភាពបន្សាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	៣- លើកស្ទួយអភិបាលកិច្ចល្អនិងបរិវត្តកម្មឌីជីថល
លទ្ធផលរំពឹងទុក	១.១- បង្កើនការរួមចំណែកនៃថាមពលកកើតឡើងវិញ(RE) នៅក្នុងល្បាយថាមពលជាតិ និងការប្រើប្រាស់ RE នៅក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ(ដឹកជញ្ជូន កសិកម្ម ទេសចរណ៍ ផលិតកម្ម។ល។) ទន្ទឹមនឹងកាត់បន្ថយការពឹងផ្អែកលើឥន្ធនៈផូស៊ីល។	២.១- ពង្រឹងវិធានការបង្កើនភាពធន់នៅគ្រប់វិស័យសេដ្ឋកិច្ច និងសេវាសង្គមសំខាន់ៗ (សេវាកម្មទឹកស្អាត អគ្គិសនី អនាម័យ ការថែទាំសុខភាព អាហារូបត្ថម្ភ ការអប់រំ សង្គម និងកិច្ចគាំពារកុមារ ទេសចរណ៍ ប្រព័ន្ធស្បៀងអាហារដែលមាននិរន្តរភាព និងហេដ្ឋារចនា សម្ព័ន្ធសំខាន់ៗ ដូចជា WASH ថាមពល ផ្លូវថ្នល់ជាដើម។) ដោយផ្តោតជាពិសេស លើតម្រូវការរបស់កុមារ និងសហគមន៍ដែលងាយរងគ្រោះបំផុត។	៣.១- ពង្រឹងយន្តការហិរញ្ញវត្ថុអាកាសធាតុ
	១.២- បង្កើនប្រសិទ្ធភាពថាមពល(EE) និងថាមពលកកើតឡើងវិញ(RE) នៅក្នុងការដំឡើង អគារ លំនៅឋាន និងការដឹកជញ្ជូន (ការដឹកជញ្ជូនសាធារណៈ រថយន្តអគ្គិសនី)។	២.២- បង្កើនការកាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ ការត្រៀមបង្ការ និងការស្តារឡើងវិញនៅទូទាំងសហគមន៍(តំបន់ឆ្នេរ បឹងទន្លេសាប និងសហគមន៍តាមដងទន្លេមេគង្គ)។	៣.២- បង្កើនលទ្ធភាពប្រើប្រាស់និងការអប់រំព័ត៌មានដែលផ្តោតចំគោលដៅ ការប្រាស្រ័យទាក់ទង និងការបណ្តុះបណ្តាលអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។
	១.៣- ពង្រឹងការអនុវត្តសេដ្ឋកិច្ចចក្រា(CE) និងទប់ស្កាត់ការបំពុល ក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ (ទេសចរណ៍ កសិកម្ម សំណង់ ការផលិត ការដឹកជញ្ជូន។ល។)។	២.៣- ពង្រឹងការអភិរក្សប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីនិងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិដោយនិរន្តរភាព (រួមទាំងទន្លេមេគង្គ បឹងទន្លេសាប ព្រៃឈើ ជីវៈចម្រុះ ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីទីក្រុង និងបញ្ជ្រាបដំណោះស្រាយ និងការបន្សាំដោយផ្អែកតាមធម្មជាតិ)។	៣.៣- ពង្រឹងកម្លាំងពលកម្មបច្ចុប្បន្ន និងអនាគត ដើម្បីឈានឆ្ពោះទៅអន្តរកាលកាបូនទាប និងដែលធន់។

	១.៤- ពង្រឹងធនធានទឹកនិងការផ្គត់ផ្គង់ដែលធន់និងមាននិរន្តរភាព ប្រព័ន្ធនិងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងសំណល់រឹងនិងសំណល់រាវ (ឈានទៅស្ថានភាពគ្មានសំណល់ បញ្ឈប់ការប្រើប្រាស់ប្លាស្ទិកតែមួយលើកហើយបោះចោល(SUP)) បង្កើនជម្រើសជំនួស SUP ប្រែក្លាយសំណល់ទៅជាថាមពល(WTE) សំណល់ក្នុងវិស័យកាត់ដេរ ទឹកក្រោមដី និងធនធានទឹកលើដី ។ល។)។	២.៤- ពង្រឹងភាពធន់នៃក្រុមជនដែលងាយរងគ្រោះ(ដូចជាកុមារនិងសហគមន៍មូលដ្ឋាន) និងបញ្ជ្រាប GEDSI ទៅក្នុងសកម្មភាពដោះស្រាយបញ្ហាអាកាសធាតុនិងភាពធន់។	៣.៤- ពង្រឹងការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធនានានិងការចូលរួមក្នុងការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ។
	១.៥- បង្កើនទំហំនៃលំហបៃតងក្នុងទីក្រុង និងទីក្រុងបៃតង ដោយលើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ដំណោះស្រាយផ្អែកតាមធម្មជាតិ។	២.៥- ពង្រឹងវិធានការនិរន្តរភាពនិងភាពធន់ (រួមទាំងបច្ចេកវិទ្យាឆ្លាតវៃចំពោះអាកាសធាតុ កសិកម្មដែលស្តារគុណភាពដីឡើងវិញ។	៣.៥- ពង្រឹងលទ្ធភាពទទួលបានជំនួយបច្ចេកទេសសម្រាប់ការកសាងសមត្ថភាពពហុភាគី។
	១.៦- បង្កើនគម្របព្រៃឈើនិងបញ្ឈប់ការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ (រួមទាំងបង្កើនការវិនិយោគនៃវិស័យឯកជន និងការចូលរួមក្នុង FOLU ការបង្កើតស្តង់ដាពាក់ព័ន្ធ និងគោលការណ៍ណែនាំ។ល។)។	២.៦- ពង្រឹងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនិងការកសាងភាពធន់ និងចីរភាពបរិស្ថាន(រួមទាំងពង្រីកការអនុវត្តស្តង់ដាអគារបៃតង ការរចនាអគារដែលរក្សាភាពត្រជាក់ លេខកូដអគារ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបៃតងនិងប្រផេះ។)។	៣.៦- ដោះស្រាយគម្លាតទិន្នន័យនិងព័ត៌មានសម្រាប់ការតាមដានត្រួតពិនិត្យនិងការវាយតម្លៃប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ៣.៧- ពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការនិងភាពជាដៃគូក្នុងតំបន់និងអន្តរជាតិ(រួមទាំង អាស៊ាន គណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ កិច្ចផ្តួចផ្តើមសហប្រតិបត្តិការមេគង្គ ទីភ្នាក់ងារនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ មូលនិធិហិរញ្ញវត្ថុអាកាសធាតុ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ និងទីភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍)។ ៣.៨- រៀបចំផែនទីបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់ការអនុវត្តបរិវត្តកម្មឌីជីថលក្នុងការងារប្រែប្រួលអាកាសធាតុនិងបរិស្ថាន។

រូបទី៣ : CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ : វិស័យនិងលទ្ធផលជាយុទ្ធសាស្ត្រ

៥.១- គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ១ : ជំរុញការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់

ជំរុញការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលបានអនុវត្តក្នុងវិស័យសំខាន់ៗនៃសេដ្ឋកិច្ច (កសិកម្ម ព្រៃឈើនិងការប្រើប្រាស់ដី(FOLU) ការដឹកជញ្ជូន ការគ្រប់គ្រងសំណល់ សកម្មភាពឧស្សាហកម្ម និងថាមពល)

ដូចបានកំណត់ក្នុង NDC LTS4CN គោលការណ៍ការប្រើប្រាស់និងផលិតកម្មដែលមាននិរន្តរភាព(SCP) ផែនទីបង្ហាញផ្លូវយុទ្ធសាស្ត្រចក្រាវិស័យបរិស្ថាន គោលនយោបាយប្រសិទ្ធភាពថាមពល(EE) និងផែនទីបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍបណ្តាញស្ថានីយបញ្ចូលថាមពលយានយន្តអគ្គិសនី(EV)នៅកម្ពុជា។ល។ ស្របតាមយុទ្ធសាស្ត្ររយៈពេលវែងប្រកបដោយអព្យាក្រឹតកាបូន(LTS4CN)

៥.១.១- លទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ

១- បង្កើនសមាមាត្រនៃថាមពលកកើតឡើងវិញ(RE)នៅក្នុងល្បាយថាមពលជាតិ និងការប្រើប្រាស់នៅក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ(ដឹកជញ្ជូន កសិកម្ម ទេសចរណ៍ ផលិតកម្ម។ល។) ទន្ទឹមនឹងកាត់បន្ថយការពឹងផ្អែកលើឥន្ធនៈផូស៊ីល។

២- បង្កើនប្រសិទ្ធភាពថាមពល(EE) និងថាមពលកកើតឡើងវិញ(RE) នៅក្នុងឧស្សាហកម្មធំឡើង អគារលំនៅឋាន និងការដឹកជញ្ជូន(ការដឹកជញ្ជូនសាធារណៈ រថយន្តអគ្គិសនី)។

៣- ពង្រឹងការអនុវត្តសេដ្ឋកិច្ចចក្រា(CE) និងការទប់ស្កាត់ការបំពុលក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ (ទេសចរណ៍ កសិកម្ម សំណង់ ការផលិត ការដឹកជញ្ជូន។ល។)។

៤- ពង្រឹងធនធានទឹកនិងការផ្គត់ផ្គង់ដែលមាននិរន្តរភាពនិងរឹងមាំ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងសំណល់រឹង និងសំណល់រាវ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ(កំណត់គោលដៅគ្មានសំណល់ បញ្ឈប់ការប្រើប្រាស់ប្លាស្ទិកតែម្តងបោះចោល (SUP)) បង្កើនជម្រើសជំនួសSUP ការប្រែក្លាយសំណល់ទៅជាថាមពល(WTE) សំណល់ក្នុងវិស័យកាត់ដេរ ទឹកក្រោមដី និងធនធានទឹកលើដី។ល។)។

៥- បង្កើនលំហបៃតងក្នុងទីក្រុងនិងទីក្រុងបៃតង លើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ដំណោះស្រាយផ្អែកលើធម្មជាតិ។

៦- បង្កើនគម្របព្រៃឈើនិងបញ្ឈប់ការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ(រួមទាំងបង្កើនការវិនិយោគនៃវិស័យឯកជន និងការចូលរួមក្នុង FOLU ការបង្កើតស្តង់ដាពាក់ព័ន្ធ និងគោលការណ៍ណែនាំ។ល។)។

៥.២- គោលដៅវិស័យយុទ្ធសាស្ត្រ២ : ពង្រឹងសមត្ថភាពបន្សាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

ពង្រឹងការបន្សាំនិងភាពធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ តាមរយៈការបញ្ជ្រាបសមភាពយេនឌ័រ ពិការភាព និងបរិយាបន្នសង្គម(GEDSI) ទៅក្នុងគោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធនិងយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យ ពង្រឹងដំណោះស្រាយផ្អែកលើធម្មជាតិ ពង្រីកហិរញ្ញប្បទានឆ្លើយតបនឹងអាកាសធាតុ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងកាន់តែទូលំទូលាយ ការបណ្តុះបណ្តាលនិងការយល់ដឹង និងពង្រឹងប្រព័ន្ធប្រកាសអាសន្ន និងភាពធន់នឹងហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ។

៥.២.១- លទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ

១- ពង្រឹងវិធានការធន់ នៅគ្រប់វិស័យសេដ្ឋកិច្ចនិងសេវាសង្គមសំខាន់ៗ (ឧបករណ៍ប្រើប្រាស់ អនាម័យ ការថែទាំសុខភាព អាហារូបត្ថម្ភ ការអប់រំ សង្គម និងកិច្ចគាំពារកុមារ ទេសចរណ៍ ប្រព័ន្ធស្បៀងអាហារដែលមាននិរន្តរភាព និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសំខាន់ៗ ដូចជាWASH ថាមពល ផ្លូវថ្នល់ជាដើម) និងផ្តោតជាពិសេសលើតម្រូវការរបស់កុមារនិងសហគមន៍ដែលងាយរងគ្រោះបំផុត។

២- ពង្រឹងការកាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ ការរៀបចំ និងការស្តារឡើងវិញនៅទូទាំងសហគមន៍ (សហគមន៍តំបន់ឆ្នេរ បឹងទន្លេសាប និងសហគមន៍ទន្លេមេគង្គ)។

៣- ពង្រឹងការអភិរក្សប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីនិងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិឱ្យមាននិរន្តរភាព(រួមទាំង ទន្លេមេគង្គ បឹងទន្លេសាប ព្រៃឈើ ជីវៈចម្រុះ ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីទីក្រុង និងការបញ្ជ្រាបដំណោះស្រាយ និងការបន្សាំតាមធម្មជាតិ)។

៤- ពង្រឹងភាពធន់នៃក្រុមដែលងាយរងគ្រោះ(ដូចជាកុមារ សហគមន៍មូលដ្ឋានជាដើម) និងបញ្ជ្រាប GEDSI ទៅក្នុងសកម្មភាពដោះស្រាយបញ្ហាអាកាសធាតុនិងភាពធន់។

៥- ពង្រឹងវិធានការនិរន្តរភាពនិងភាពធន់(រួមទាំងបច្ចេកវិទ្យាឆ្លាតវៃចំពោះអាកាសធាតុ កសិកម្មដែលស្តារគុណភាពដី)។

៦- ពង្រឹងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ការកសាងភាពធន់ និងនិរន្តរភាពបរិស្ថាន(រួមទាំងការពង្រីកការអនុវត្តស្តង់ដាអគារបៃតង ការរចនាប្រព័ន្ធត្រជាក់ កូដអគារ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបៃតងនិងប្រផេះ។ល។)

៥.៣- គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ៣ : លើកស្ទួយអភិបាលកិច្ចល្អនិងបរិវត្តកម្មឌីជីថល (កត្តាជំរុញ)

ការពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ននិងធនធានមនុស្ស ការសម្របសម្រួលរវាងអង្គភាពស្នូល ក្រសួង ស្ថាប័ន នាយកដ្ឋាន និងផ្នែកនានាក្នុងកម្រិតជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ការអភិវឌ្ឍនិងការអនុវត្តគោលនយោបាយរួម និងផ្នែកលើកស្ទុយតាងនិងយន្តការហិរញ្ញវត្ថុ។

៥.៣.១- លទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ

១- ពង្រឹងយន្តការហិរញ្ញវត្ថុអាកាសធាតុ។

២- បង្កើនលទ្ធភាពប្រើប្រាស់និងការអប់រំព័ត៌មានដែលផ្តោតឱ្យចំគោលដៅ ការប្រាស្រ័យទាក់ទង និងការបណ្តុះបណ្តាលអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

៣- ពង្រឹងកម្លាំងពលករបច្ចុប្បន្ននិងអនាគត ដើម្បីឈានឆ្ពោះទៅអនាគតមួយដែលបញ្ចេញកាបូនតិចនិងធន់។

៤- ពង្រឹងការចូលរួមនៃភាគីពាក់ព័ន្ធជាច្រើននិងការចូលរួមក្នុងការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ។

៥- ពង្រឹងលទ្ធភាពទទួលបានជំនួយបច្ចេកទេសសម្រាប់ការកសាងសមត្ថភាពពហុភាគី។

៦- ដោះស្រាយគម្លាតទិន្នន័យនិងព័ត៌មានសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យ និងការវាយតម្លៃប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

៧- ពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការនិងភាពជាដៃគូក្នុងតំបន់និងអន្តរជាតិ(រួមទាំងអាស៊ាន គណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ (MRC) កិច្ចផ្តួចផ្តើមកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទន្លេមេគង្គ ទីភ្នាក់ងារអង្គការសហប្រជាជាតិ មូលនិធិហិរញ្ញវត្ថុអាកាសធាតុ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ និងទីភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍)។

៨- រៀបចំផែនទីបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់បញ្ជ្រាបបរិវត្តកម្មឌីជីថលក្នុងការងារបរិស្ថាននិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

៦- សកម្មភាពការងារ

៦.១- គោលដៅ សកម្មភាព និងធនធានសំខាន់ៗ

ផ្អែកលើវឌ្ឍនភាពដែលប្រទេសកម្ពុជាសម្រេចបានរួចមកហើយ ក្នុងសកម្មភាពអាកាសធាតុ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ ផ្តោតលើការបង្កើនសកម្មភាព ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាកំណើនការបញ្ចេញឧស្ម័ន និងភាពងាយរងគ្រោះចំពោះអាកាសធាតុ។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ មានគោលដៅកាត់បន្ថយបរិមាណលើសពីតម្រូវការ ពង្រឹងភាពច្បាស់លាស់នៃតួនាទីអន្តរស្ថាប័ន និងបង្កើនប្រសិទ្ធភាព

និងបរិយាបន្ន នៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ការបន្សាំ និងអភិបាលកិច្ច។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនេះក៏អំពាវនាវឱ្យមានការចូលរួមកាន់តែច្រើនពីវិស័យឯកជន សហជីព និងសហគមន៍មូលដ្ឋានផងដែរ។

តារាងខាងក្រោមនេះ បង្ហាញលទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ គោលដៅសកម្មភាពសំខាន់ៗស្ថាប័នអនុវត្ត និងតម្រូវការធនធានមនុស្សនិងបច្ចេកវិទ្យាសម្រាប់ការអនុវត្ត CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣។ ការប៉ាន់ប្រមាណថវិកាបានផ្អែកលើការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រផ្សេងៗ ដូចជាLTS4CN យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ ដំណាក់កាលទី១ NDCជាដើម។

៦.២- សកម្មភាព

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ ចែងអំពីសកម្មភាពនានា ដែលផ្តោតលើការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ការបន្សាំ អភិបាលកិច្ច និងលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង។ សកម្មភាពកាត់បន្ថយនានាមានគោលដៅកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ តាមរយៈថាមពលកកើតឡើងវិញ ការកែលម្អប្រសិទ្ធភាពថាមពល ការស្តារនិងដាំដើមឈើឡើងវិញ លើកកម្ពស់ការដឹកជញ្ជូនដែលជានានិរន្តរភាព និងការគ្រប់គ្រងសំណល់។ សកម្មភាពបន្សាំមានគោលដៅពង្រឹងសមត្ថភាពបន្សាំរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធនានា វិស័យសេដ្ឋកិច្ចនិងធនធានធម្មជាតិ។ វិធានការអភិបាលកិច្ចមានបំណងផ្តល់លក្ខណៈងាយស្រួល ដើម្បីឱ្យការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រនេះប្រព្រឹត្តទៅដោយរលូន។ វិធានការទាំងនេះ រួមមានការដោះស្រាយភាពខ្វះចន្លោះខាងទិន្នន័យនិងបច្ចេកវិទ្យា ហិរញ្ញប្បទាន ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស គោលនយោបាយ និងបទប្បញ្ញត្តិ និងការសម្របសម្រួលអន្តរស្ថាប័ន។ លើសពីនេះ ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងតាមរយៈការអប់រំ ការផ្សព្វផ្សាយសហគមន៍ និងការតស៊ូមតិខាងគោលនយោបាយ នឹងលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការចូលរួមកាន់តែទូលំទូលាយ និងភាពម្ចាស់ការលើសកម្មភាពអាកាសធាតុ។

៦.៣- ការកំណត់ពេលវេលានិងគោលដៅ

វិធីសាស្ត្រអនុវត្តចែកចេញជាពីរដំណាក់កាល ដើម្បីដោះស្រាយផលប៉ះពាល់ដែលបណ្តាលមកពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ដំណាក់កាលទី១(ឆ្នាំ២០២៤-២០២៨) នឹងផ្តោតលើការពង្រឹងគោលនយោបាយនិងដោះស្រាយគម្លាតទិន្នន័យ សម្រាប់ជួយដល់ការត្រួតពិនិត្យ លើកកម្ពស់ការសម្របសម្រួលអន្តរស្ថាប័ន រាយការណ៍ និងផ្ទៀងផ្ទាត់(MRV) និងពង្រឹងក្របខ័ណ្ឌពង្រឹងតម្លាភាព(ETF)។ ដំណាក់កាលនេះមានបំណងបង្កើនល្បឿននៃសកម្មភាពដែលទាក់ទងនឹងការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ការកៀរគរហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុ ការបន្សុីគោលនយោបាយ និងបទប្បញ្ញត្តិតាមវិស័យ ការកសាងសមត្ថភាពនិងលទ្ធភាពទទួលបានបច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីពង្រឹងភាពធន់នៅទូទាំងវិស័យសំខាន់ៗនៃសេដ្ឋកិច្ច និងតំបន់ និងសហគមន៍ងាយរងគ្រោះ។

ដំណាក់កាលទីពីរ(ឆ្នាំ២០២៩-២០៣៣) នឹងផ្តោតលើការពង្រីកការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ តាមដានវឌ្ឍនភាព និងកែសម្រួលផែនការទៅតាមការចាំបាច់ ដើម្បីសម្រេចឱ្យបាននូវឥទ្ធិពលដែលចង់បានក្នុងការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងការបន្សុាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដែលគាំទ្រដោយយន្តការអភិបាលកិច្ចដ៏រឹងមាំ។

៦.៤- ផែនការអនុវត្ត CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣

ក្រុមការងារបច្ចេកទេសបរិស្ថាននិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ(ECCTWG) មាននាទីជាលេខាធិការដ្ឋានដើម្បីសម្របសម្រួលការបង្កើតនិងការអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌនេះ។ លេខាធិការដ្ឋាននេះមានភារៈទទួលខុសត្រូវក្នុងការរៀបចំរបាយការណ៍វឌ្ឍនភាពនៃ CCCSP និងM&Eផងដែរ។ សូចនាករ នីតិវិធី និងការទទួលខុសត្រូវក្នុងការប្រមូល

ទិន្នន័យ គឺជាកម្មវត្ថុនៃការឯកភាពគ្នាជាមួយក្រសួងពាក់ព័ន្ធ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុ វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ និងភាគីផ្សេងទៀត ដែលចាប់អារម្មណ៍ក្នុងការចូលរួមយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងដំណើរការនេះ។ ក្រុមអ្នកវិភាគ ស្ថាប័នស្រាវជ្រាវ និងវិទ្យាស្ថានឧត្តមសិក្សា(IHL) អាចនឹងត្រូវអញ្ជើញឱ្យចូលរួម ដើម្បីផ្តល់ការគាំទ្រក្នុងការជំរុញសកម្មភាពផ្សេងៗ និងM&Eសម្រាប់ CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣។ ស្របតាមគោលបំណងរបស់ CCCSP ក្នុងការធ្វើឱ្យមានបរិយាបន្ន ស្ថាប័នអនុវត្តនឹងប្រឹងប្រែងដើម្បីបង្កើនការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយសហគមន៍មូលដ្ឋាន ដែលរួមទាំងក្រុមស្ត្រីនិងយុវជនដែលជាតំណាងសហជីព និងសមាគមកម្មករក្រៅប្រព័ន្ធ ដោយមានការគាំទ្រពីដៃគូអភិវឌ្ឍ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន។

តារាងទី១- គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ១ : ចំណុចដៅ សកម្មភាព និងធនធានសំខាន់ៗ សម្រាប់ការកាត់បន្ថយឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ១ : ជំរុញការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ : អនុវត្តក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗដែលណែនាំដោយ LTS4CN រួមមាន ថាមពល ឧស្សាហកម្ម កសិកម្ម ព្រៃឈើ និងសំណល់ និង ផែនទីបង្ហាញផ្លូវ SCP NDCs គោលនយោបាយជាតិ EE យុទ្ធសាស្ត្រចក្រាវិស័យបរិស្ថាន គោលនយោបាយជាតិប្រសិទ្ធភាពថាមពល ផែនទីបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍបណ្តាញស្ថានីយ៍សាកថ្មថយន្តអគ្គិសនីនៅកម្ពុជា

លទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ	គោលដៅ	ផលប៉ះពាល់លើក្រុមជនងាយរងគ្រោះ និង GEDSI	ថវិកាប៉ាន់ស្មាន[6]	សកម្មភាព	ស្ថាប័នសំខាន់ៗដែលជាអ្នកអនុវត្ត
១.១- បង្កើនសមាមាត្រថាមពលកកើតឡើងវិញ (RE) នៅក្នុងល្បាយថាមពលជាតិ និងការប្រើប្រាស់ក្នុងវិស័យសំខាន់ៗនៃសេដ្ឋកិច្ច (ដឹកជញ្ជូន កសិកម្ម ទេសចរណ៍ ផលិតកម្ម ។ល។) ទន្ទឹមនឹងកាត់បន្ថយការពឹងផ្អែកលើឥន្ទនៈផូស៊ីល	• អភិវឌ្ឍថាមពលកកើតឡើងវិញដូចជាវារីអគ្គិសនី ព្រះអាទិត្យ និងខ្យល់ • កាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ថាមពល • កាត់បន្ថយការពឹងផ្អែកលើប្រភពថាមពលពីឥន្ទនៈផូស៊ីល • កាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នពីឥន្ទនៈផូស៊ីល	• វត្តមាននិងលទ្ធភាពជាវថាមពលសម្រាប់ក្រុម/សហគមន៍ដែលងាយរងគ្រោះ ដែលរួមទាំងកិច្ចផ្តួចផ្តើមថាមពលកកើតឡើងវិញ ដែលគ្រប់គ្រងដោយសហគមន៍ • លទ្ធភាពទទួលបានលំនៅឋានដែលមានតម្លៃសមរម្យ និងនិរន្តរភាព ការដឹកជញ្ជូនដែលផ្តល់ផាសុកភាព និងភាព	ផែនទីបង្ហាញផ្លូវNCAP[7] ៥០លានដុល្លារអាមេរិក (i) ក្នុងអគារនិងការអនុវត្ត ២៥លានដុល្លារអាមេរិក (ii) បង្កើនការថែទាំយានយន្តការបំភាយ ៦០០០០០ ដុល្លារអាមេរិក (ii) ការបញ្ចូលភ្លើង/ថែទាំ EV ៣លានដុល្លារអាមេរិក	i- ពង្រីកការអនុវត្ត/ត្រួតពិនិត្យ និងកែលម្អកូដអគារបៃតង រួមបញ្ចូល គោលការណ៍ណែនាំអំពី EE ប្រសិទ្ធភាពទឹក និងការដំឡើងRE នៅក្នុងអគារដែលមានស្រាប់និងថ្មីៗ បញ្ចូលទៅក្នុងផែនការអភិវឌ្ឍលំនៅឋានដែលមាននិរន្តរភាពនិងតម្លៃសមរម្យ ដំណោះស្រាយផ្អែកលើធម្មជាតិ អគារសាធារណៈថ្មីៗ និងដែលមានស្រាប់ដូចជា មណ្ឌលថែទាំសុខភាព សាលារៀន និងអគាររដ្ឋបាល (ឧទាហរណ៍ តាមរយៈផែនការវិនិយោគឃុំ ការចូលរួមពីក្រុមនានាក្នុងប្រទេស និងដោយបង្កើតបរិយាកាស និងគោលនយោបាយអំណោយផល)។ ii- អនុវត្ត និងពង្រឹងការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិស្របតាម EE ប្រសិទ្ធភាពទឹក និងគោលនយោបាយRE។ iii- ជំរុញការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពប្រព័ន្ធសីតកម្មជាតិ (NCAP) និងគោលនយោបាយប្រសិទ្ធភាពថាមពល។ iv- បង្កើតនិងអនុវត្តស្តង់ដានៃការសាកអាគុយ និងការថែទាំ និងបទប្បញ្ញត្តិសុវត្ថិភាព។ v- បង្កើតនិងអនុវត្តផែនការសកម្មភាពនិងចំណុចដៅ ដែលផ្តោតលើការដំឡើង RE ដែលសមស្រប ជាក់ស្តែង និងមានតម្លៃសមរម្យ ក្នុងវិស័យសំខាន់ៗនៃសេដ្ឋកិច្ច (កសិកម្ម ទេសចរណ៍ ផលិតកម្ម អគារនិងសំណង់)។ vi- កាត់បន្ថយថ្លៃចំណាយលើការស្វែងរក ការផលិត ការថែទាំ និងសេវាកម្មសម្រាប់ការដំឡើង និងបរិក្ខារដែលមានប្រសិទ្ធភាពថាមពល និងទឹក (ឧ. ការលើកទឹកចិត្តខាងផ្នែកពន្ធ)។	• MME • MoE • MAFF • MISTI • MoH • MLMUPC • MRD • MoWA • MAFF • MPWT • MLVT • NIS

[6] ក្នុងករណីគ្មានសន្ទស្សន៍ថវិកា គួរធ្វើការសិក្សាលទ្ធភាព ឬ ការវិភាគអត្ថប្រយោជន៍ធៀបនឹងថ្លៃចំណាយ។

[7] NCAP – ផែនការសកម្មភាពសីតកម្មជាតិ ឆ្នាំ២០២៣។

	• បង្កើនទីលានចាក់សំរាមដែលគោរពគោលការណ៍វិស្វកម្ម/អនាម័យ(កាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័ន និងការបំពុលពីការគ្រប់គ្រងសំណល់) • កំណើនជីវម៉ាសនៅក្នុងល្បាយថាមពល (ពីសំណល់កសិកម្ម)។	ងាយស្រួលដល់ក្រុមដែលមានចំណូលទាប • លទ្ធភាពចូលប្រើប្រាស់ និង/ឬការលើកទឹកចិត្តឱ្យស្ត្រីចុះឈ្មោះចូលរៀនបន្ថែមទៀតនៅក្នុងការសិក្សាទាក់ទងនឹងថាមពល(វិស្វកម្ម ហិរញ្ញវត្ថុ និងសេវាកម្ម) នៅ IHL	(ផ្លូវល្បឿនលឿន ៤) (iii) [8] ការសិក្សាអំពីការបញ្ចូលប្រភពថាមពលកកើតឡើងវិញ ៣00000ដុល្លារអាម៉េរិក (iv) ការសាងសង់និងស្តង់ដានៃការថែទាំ ៦00000ដុល្លារអាម៉េរិក (vi) ៥00 – ១៣ន់លានដុល្លារអាម៉េរិក (មិនគិតបញ្ចូលការវិនិយោគលើប្រព័ន្ធដឹកជញ្ជូនខ្នាតធំ)។	vii- រួមបញ្ចូលEE និងRE ទៅក្នុងលក្ខខណ្ឌតម្រូវ សម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនខ្នាតធំ នៅក្នុងការអនុវត្ត"ផែនទីបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់ផែនការមេទូលំទូលាយ ស្តីពីប្រព័ន្ធដឹកជញ្ជូន និងដឹកជញ្ជូនកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២៣-៣៣" vii- បង្កើនការប្រើប្រាស់សារធាតុត្រជាក់ដែលមានGWPទាប ដើម្បីបង្កើនល្បឿននៃការឈប់ប្រើប្រាស់ HFCs។	• MoINFO
១.២- បង្កើនប្រសិទ្ធភាពថាមពល (EE) និងថាមពលកកើតឡើងវិញ (RE) នៅក្នុងការដំឡើងអគារ លំនៅឋាន និងការដឹកជញ្ជូន (ការដឹកជញ្ជូនសាធារណៈ រថយន្តអគ្គិសនី)។				**តម្រូវការបច្ចេកវិទ្យានិងសមត្ថភាពមនុស្ស[9]** • រចនាការដំឡើងRE និង EEការសាងសង់ ការថែទាំ និងការអនុវត្តNCAP • ស្ថាបត្យកម្ម ការធ្វើផែនការទីក្រុង និងវិស្វកម្មសម្រាប់ការរចនា និងការបង្កើតលំហបៃតង(តំបន់ទីក្រុង) និងអគារ (រួមទាំង ផ្ទះដែលមានតម្លៃសមរម្យ និងការរចនាអគារដែលរក្សាភាពត្រជាក់បានយូរ) • មធ្យោបាយដើម្បីលើកទឹកចិត្តដល់វិស័យឯកជន(អ្នកអភិវឌ្ឍ ក្រុមហ៊ុនសំណង់ ស្ថាបត្យករ។ល។)ឱ្យវិនិយោគលើគម្រោងសកម្មភាពអាកាសធាតុ • ការចល័តអគ្គិសនី (ការដឹកជញ្ជូនតាមមធ្យោបាយឯកជននិងតាមមធ្យោបាយខ្នាតធំ) ប្រភពថាមពល (សូឡា អ៊ីដ្រូសែន។ល។) រួមទាំងការថែទាំ សេវាកម្ម ហិរញ្ញប្បទាន និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ការកែច្នៃអាគុយឡើងវិញ • សារពើភណ្ឌនៃការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ថ្នាក់ជាតិ សម្រាប់វិធានការកាត់បន្ថយទាំងអស់ ដែលស្របតាមក្របខ័ណ្ឌតម្លាភាពដែលបានពង្រឹង(ETF) • វាយតម្លៃជម្រើសនៃការទិញថាមពលពន្លឺព្រះអាទិត្យមកពីគ្រួសារឯកជនដែលផលិតលើសពីតម្រូវការ។	

[8] World Bank (2024) អនុសាសន៍របស់កម្ពុជាចំពោះផែនទីបង្ហាញផ្លូវរបស់ជាតិសម្រាប់អន្តរកាលអគ្គិសនីក្នុងការដឹកជញ្ជូន https://documents1.worldbank.org/curated/en/099031924073537111/pdf/P17690614457da0e71a4501e8dcdea2d59d.pdf

[9] *ការទទួលបានបច្ចេកវិទ្យា កម្មវិធីសិក្សា IHL និងការអប់រំ និងការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈជាបន្តបន្ទាប់។*

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ១ : ជំរុញការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ : អនុវត្តក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗដែលណែនាំដោយ LTS4CN រួមមាន ថាមពល ឧស្សាហកម្ម កសិកម្ម ព្រៃឈើ និងសំណល់ និង ផែនទីបង្ហាញផ្លូវ SCP NDCs គោលនយោបាយជាតិ EE យុទ្ធសាស្ត្រចក្រាវិស័យបរិស្ថាន គោលនយោបាយជាតិប្រសិទ្ធភាពថាមពល ផែនទីបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍបណ្តាញស្ថានីយ៍សាកថ្មយានយន្តអគ្គិសនីនៅកម្ពុជា					
លទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ	**គោលដៅ**	**ផលប៉ះពាល់លើក្រុមជនងាយរងគ្រោះ និង GEDSI**	**ថវិកាប៉ាន់ស្មាន**	**សកម្មភាព**	**ស្ថាប័នសំខាន់ៗដែលជាអ្នកអនុវត្ត**
១.៣- ពង្រឹងការអនុវត្តសេដ្ឋកិច្ចចក្រា CE និងទប់ស្កាត់ការបំពុល ក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ (ទេសចរណ៍ កសិកម្ម សំណង់ ការផលិត ការដឹកជញ្ជូន។ល។)។	• កាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ប្លាស្ទិកតែម្តងចោល(SUP) • បង្កើនការប្រើប្រាស់ជម្រើសដែលមាននិរន្តរភាពជំនួសឱ្យការប្រើប្លាស្ទិកតែម្តងចោល/ការប្រើច្រើនដង។ • ការយល់ដឹងជាសាធារណៈ: កាន់តែទូលំទូលាយតាមរយៈការអប់រំអំពីរបៀបរស់នៅដោយនិរន្តរភាពនិងព័ត៌មានសម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់ • កាត់បន្ថយការបាត់បង់ក្រោយការប្រមូលផល និង	•បញ្ចូល GEDSI ទៅក្នុងការយល់ដឹងអំពីការអប់រំអំពីរបៀបរស់នៅដោយនិរន្តរភាព និងព័ត៌មានសម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់ ការកាត់បន្ថយការបាត់បង់ក្រោយប្រមូលផល និងការអនុវត្តផែនទីបង្ហាញផ្លូវ SCP។	១៣៤លានដុល្លារអាមេរិក[10] គម្រោងគ្រប់គ្រងប្លាស្ទិក(i) ការវាយតម្លៃផ្នែកបដិសណ្ឋារកិច្ច –២,៥លានដុល្លារអាមេរិក (ii) ពង្រីកផលិតកម្មកសិកម្មដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ តាមរយៈការបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានប្រព័ន្ធស្រោចស្រពដើរដោយថាមពលព្រះអាទិត្យ និងការអនុវត្តផ្សេងទៀតដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ-ការវិនិយោគលើខ្សែចង្វាក់ត្រជាក់ ១០លានដុល្លារអាមេរិក (iii)[11]	i- បង្កើតនិងអនុវត្តផែនទីបង្ហាញផ្លូវកាត់បន្ថយប្លាស្ទិក(ឬផែនការមេ) ii- បង្កើនល្បឿននៃការអនុវត្តបដិសណ្ឋារកិច្ច(សណ្ឋាគារ/កន្លែងស្នាក់នៅ) ការវាយតម្លៃនិរន្តរភាព វិញ្ញាបនបត្រស្លាកសញ្ញាបៃតងឬតំបន់និរន្តរភាពទេសចរណ៍។ iii- បង្កើតនិងអនុវត្តកម្មវិធីកាត់បន្ថយការខាតបង់ក្រោយប្រមូលផល និងសំណល់អាហារក្នុងខ្សែចង្វាក់តម្លៃកសិកម្ម។ iv- បង្កើនល្បឿននៃការអនុវត្តស្តង់ដាស្លាកសញ្ញាបៃតង/និរន្តរភាពសម្រាប់សម្ភារៈវេចខ្ចប់ សម្ភារៈសំណង់ ប្រសិទ្ធភាពថាមពល ប្រសិទ្ធភាពទឹក ជាដើម។ v- បង្កើតនិងអនុវត្តកម្មវិធីកាត់បន្ថយការបាត់បង់ក្រោយការប្រមូលផល និងសំណល់អាហារនៅក្នុងខ្សែចង្វាក់តម្លៃកសិកម្ម រួមទាំង ផលិតផលដែលងាយរលួយបាន ផលិតផលទឹកដោះ និងសាច់។ **តម្រូវការបច្ចេកវិទ្យានិងសមត្ថភាពមនុស្ស** • ការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ និងការផលិតក្នុងស្រុកនូវវត្ថុធាតុដើមផ្សេង/ដែលមាននិរន្តរភាព សម្រាប់សម្ភារៈវេចខ្ចប់ (វត្ថុជំនួសប្លាស្ទិកប្រើម្តងចោល/ប្លាស្ទិកដែលប្រើច្រើនដង	• MoE • MAFF • MoH • MLMUPC • MRD • MoWA • MAFF • MPWT • MLVT • NIS. • MoINFO

[10] កម្ពុជា : គម្រោងកែលម្អការគ្រប់គ្រងសំណល់រឹងនិងប្លាស្ទិក(គម្រោង៥ឆ្នាំ ២០២៤-២០២៩; ៦៧លានដុល្លារអាមេរិក = ប្រមាណ១៣៤លានដុល្លារអាមេរិក សម្រាប់១០ឆ្នាំ) https://projects.worldbank.org/en/projects-operations/project-detail/P170976

[11] NDC លេខ១៦ ស្តីពីការអនុវត្តកាពធន់នឹងអាកាសធាតុ រួមទាំងខ្សែចង្វាក់ប្រព័ន្ធត្រជាក់និងការស្តុកទុកអាហារ ដើម្បីបង្កើនសន្តិសុខស្បៀងនិងកាត់បន្ថយការបាត់បង់ក្រោយប្រមូលផល។

	សំណល់អាហារនៅក្នុងខ្សែចង្វាក់តម្លៃអាហារ • ជំរុញសកម្មភាពអាទិភាពក្រោមផែនទីបង្ហាញផ្លូវ SCP ឆ្នាំ២០២២-២០៣៥។		កូដអគារជាមួយការបញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទៅក្នុងការរចនាអគារ និងជំរុញការប្រើសម្ភារៈថ្លៃទាបសម្រាប់លំនៅឋាន- ៦,៦ លានដុល្លារអាមេរិក (iv)។	• ស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍លើបច្ចេកវិទ្យា ឧបករណ៍ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធកាត់បន្ថយការបាត់បង់ក្រោយប្រមូលផល • ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនិងបច្ចេកវិទ្យាប្រព័ន្ធត្រជាក់ដែលមាននិរន្តរភាព សម្រាប់វិស័យកសិកម្មនិងអាហារ • ការស្រាវជ្រាវនិងការអភិវឌ្ឍក្នុងការវិភាគវដ្តជីវិត • បង្កើតនិងចែកចាយកម្មវិធីសិក្សាលើអគារបៃតងនៅក្នុងសាកលវិទ្យាល័យស្ថាបត្យកម្ម និងវិស្វកម្ម • គម្រោងសាកល្បង/អនុវត្តបង្ហាញ (រួមទាំងនៅថ្នាក់ខេត្ត/ស្រុក) អំពីអត្ថប្រយោជន៍សរុបដែលបានពីដំណោះស្រាយផ្អែកតាមធម្មជាតិ NbS ក្នុងទីក្រុង។	

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ១ - ជំរុញការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ : អនុវត្តក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗដែលណែនាំដោយ LTS4CN រួមមាន ថាមពល ឧស្សាហកម្ម កសិកម្ម ព្រៃឈើ និងសំណល់ និង ផែនទីបង្ហាញផ្លូវ SCP NDCs គោលនយោបាយជាតិ EE យុទ្ធសាស្ត្រចក្រវិស័យបរិស្ថាន គោលនយោបាយជាតិប្រសិទ្ធភាពថាមពល ផែនទីបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍបណ្ដាញស្ថានីយ៍សាកថ្មរថយន្តអគ្គិសនីនៅកម្ពុជា					
លទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ	**គោលដៅ**	**ផលប៉ះពាល់លើក្រុមជនងាយរងគ្រោះ និង GEDSI**	**ថវិកាប៉ាន់ស្មាន**	**សកម្មភាព**	**ស្ថាប័នសំខាន់ៗដែលជាអ្នកអនុវត្ត**
១.៤- ពង្រឹងធនធានទឹកនិងការផ្គត់ផ្គង់ដែលធន់និងមាននិរន្តរភាព ប្រព័ន្ធនិងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រង	• អនុវត្តកាន់តែទូលំទូលាយនូវការញែកសំណល់ និងការញែកពីគ្នានៅតាមប្រភព	• GEDSI និងការពិចារណាលើវិស័យក្រៅប្រព័ន្ធក្នុងសកម្មភាពគ្រប់គ្រងសំណល់ដោយនិរន្តរភាព រួមទាំងការអប់រំនិងអនុវត្ត	ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ3R។ ថ្លៃកែច្នៃប្លាស្ទិក ៤000ដុល្លារអាមេរិក/តោន (i, ii)	i- ជំរុញយុទ្ធនាការ "ថ្ងៃនេះខ្ញុំមិនប្រើថង់ប្លាស្ទិក" និង "កម្ពុជាស្អាត! ខ្មែរអាចធ្វើបាន!"។ ii- អនុវត្តវិធីញែកសំណល់នៅតាមប្រភព។ iii- បង្កើតនិងអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ/ផែនការមេសំណល់រឹងថ្នាក់ជាតិ (រួមទាំងកន្លែងកែច្នៃឡើងវិញប្លាស្ទិក អាលុយមីញ៉ូម កញ្ចក់ ក្រដាសជាដើម និងការបញ្ចូលភ្នាក់ងារក្នុងវិស័យ[illegible]ក្រៅប្រព័ន្ធទៅជារចនាសម្ព័ន្ធផ្លូវការ)។	• MoE • MoH • MAFF • MLMUPC • MRD

សំណល់រឹង និងរាវ (ឈានទៅស្ថានភាពគ្មានសំណល់ បញ្ឈប់ការប្រើប្រាស់ប្លាស្ទិកតែម្តងហើយចោល (SUP))បង្កើនជម្រើសជំនួស SUP ប្រែក្លាយសំណល់ទៅជាថាមពល (WTE) សំណល់ក្នុងវិស័យកាត់ដេរ ទឹកក្រោមដី និងធនធានទឹកលើដី ។ល។)	• រៀបចំកម្មវិធីកែច្នៃកាន់តែទូលំទូលាយ និងការអនុវត្តអនុក្រឹត្យស្តីពីសំណល់និងកែច្នៃឡើងវិញ • អនុលោមភាពកាន់តែច្រើនតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវ និងបទប្បញ្ញត្តិអំពីប្រព្រឹត្តកម្មសំណល់ • បង្កើតកម្មវិធីសំណល់សូន្យ • ឈប់ប្រើប្លាស្ទិកតែម្តងចោល • បង្កើនជម្រើសជំនួសការប្រើប្លាស្ទិកតែម្តងចោល	• ការពិចារណានិងការបញ្ជ្រាប GEDSI ទៅក្នុងការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ (R&D) និងការអនុវត្តការងារគ្រប់គ្រងនិងប្រព្រឹត្តកម្មសំណល់រឹង និងរាវ • បង្កើនការចុះឈ្មោះស្ត្រីក្នុងការងារគ្រប់គ្រងសំណល់រឹង/រាវ និងការសិក្សាវិស្វកម្ម និងបច្ចេកវិទ្យា	ទីលានចាក់សំរាមអនាម័យថ្មីៗ ៧៨៨លានដុល្លារអាម៉េរិក និងRDF ១៦,៩ លានដុល្លារអាម៉េរិក (iv) ប្រព្រឹត្តកម្មសំណល់រាវ – ៣-៥លានដុល្លារអាម៉េរិក *(សហហិរញ្ញប្បទាន និងការអនុវត្តស្តង់ដាប្រព្រឹត្តកម្មចាំបាច់)*[12] (v និង vi)។	iv- ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងគ្រប់ជ្រុងជ្រោយដែលមាននិរន្តរភាពសម្រាប់សំណល់វាយនភណ្ឌ ដោយអនុវត្តគោលការណ៍សេដ្ឋកិច្ចចក្រា។ v- សាងសង់ទីលានចាក់សំរាមអនាម័យនិងបរិក្ខារRDF/WTE។ vi- អនុវត្តឱ្យបានទូលំទូលាយនូវស្តង់ដាសំណល់រាវសម្រាប់វិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ (កាត់ដេរ និងស្បែកជើង កែច្នៃម្ហូបអាហារ កសិកម្ម-បសុសត្វ។ល។)។ vii- អនុវត្តស្តង់ដាសំណល់រាវជាកាតព្វកិច្ចសម្រាប់វិស័យកាត់ដេរ កន្លែងប្រព្រឹត្តកម្មសំណល់ (និងសំណល់រាវ) រួមទាំងកន្លែងប្រព្រឹត្តកម្មសំណល់រាវតូចៗសម្រាប់ទីក្រុងតូចៗ។ **តម្រូវការបច្ចេកវិទ្យានិងសមត្ថភាពមនុស្ស** • បច្ចេកវិទ្យានិងការបណ្តុះបណ្តាលអំពី WTE/RDF • គំរូអាជីវកម្មដែលមាននិរន្តរភាពសម្រាប់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងសំណល់ • វិស្វកម្មនិងបច្ចេកវិជ្ជាកែច្នៃសំណល់រាវ • កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពលើការរចនានិងប្រាស្រ័យទាក់ទងដើម្បីកែប្រែឥរិយាបថសង្គម (SBCC)បង្កើនការយល់ដឹងនិងលើកកម្ពស់ឥរិយាបថគ្រប់គ្រងសំណល់ដោយនិរន្តរភាព។ • ការត្រួតពិនិត្យការបំពុលទឹក ការត្រួតពិនិត្យ ការឃ្លាំមើល និងពង្រឹងការអនុវត្ត។	• MISTI • MoWRAM • MoWA • MPWT • MLVT • MoINFO

[12] កំណត់សម្គាល់៖ ការគ្រប់គ្រងសំណល់រាវពីឧស្សាហកម្ម ដើម្បីផលប្រយោជន៍សង្គមនិងបរិស្ថាន តម្រូវឱ្យមានការអនុលោមតាមស្តង់ដាប្រព្រឹត្តកម្មនិងការបញ្ចេញចោល។

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ១ : ជំរុញការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ : អនុវត្តក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗដែលណែនាំដោយ LTS4CN រួមមាន ថាមពល ឧស្សាហកម្ម កសិកម្ម ព្រៃឈើ និងសំណល់ និង ផែនទីបង្ហាញផ្លូវ SCP NDCs គោលនយោបាយជាតិ EE យុទ្ធសាស្ត្រក្របខ័ណ្ឌវិស័យបរិស្ថាន គោលនយោបាយជាតិប្រសិទ្ធភាពថាមពល ផែនទីបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍបណ្ដាញស្ថានីយ៍សាកថ្មរថយន្តអគ្គិសនីនៅកម្ពុជា

លទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ	គោលដៅ	ផលប៉ះពាល់លើក្រុមជនងាយរងគ្រោះ និង GEDSI	ថវិកាប៉ាន់ស្មាន	សកម្មភាព	ស្ថាប័នសំខាន់ៗជាអ្នកអនុវត្ត
១.៥- បង្កើនទំហំលំហបៃតងក្នុងទីក្រុង និងទីក្រុងបៃតង ដោយលើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ដំណោះស្រាយផ្អែកលើធម្មជាតិ	• បញ្ចូលដំណោះស្រាយផ្អែកលើធម្មជាតិ ទៅក្នុងវិធីសាស្ត្ររៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រទីក្រុងបៃតងនិងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនិរន្តរភាពទីក្រុងរណបសម្រាប់ការធ្វើផែនការនិងការអភិវឌ្ឍទីក្រុង • បង្កើនអត្រាលំហបៃតងក្នុងមនុស្សម្នាក់ៗ • បង្កើនការប្រើប្រាស់រចនាបថប្រព័ន្ធត្រជាក់នៅក្នុងអគារ និងសំណង់ ។	• ពិចារណាពីផលប៉ះពាល់នៃភាពតានតឹងបណ្ដាលពីកម្ដៅមកលើការងារដែលមានប្រាក់ចំណូលទាប និងខាងក្រៅផ្ទះ។ រួមបញ្ចូល លំហបៃតងក្នុងទីក្រុងនៅក្នុងសង្កាត់/ក្រៅសង្កាត់ និងទៅក្នុងគម្រោងលំនៅឋានសម្រាប់អ្នកដែលមានចំណូលទាប/ថ្លៃសមរម្យ។	៥០០លានដុល្លារអាម៉េរិក (សម្រាប់ តែក្រុងភ្នំពេញ រយៈពេល១០ឆ្នាំ)[13] រួមទាំង ការដាំដើមឈើ បង្កើនលំហបៃតង ការអនុវត្តហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដំណោះស្រាយផ្អែកលើធម្មជាតិ-បៃតង។ (i-ii) ពង្រីកកម្មវិធីភ្ញៀវទេសចរម្នាក់ ឈើមួយដើម (២ លានដុល្លារអាម៉េរិក) និងការចែកកូនឈើ (១ដុល្លារអាម៉េរិក/ដើម) (iv)	i- អនុវត្តគោលដៅអត្រាលំហបៃតងក្នុងទីក្រុង សម្រាប់មនុស្សម្នាក់ៗ។ ii- បញ្ជ្រាបនិងបញ្ចូលដំណោះស្រាយផ្អែកលើធម្មជាតិក្នុងការរៀបចំផែនការទីក្រុង បទប្បញ្ញត្តិ និងកូដអគារ រួមទាំង នៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ។ iii- អនុវត្តគំរូហិរញ្ញប្បទានអាកាសជាតុសម្រាប់ភាពជាដៃគូសាធារណៈ ឯកជនលើការរចនាអគារបៃតង/ដោយនិរន្តរភាព និងធន់ សម្រាប់សំណង់ និងអចលនទ្រព្យ រួមទាំងលំនៅឋានដែលមានតម្លៃសមរម្យ និងធន់។ iv- បង្កើនល្បឿននិងពង្រីកយុទ្ធនាការដាំដើមឈើ។ v- ពង្រឹងការអនុវត្តឱ្យបានពេញលេញនូវបទបញ្ញត្តិកូដអគារ ការរចនាប្រព័ន្ធត្រជាក់ ការអនុញ្ញាតសាងសង់ បទបញ្ញត្តិរៀបចំផែនការទីក្រុង និងលក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់លំហបៃតង vi- បង្កើតនិងអនុវត្តការណែនាំទីក្រុងបៃតងនៅក្នុងផែនការមេស្តីពីការអភិវឌ្ឍទីក្រុង ដោយបញ្ចូលដំណោះស្រាយផ្អែកលើធម្មជាតិ។ vii- លើកកម្ពស់និងអនុវត្តការរចនាអគារឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើង ផាសុកភាពខាងផ្នែកកម្ដៅ ពង្រីកយុទ្ធសាស្ត្រប្រព័ន្ធត្រជាក់នៅក្នុងការសាងសង់ថ្មី និងដំណោះស្រាយនៃការជួសជុលអគារចាស់ៗឡើងវិញ។	• MoE • MoH • MAFF • MLMUPC • MRD • MISTI • MoWRAM • MoWA • MPWT • MLVT • MoINFO

[13] ការសិក្សាវិភាគសេដ្ឋកិច្ចនិងគោលនយោបាយហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបៃតងដែលធន់នៅតាមទីក្រុងក្នុងប្រទេសកម្ពុជា https://ncsd.moe.gov.kh/sites/default/files/2022-09/SV_Cambodia%20GI%20Report%20Final.pdf។

			ពង្រឹងការអនុវត្តកូដអគារ (v) (*សូមអានកូដចរិកា អគារបៃតង ១.១ខាងលើ*)។	**តម្រូវការបច្ចេកវិទ្យានិងសមត្ថភាពមនុស្ស** • កម្មវិធីសិក្សានិងកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍វិជ្ជាជីវៈជាបន្តបន្ទាប់ ស្តីពីដំណោះស្រាយផ្អែកលើធម្មជាតិ វិស្វកម្ម និងការរចនា ការរចនាទីក្រុង ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបៃតងនិងប្រផេះ • កម្មវិធីការសិក្សា/គ្រោងការណ៍សម្រាប់វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់និងសវនកម្មអគារបៃតង • បង្កើតវេទិកាសហគមន៍អ្នករចនាទីក្រុងនិងដំណោះស្រាយផ្អែកលើធម្មជាតិ។	

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ១ : ជំរុញការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ : អនុវត្តក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗដែលណែនាំដោយ LTS4CN រួមមាន ថាមពល ឧស្សាហកម្ម កសិកម្ម ព្រៃឈើ និងសំណល់ និង ផែនទីបង្ហាញផ្លូវ SCP NDCs គោលនយោបាយជាតិ EE យុទ្ធសាស្ត្រចក្រាវិស័យបរិស្ថាន គោលនយោបាយជាតិប្រសិទ្ធភាពថាមពល ផែនទីបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍបណ្តាញស្ថានីយ៍សាកថ្មយានយន្តអគ្គិសនីនៅកម្ពុជា

លទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ	គោលដៅ	ផលប៉ះពាល់លើក្រុមជនងាយរងគ្រោះ និង GEDSI	ថវិកាប៉ាន់ស្មាន	សកម្មភាព	ស្ថាប័នសំខាន់ៗជាអ្នកអនុវត្ត
១.៦- បង្កើនគម្របព្រៃឈើ និងបញ្ឈប់ការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ (រួមទាំងបង្កើនការវិនិយោគនៃវិស័យឯកជន និងការចូលរួមក្នុង FOLU ការបង្កើតស្តង់ដាពាក់ព័ន្ធ និងគោលការណ៍ណែនាំ។ល។)។	• អនុវត្ត និងតាមដានរាល់វិធានការដើម្បីកាត់បន្ថយអត្រាបាត់បង់ព្រៃឈើ បញ្ឈប់ការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ(ត្រឹមឆ្នាំ២០៤៥) ការដាំព្រៃឈើ កសិរុក្ខកម្ម និងការអនុវត្តផែនការវិនិយោគ REDD+ • បង្កើនការវិនិយោគនិងការចូលរួមនៃវិស័យឯកជនក្នុងការដាំដើមឈើឡើងវិញ និងបញ្ឈប់ការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ	• វាយតម្លៃនិងកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់មកលើក្រុមនានា (ឧទាហរណ៍ សហគមន៍មូលដ្ឋាន) និងស្ត្រីដែលពឹងផ្អែកលើព្រៃឈើសម្រាប់ការចិញ្ចឹមជីវិត (អនុផលព្រៃឈើ - NTFP)។	២០០លានដុល្លារអាម៉េរិក (LTS4CN) (i-v) ២០លានដុល្លារអាម៉េរិក (vi) ការចែកកូនឈើដល់សហគមន៍ (១00 លានកូនឈើ ១ ដុល្លារអាម៉េរិកក្នុងមួយដើម) ប្រហែល	i- បង្កើតនិងអនុវត្តផែនការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិដែលមានការចូលរួម។ ii- យុទ្ធសាស្ត្របង្កើនការចូលរួមនៃវិស័យឯកជននិងសហគមន៍ និងការពាក់ព័ន្ធក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិនិងការបង្កើនគម្របព្រៃឈើ (ឧ. តាមរយៈរេដបូក)។ iii- បង្កើនការរួមចំណែករបស់សហគមន៍មូលដ្ឋានក្នុងកិច្ចប្រឹងប្រែងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ (ឧ. ដោយរកប្រាក់ចំណូលពីឥណទានកាបូន)។ iv- អនុវត្តវិធីធ្វើកសិកម្មដែលមាននិរន្តរភាពក្នុងចំណោមសហគមន៍មូលដ្ឋាន ដូចជា ជៀសវាងការធ្វើកសិកម្មពនេចរ តាមរយៈការពង្រីកកសិរុក្ខកម្ម ដើម្បីលើកកម្ពស់ជីវភាពរស់នៅ និងសន្តិសុខស្បៀង។ v- ពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិឱ្យបានពេញលេញ ដើម្បីបញ្ឈប់ការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ។	• MoT • MAFF • MoE • MOP • MLVT • MAFF

	• សម្រេចបានគោលដៅLTS4CN ដែលពាក់ព័ន្ធ • បង្កើនការទទួលយកគំរូកសិកម្មស្ថារគុណភាពដី និងឆ្លាតចំពោះអាកាសធាតុ និងសម្រាប់ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័ន។		១០០ ដុល្លារអាម៉េរិក (vii) និងយុទ្ធនាការដាំកូនឈើ២លានដុល្លារអាម៉េរិក (vii)។	vi- ពិនិត្យនិងបន្សុីគោលនយោបាយឡើងវិញ ដើម្បីបញ្ឈប់ការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ លុបចោលរាល់ការលើកទឹកចិត្តដែលនាំឱ្យមានការកាប់ឈើ។ vii- បង្កើនការចូលរួមនៃភាគីពាក់ព័ន្ធ អង្គការសង្គមស៊ីវិល សហគមន៍ និងវិស័យឯកជន ក្នុងយុទ្ធនាការដាំដើមឈើ (យ៉ាងតិច១លានដើម/ឆ្នាំ)។ **តម្រូវការបច្ចេកវិទ្យានិងសមត្ថភាពមនុស្ស** • ការរៀនសូត្រនិងការបណ្តុះបណ្តាលជាបន្តបន្ទាប់អំពីរេដបូក ឥណទានកាបូន ហិរញ្ញប្បទានកាបូន ការល្បាតឆ្លាតវៃ GISនិងព័ត៌មានផ្កាយរណប • ស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍អំពីការពង្រីកមុខរបរដែលផ្អែកលើផលិតផលជំនួសនិងមិនមែនព្រៃឈើ • ស្រាវជ្រាវ អភិវឌ្ឍន៍ និងពង្រីកកសិកម្មកចាំបាច់ក្តដី/ក្តតិចតួច • បច្ចេកវិទ្យា ឧបករណ៍និងការបណ្តុះបណ្តាលដើម្បីប្រមូលព័ត៌មានបច្ចេកទេសការឃ្លាំមើល និងការអនុវត្តច្បាប់ប្រឆាំងការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ • មូលដ្ឋានទិន្នន័យជាតិ និងសហគមន៍អ្នកអនុវត្តស្តីពីបច្ចេកវិទ្យា ឧបករណ៍ការបណ្តុះបណ្តាលអំពីការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិតាមបែបចូលរួម។	

តារាងទី២ : គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ២ : គោលដៅ សកម្មភាព និងធនធានសំខាន់ៗ សម្រាប់ពង្រឹងសមត្ថភាពបន្សាំ

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ២ : ពង្រឹងសមត្ថភាពបន្សាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ : បញ្ជ្រាបសមភាពយេនឌ័រ ពិការភាព និងបរិយាបន្នសង្គម (GEDSI) ទៅក្នុងគោលនយោបាយនិងយុទ្ធសាស្ត្រពាក់ព័ន្ធ ដូចជា NDCs, ដំណើរការ NAP និងការប្រាស្រ័យទាក់ទងនិងហិរញ្ញប្បទាន ផែនការសកម្មភាពយុទ្ធសាស្ត្រជាតិកាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ					
លទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ	គោលដៅ	ផលប៉ះពាល់លើក្រុមជនងាយរងគ្រោះ និង GEDSI	ថវិកាប៉ាន់ស្មាន	សកម្មភាព	ស្ថាប័នសំខាន់ៗជាអ្នកអនុវត្ត
២.១- ពង្រឹងវិធានការបង្កើនភាពធន់នៅគ្រប់វិស័យសេដ្ឋកិច្ច និងសេវាសង្គមសំខាន់ៗ (សេវាកម្មទឹកស្អាត អគ្គិសនី អនាម័យ ការថែទាំសុខភាព អាហារូបត្ថម្ភ ការអប់រំ និងកិច្ចគាំពារកុមារនិងសង្គម ទេសចរណ៍ ប្រព័ន្ធស្បៀងអាហារ ដែលមាននិរន្តរភាព និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសំខាន់ៗ ដូចជា WASH ថាមពល	• កំណើនចំនួនទីសាធារណៈ ដែលមានភាពធន់ (ឧ. មន្ទីរពេទ្យ មជ្ឈមណ្ឌលសហគមន៍ និងសាលារៀន) • ពង្រឹងកិច្ចគាំពារពលកម្ម និងកាត់បន្ថយការបាត់បង់ផលិតភាពពីភាពតានតឹងនៃកម្ដៅ • ពង្រីកលទ្ធភាពទទួលបានទិន្នន័យសុខភាពជាសាធារណៈ • បង្កើនសមត្ថភាពធន់នៃវិស័យសង្គមសំខាន់ៗ ដើម្បីកែលម្អមុខងារ និងសេវាកម្មក្នុងកំឡុងព្រឹត្តិការណ៍អាកាសធាតុធ្ងន់ធ្ងរ	• សមាហរណកម្ម GEDSI ទៅក្នុងការកសាងភាពធន់សម្រាប់វិស័យសេដ្ឋកិច្ច (រួមទាំងការងាររបស់យុវជន កុមារ ការអប់រំ) សមត្ថភាពសម្រាប់វាយតម្លៃភាពងាយរងគ្រោះ។	សមត្ថភាពសម្រាប់ការវាយតម្លៃភាពងាយរងគ្រោះ ៣,៩លានដុល្លារអាមេរិក ធ្វើការវិភាគហានិភ័យអាកាសធាតុសម្រាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធអគ្គិសនីដែលមានស្រាប់និងផ្ដល់អនុសាសន៍ (៣២៥,000 ដុល្លារអាមេរិក) ពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន (១០៨,000ដុល្លារអាមេរិក) និងការវាយតម្លៃភាពងាយរងគ្រោះក្នុងការឈានទៅអភិវឌ្ឍន៍ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (២,៦លានដុល្លារអាមេរិក) (i) ៣,៧ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក – សម្រាប់ការបង្កើនស្តង់ដាធន់នៃហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដឹកជញ្ជូនថ្មីៗ និងការកសាងបណ្តាញដឹកជញ្ជូនដែលធន់ (ii) ៩៤លានដុល្លារអាមេរិក - ភាពធន់នៃទីក្រុង (iii) លំនៅឋានថ្លៃទាប/សមរម្យ ៣៣លានដុល្លារអាមេរិក (iv)	i- ការវាយតម្លៃភាពងាយរងគ្រោះពេញលេញខាង GEDSI នៃហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងសេវាកម្មសំខាន់ៗ ទីក្រុង ឆ្នេរសមុទ្រ និងទន្លេ សន្តិសុខទឹក និងថាមពល និងអនុវត្តវិធានការទប់ទល់ (ដូចជា សង់បង្កើយទំនប់ការពារច្រាំងសមុទ្រ ទប់ស្កាត់ការហូរច្រោះតាមឆ្នេរសមុទ្រ គ្រប់គ្រង/ការពារទឹកជំនន់ក្នុងទីក្រុង កែលម្អទិន្នន័យសុខភាពមនុស្ស សត្វ និងរុក្ខជាតិ សមត្ថភាពផ្តល់កិច្ចគាំពារសង្គមនិងត្រួតពិនិត្យភាពខ្វះចន្លោះ)។ ii- បង្កើតនិងអនុវត្តស្តង់ដា/លក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ការរចនាដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ និងសម្ភារៈសាងសង់ផ្លូវថ្មី និងការថែទាំផ្លូវដែលមានស្រាប់ឆ្លើយតបនឹងហានិភ័យអាកាសធាតុ និងភាពងាយរងគ្រោះ iii- បង្កើតនិងអនុវត្តការណែនាំអំពីភាពបៃតងក្នុងទីក្រុង និងភាពធន់នៅក្នុងផែនការមេអភិវឌ្ឍន៍ទីក្រុង ដែលរួមបញ្ចូល GEDSI និងដំណោះស្រាយផ្អែកលើធម្មជាតិ (NbS)។ iv- បង្កើតនិងអនុវត្ត GEDSI ឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការលំនៅឋានថ្លៃសមរម្យថ្លៃទាប និងធន់ នៅក្នុងផែនការមេ និងការអភិវឌ្ឍទីក្រុង/ទីប្រជុំជន។	• MME • MAFF • MEF • MoE • MoH • MLMUPC • MRD • MoWA • MPWT • NCDM • MISTI • MoH • MoEYS • MOSVY • NSPC

ផ្លូវថ្នល់។ល។) ដោយផ្តោតជាពិសេស លើតម្រូវការរបស់កុមារ និងសហគមន៍ដែលងាយរងគ្រោះបំផុត។	• បង្កើនប្រវែងផ្លូវដែលបានជួសជុល ដែលបានបញ្ចូលភាពធន់នឹងអាកាសធាតុ • ពង្រីកលទ្ធភាពទទួលបានលំនៅឋានថ្លៃទាបសម្រាប់គ្រួសារដែលមានចំណូលទាប និងបង្កើតជម្រកថ្លៃទាបដែលធន់នឹងអាកាសធាតុសម្រាប់អ្នកទទួលបានដីធ្លី • បង្កើនសមត្ថភាពឆ្លើយតបទៅនឹងអសន្តិសុខស្បៀង កាត់បន្ថយហានិភ័យ។		៣៧០លានដុល្លារអាម៉េរិកសម្រាប់វិស័យទឹកដែលធន់ - ការកែលំអ ការរៀបចំឡើងវិញ និងការស្តារឡើងវិញនូវអាងស្តុកទឹក និងទំនប់ដែលមានស្រាប់ និងការបន្ថែមមុខងារ ដូចជាការគ្រប់គ្រងទឹកជំនន់ និងសមត្ថភាពស្តុកបន្ថែម (v-viii) ៨០លានដុល្លារអាម៉េរិក សម្រាប់ WASH ដែលមានភាពធន់ ៦២លានដុល្លារអាម៉េរិក – អគារមណ្ឌលថែទាំសុខភាពដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ (ix-xi)	v- ពិនិត្យនិងរៀបចំកន្លែងស្តុកទឹកឡើងវិញសម្រាប់ភាពធន់នឹងអាកាសធាតុ សុវត្ថិភាព និងគុណភាពធនធានទឹក។ vi- ជំរុញការអនុវត្តវិធាននៃការគ្រប់គ្រងធនធានទឹកចម្រុះ (IWRM)[14]។ vii- ពិនិត្យនិងផ្តល់អាទិភាពដល់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសក្នុងតំបន់ និងជំនួយក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានទឹកឆ្លងដែន ដោយផ្អែកលើគោលការណ៍ GEDSI និងមិនទុកអ្នកណាម្នាក់ចោលឡើយ (LNOB)។ viii- កសាងផែនទីទឹកក្រោមដី ការត្រួតពិនិត្យ និងយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់គ្រងសម្រាប់សន្តិសុខទឹកនិងធន់នឹងអាកាសធាតុ។ ix- ផែនការធានាប់រងនិងការថែទាំសុខភាព កាលវិភាគធ្វើការសម្រាកកម្សាន្ត (WRS) ដែលត្រូវគ្នានឹងតម្រូវការនៃ GEDSI និងផលប៉ះពាល់សុខភាពពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដូចជា ភាពតានតឹងដោយសារកម្តៅសម្រាប់កម្មករ/អ្នកធ្វើការងារក្រៅផ្ទះ។	

[14] ការគ្រប់គ្រងធនធានទឹកចម្រុះ(IWRM) ត្រូវបានកំណត់ដោយភាពជាដៃគូទឹកសកល (GWP) ថាជា "ដំណើរការដែលជំរុញការអភិវឌ្ឍដែលមានការសម្របសម្រួល និងគ្រប់គ្រងទឹក ដី និងធនធានដែលពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពសេដ្ឋកិច្ចនិងសុខុមាលភាពសង្គមដោយសមធម៌ ដោយមិនប៉ះពាល់ដល់និរន្តរភាពនៃប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីសំខាន់ៗ"។ គោលគំនិតអំពី IWRM ត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងកម្មវិធី ភាគច្រើនរបស់គណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ (MRC)។ ប្រទេសកម្ពុជាជាសមាជិកនៃ MRC ហើយអាចមានលទ្ធភាពទទួលបានចំណេះដឹងបច្ចេកទេស និងការកសាងសមត្ថភាពនៅក្នុងតំបន់នេះ ដើម្បីពង្រឹងភាពធន់នឹងអាកាសធាតុក្នុងការគ្រប់គ្រងនិងសន្តិសុខធនធានទឹក។

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ២ : ពង្រឹងសមត្ថភាពបន្សាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ : បញ្ជ្រាបសមភាពយេនឌ័រ ពិការភាព និងបរិយាបន្នសង្គម(GEDSI) ទៅក្នុងគោលនយោបាយនិងយុទ្ធសាស្ត្រពាក់ព័ន្ធ ដូចជា NDCs, ដំណើរការ NAP និងការប្រាស្រ័យទាក់ទងនិងហិរញ្ញប្បទាន ផែនការសកម្មភាពយុទ្ធសាស្ត្រជាតិកាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ					
លទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ	គោលដៅ	ផលប៉ះពាល់លើក្រុមជនងាយរងគ្រោះ និង GEDSI	ថវិកាប៉ាន់ស្មាន	សកម្មភាព	ស្ថាប័នសំខាន់ៗជាអ្នកអនុវត្ត
២.២- បង្កើនការកាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ ការត្រៀមបង្ការនិងការស្តារឡើងវិញនៅទូទាំងសហគមន៍ (សហគមន៍ឆ្នេរ បឹងទន្លេសាប និងសហគមន៍តាមដងទន្លេមេគង្គ)	• កាត់បន្ថយឱ្យបានច្រើននូវសំណល់និងការបំពុលប្លាស្ទិកនៅក្នុងបឹងទន្លេសាប និងតំបន់ឆ្នេរ ដីចំណីស្នឹងនៅតំបន់ខ្សែទឹកខាងលើ តំបន់ដីសើមនិងតំបន់បរិស្ថានផុយស្រួយផ្សេងទៀត ។ • ការកើនឡើងភាគរយនៃព្រៃលិចទឹក និងព្រៃកោងកាងដែលបានស្តារឡើងវិញនិងការពារ ធ្វើឱ្យអេកូឡូស៊ីបឹងនិងតំបន់ឆ្នេរមានជីវិតឡើងវិញ	សូមអានខាងលើ	ប្រព័ន្ធប្រកាសអាសន្ន និងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ – ៣០លានដុល្លារអាម៉េរិក[15]	i- សាកល្បងនិងពង្រីកកិច្ចផ្តួចផ្តើមសេវាកម្មសង្គមឆ្លាតវៃ លើផ្នែកGEDSI ដែលឆ្លើយតបនឹងអាកាសធាតុ (ការអប់រំ សុខភាព កិច្ចគាំពារកុមារ)[16]។ ii- ពង្រីកអនុលោមភាពជាមួយគោលការណ៍ណែនាំរបស់អង្គការសុខភាពពិភពលោក សម្រាប់ឧបករណ៍ថែទាំសុខភាពដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ និងនិរន្តរភាពបរិស្ថាន និងបន្សាំបច្ចេកវិទ្យា EWS[17] និងមូលដ្ឋានទិន្នន័យសុខភាព។ iii- ពិនិត្យនិងអនុវត្តការងារកែលម្អនៅក្នុងគណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ[18] ជំរុញផែនការអនុវត្ត ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ (២០២៣-២០២៨)។ iv- ពិនិត្យមើលសមត្ថភាពស្តុកទុកអាហារសង្គ្រោះបន្ទាន់ រួមទាំងកន្លែងផ្ទុកត្រជាក់។	សូមអានខាងលើ

[15] ជាតុចូលពីកម្មវិធីស្បៀងអាហារពិភពលោក (WFP) - គម្រោងបំពង់បង្ហូរប្រេងសំខាន់ៗដែលបានបញ្ជាក់នាពេលបច្ចុប្បន្នបានផ្តោតលើ EWS មានថវិកាសរុបចំនួនច្រើនជាង៣០លានដុល្លារអាម៉េរិក(CREWS, GCF-UNDP, SOFF)។ ការព្រមានជាមុនដល់ផែនទីបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់ការអនុវត្តទាំងអស់ (នឹងរៀបចំរួចរាល់ក្នុងពេលឆាប់ៗខាងមុខនេះ) នឹងផ្តល់នូវការប៉ាន់ប្រមាណតម្លៃលម្អិតបន្ថែមទៀតដែលទាក់ទងនឹង EWS ។

[16] កិច្ចគាំពារសង្គមដោយឆ្លាតវៃចំពោះអាកាសធាតុ ដោះស្រាយភាពងាយរងគ្រោះខាងអាកាសធាតុ សេដ្ឋកិច្ច បរិស្ថាន និងសង្គម ចំពោះអសន្តិសុខ និងភាពក្រីក្រ តាមរយៈកិច្ចការពារនិងលើកកម្ពស់ជីវភាពរស់នៅ (FAO, 2017) - គម្រោងទូទាត់សាច់ប្រាក់ តាមដានរបស់សុខភាពកំឡុងពេលមានគ្រោះមហន្តរាយ។ល។

[17] កែលម្អសង្គតិភាពលើការរចនានិងប្រព័ន្ធផ្សេងៗ។

[18] ផ្តោតលើការដាក់ពង្រាយសេវាសង្គ្រោះបន្ទាន់ថ្នាក់ជាតិ ការពង្រឹងប្រព័ន្ធប្រកាសអាសន្ន វិសាលភាពគ្របដណ្តប់នៃEWS1294 ហូតដល់**ចម្ងាយឆ្ងាយបំផុតនៃបណ្តាញទំនាក់ទំនង** (ការប្រើបាននិងកម្រិតទាន់ពេលវេលា) អាចបម្រើវិស័យដែលងាយរងគ្រោះដោយអាកាសធាតុ ដូចជា កសិកម្ម ថាមពល ធនធានទឹក ការផ្គត់ផ្គង់ សុខភាពជាដើម។ បន្សាំបច្ចេកវិទ្យានិងមូលដ្ឋានទិន្នន័យ EWS បច្ចុប្បន្ន។ល។ បង្កើតនិងអនុវត្ត "**ផែនការសកម្មភាពគ្រោងទុក និងប្រព័ន្ធប្រកាសអាសន្ន** " **ដែលពង្រឹងភាពធន់នឹងហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ និងការឆ្លើយតប**។

	• កាត់បន្ថយប្រភេទរាតត្បាតនៅតំបន់ដីសើម ដែនទឹក និងតំបន់ឆ្នេរ • បង្កើនចំនួននៃការវាយតម្លៃការកាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះរបស់សហគមន៍ • ពង្រីកវិធានការពង្រឹងសមត្ថភាពបន្សាំរបស់សហគមន៍ ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ • ពង្រឹងនិងធ្វើពិពិធកម្មជីវភាពក្នុងមូលដ្ឋាន កែលំអលក្ខខណ្ឌការងារសមរម្យ (រួមទាំងការងារបៃតងនិងការងារអេកូទេសចរណ៍ បន្ថែមពីលើការនេសាទ) • ពង្រឹងនិងពង្រីកប្រព័ន្ធផ្តល់ព័ត៌មាន និងការត្រៀមបង្ការនិងការឆ្លើយតបនឹងគ្រោះមហន្តរាយ (រួមទាំងទិន្នន័យកម្រិតសហគមន៍ អំពីជំងឺសត្វនិងរុក្ខជាតិ សុខភាពមនុស្ស) • ការស្តារនិងកែលំអឡើងវិញនូវប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីដែលខូចគុណភាព និងការពារព្រៃឈើ វាលទំនាបលិចទឹក និងតំបន់ឆ្នេរ។			v- បញ្ចូលវិធានការទប់ទល់នឹងហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយនិងវិធានការកាត់បន្ថយ ស្តង់ដាការពាររបបអាហារ និងទប់ស្កាត់កង្វះអាហារូបត្ថម្ភធ្ងន់ធ្ងរ ក្នុងករណីទឹកជំនន់និងគ្រោះរាំងស្ងួត។ (ក្នុងទម្រង់ជាសាច់ប្រាក់ដែលរំពឹងទុក និង SBC)។ vi- បង្កើនការយល់ដឹងនិងការអនុវត្តវិធានការអភិវឌ្ឍកាបូនខៀវ[19]។ vii- ឧបករណ៍វិភាគភូមិសាស្ត្រសម្រាប់អាកាសធាតុសម្រាប់បន្តការវាយតម្លៃភាពងាយរងគ្រោះនៅទូទាំងតំបន់ផុយស្រួយនៅក្នុងប្រទេស **តម្រូវការបច្ចេកវិទ្យានិងសមត្ថភាពមនុស្ស** • សមត្ថភាពបច្ចេកទេសលើការបញ្ចូល GEDSI និង LNOB ការវាយតម្លៃ និងការអនុវត្តអន្តរាគមន៍ដើម្បីកសាងភាពធន់និងការកាត់បន្ថយហានិភ័យ • ប្រព័ន្ធព្រមានជាមុន បច្ចេកវិទ្យា និងឧបករណ៍ GEDSI/បរិយាបន្ន • វេទិកា/ប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានអាកាសធាតុនិងទិន្នន័យឧតុនិយមទាន់ពេល • ប្រព័ន្ធតាមដាននិងព័ត៌មានកសិកម្ម (AMIS) • សមត្ថភាពនៅថ្នាក់ជាតិនិងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីធ្វើការវាយតម្លៃនិងការរចនាដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ • កម្មវិធីសិក្សា កម្មវិធីរៀនសូត្របន្ត និងអភិវឌ្ឍជំនាញវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់វិទ្យាសាស្ត្រអាកាសធាតុ ឧតុនិយម និងគ្រោះមហន្តរាយ ការគ្រប់គ្រង ការស្តារឡើងវិញ និងការទប់ស្កាត់... • ឧបករណ៍ឌីជីថលដើម្បីសម្រួលដល់ការចែកចាយជំនួយនិងការផ្ទេរសាច់ប្រាក់បន្ទាន់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។	

[19] (WB 2023 - "កាបូនខៀវ" សំដៅលើ កាបូនដែលរក្សាទុកនៅក្នុងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីឆ្នេរសមុទ្រនិងសមុទ្រ។ ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីទាំងនេះ រាប់បញ្ចូលគ្រប់យ៉ាងទាំងអស់ ដែលរាប់ចាប់ពីព្រៃកោងកាងរហូតដល់វាលស្មៅសមុទ្រនិងវាលភក់។ ក្របខណ្ឌត្រៀមបង្ការសម្រាប់កាបូនខៀវដំបូងបង្អស់របស់ធនាគារពិភពលោក ផ្តល់អំណាចដល់រដ្ឋាភិបាលនានា ក្នុងការទាញយកសក្តានុពលកាបូនខៀវពេញលេញរបស់ខ្លួន ដើម្បីផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដល់មនុស្សនិងភពផែនដី។ (WB 2023 - Unlocking Blue Carbon Development)។

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ២ : ពង្រឹងសមត្ថភាពបន្សាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ : បញ្ជ្រាបសមភាពយេនឌ័រ ពិការភាព និងបរិយាបន្នសង្គម (GEDSI) ទៅក្នុងគោលនយោបាយនិងយុទ្ធសាស្ត្រពាក់ព័ន្ធ ដូចជា NDCs, ដំណើរការ NAP និងការប្រាស្រ័យទាក់ទងនិងហិរញ្ញប្បទាន ផែនការសកម្មភាពយុទ្ធសាស្ត្រជាតិកាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ					
លទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ	**គោលដៅ**	**ផលប៉ះពាល់លើក្រុមជនងាយរងគ្រោះ និង GEDSI**	**ថវិកាប៉ាន់ស្មាន**	**សកម្មភាព**	**ស្ថាប័នសំខាន់ៗជាអ្នកអនុវត្ត**
២.៣- ពង្រឹងការអភិរក្សប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិដោយនិរន្តរភាព (រួមទាំងទន្លេមេគង្គ បឹងទន្លេសាប ព្រៃឈើ ជីវៈចម្រុះ ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីទីក្រុង និងបញ្ជ្រាបដំណោះស្រាយ និងការបន្សាំតាមធម្មជាតិ)	• ជំរុញការអភិរក្សប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី • ពង្រីកវិធានការដែលមាននិរន្តរភាពនិងធន់សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ (ឧ. ការបញ្ចូលវិធានការបន្សាំផ្អែកលើប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី ការបង្កើតប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី/ជម្រកឡើងវិញ)។	• រួមបញ្ចូល GEDSI និងលើកកម្ពស់ការចូលរួមរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋាននៅក្នុងការអភិរក្ស និងភាពធន់នៃប្រព័ន្ធអេកូការអភិរក្សជីវៈចម្រុះ។	ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិចម្រុះ(INRM)[20] នៅក្នុងតំបន់ទេសភាពដែលមានផលិតភាពធម្មជាតិ និងព្រៃឈើ នៃតំបន់ភាគខាងជើងប្រទេសកម្ពុជា និងគម្រោងអភិរក្សព្រៃឡង់ ប្រមាណ៦លានដុល្លារអាមេរិក (i) កាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន តាមរយៈកំណែទម្រង់អភិបាលកិច្ចអាកាសធាតុថ្នាក់ក្រោមជាតិ (ផ្តោតលើ	i- បង្កើនសមត្ថភាពសហគមន៍លើការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិតាមបែបសហគមន៍ (CBNRM) ក្នុងចំណោមសហគមន៍ឆ្នេរ បឹងទន្លេសាប និងសហគមន៍ទន្លេមេគង្គ តំបន់ឆ្នេរសមុទ្រ តំបន់ខ្ពង់រាប និងសហគមន៍ទីក្រុង។ ii- សមត្ថភាពនៅថ្នាក់ជាតិនិងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីផ្តល់ពង្រឹងភាពអង់អាចរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន ដើម្បីអភិវឌ្ឍ/កែលំអទេសចរណ៍ធម្មជាតិតាមសហគមន៍។ iii- ពង្រីកការអភិរក្ស សាងសង់ទីជម្រាល និងកន្លែងស្តុកទឹក និងពង្រីក NbS សម្រាប់ការអភិរក្សនិងការគ្រប់គ្រងធនធានទឹក។ **តម្រូវការបច្ចេកវិទ្យានិងសមត្ថភាពមនុស្ស** • ពង្រឹងសមត្ថភាពស្ត្រីនិងស្ត្រីក្នុងភាពជាអ្នកដឹកនាំ ដើម្បីការពារនិងអភិរក្សធនធានធម្មជាតិ រួមមានព្រៃឈើ ជលផល និងធនធានទឹក។ • បង្កើតសហគមន៍អ្នកអនុវត្តសម្រាប់ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីនិងការបន្សាំនៅតាមសហគមន៍។	• MME • MAFF • MEF • MoE • MoH • MLMUPC • MRD • MoWA • MPWT • NCDM • MISTI • MoEYS • MOSVY • NCDM • MOP

[20] INRM គាំទ្រ និងជំរុញការបង្កើតកម្មវិធីចម្រុះ នៅទូទាំងវិស័យដែលតាមធម្មតា ចាត់ថ្នាក់ជា "បរិស្ថាន" ដូចជាការប្រើប្រាស់ដី ព្រៃឈើ និងការអភិរក្សជីវៈចម្រុះ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ព្រមទាំងវិស័យជាច្រើនដែលតាមប្រពៃណីមិនបានផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងកម្មវិធីបរិស្ថាន ប៉ុន្តែតាមពិតមានទំនាក់ទំនងយ៉ាងរឹងមាំ (ឧ. សន្តិសុខស្បៀង សុខភាព និងអភិបាលកិច្ច)។(USAID, 2021 - ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិចម្រុះ https://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PA00XX15.pdf

			គោលនយោបាយ) ១០លានដុល្លារអាម៉េរិក និងការកសាងសមត្ថភាពបន្សាំ និងធន់សម្រាប់មន្ត្រីMRD នៅថ្នាក់ជាតិនិងថ្នាក់ក្រោមជាតិ – ១០លានដុល្លារអាម៉េរិក (ii)។		• NSAF • NCDDS

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ២ : ពង្រឹងសមត្ថភាពបន្សាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ : បញ្ជ្រាបសមភាពយេនឌ័រ ពិការភាព និងបរិយាបន្នសង្គម (GEDSI) ទៅក្នុងគោលនយោបាយនិងយុទ្ធសាស្ត្រពាក់ព័ន្ធ ដូចជា NDCs, ដំណើរការ NAP និងការប្រាស្រ័យទាក់ទងនិងហិរញ្ញប្បទាន ផែនការសកម្មភាពយុទ្ធសាស្ត្រជាតិកាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ					
លទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ	**គោលដៅ**	**ផលប៉ះពាល់លើក្រុមជនងាយរងគ្រោះ និង GEDSI**	**ថវិកាប៉ាន់ស្មាន**	**សកម្មភាព**	**ស្ថាប័នសំខាន់ៗជាអ្នកអនុវត្ត**
២.៤- ពង្រឹងភាពធន់នៃក្រុមជនដែលងាយរងគ្រោះ (ដូចជា កុមារ និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន) និងបញ្ជ្រាប GEDSI ទៅក្នុងសកម្មភាពដោះស្រាយបញ្ហាអាកាសធាតុ និងភាពធន់	• ពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ននៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីបញ្ចូលការឆ្លើយតបខាងយេនឌ័រនៅក្នុងគោលនយោបាយ ផែនការ ការបង្កើតកម្មវិធី រួមទាំងថវិកាសម្រាប់កិច្ចការយេនឌ័រ • ពង្រឹងប្រព័ន្ធតាមដាននិងវាយតម្លៃរបស់ក្រសួងតាមវិស័យ ដើម្បីតាមដានលទ្ធផលយេនឌ័រក្នុងកិច្ចផ្តួចផ្តើមប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដោយផ្តោតដែលរួមទាំងអំពីការប្រមូល និង	• ការវាយតម្លៃតម្រូវការសមត្ថភាពរបស់ក្រុមងាយរងគ្រោះ • ការចុះបញ្ជីគ្រួសារដែលងាយរងគ្រោះ ទន់ខ្សោយ និងគ្រួសារដែលមានពិការភាព ធ្វើការវិភាគផែនទីហានិភ័យ។	ខ្សែចង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ទីផ្សារសម្រាប់ស្ត្រីសហគ្រិននៅតាមជនបទដែលធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ – ៨លានដុល្លារអាម៉េរិក (ii) ពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ននៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីបញ្ចូលការឆ្លើយតបខាងយេនឌ័រ – ០,៥លានដុល្លារអាម៉េរិក (iii) បង្កើនការសម្របសម្រួលនិងការអនុវត្តយន្តការគណនេយ្យភាព ដើម្បីកាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុរបស់ស្ត្រីដែល	i- អនុវត្តប្រព័ន្ធគាំពារសង្គមដែលអាចបន្សាំបានទូលំទូលាយ (ឧ. ពង្រីកកម្មវិធីផ្ទេរសាច់ប្រាក់ជំនួយសង្គមដែលគ្របដណ្តប់គ្រួសារដែលងាយរងគ្រោះ (និងក្រុមនានា ដូចជា កុមារ ជនពិការ និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន) ii- ធ្វើពិពិធកម្មរបរចិញ្ចឹមជីវិតសម្រាប់ផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុដែលមិនកើតឡើងភ្លាមៗក្នុងចំណោមក្រុមដែលងាយរងគ្រោះ iii- កសាងសមត្ថភាពធន់សម្រាប់សហគមន៍ដែលងាយរងគ្រោះនិងសហគមន៍គ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិតាម	

	គ្រប់គ្រងទិន្នន័យដែលញែកដាច់គ្នាតាមភេទ សូចនាករយេនឌ័រ និងថវិកា និងការរាយការណ៍ផ្អែកលើលទ្ធផល។ • ពង្រឹងការចូលរួមរបស់មនុស្សដែលត្រូវបានកំណត់ថា ជាជនងាយរងគ្រោះក្នុងដំណើរការគោលនយោបាយ។		ជួបការលំបាក និងក្រុមដែលខ្វះខាតផ្សេងទៀត – ៥០.០០០ដុល្លារអាមេរិក (iii) គោលការណ៍ណែនាំបច្ចេកទេសសម្រាប់ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រទៅក្នុងដំណើរការ NDC - ០,១២លានដុល្លារអាមេរិក (iv) ពង្រឹងប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃតាមវិស័យរបស់ក្រសួងនានាដើម្បីតាមដានលទ្ធផលយេនឌ័រនៅក្នុងកិច្ចផ្តួចផ្តើមប្រែប្រួលអាកាសធាតុដោយផ្តោតលើជាពិសេសការប្រមូល និងគ្រប់គ្រងទិន្នន័យញែកតាមភេទ សូចនាករយេនឌ័រ និងថវិកា – ០,២លានដុល្លារអាមេរិក (v)ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពសមាជិកគណៈកម្មាធិការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងក្រសួងនានាលើការវិភាគយេនឌ័រ ការឆ្លើយតបខាងយេនឌ័រ និង NDC – ០,៤លានដុល្លារអាមេរិក (v) ០,៥ ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក[21] (i-v)	រយៈការវិនិយោគគម្រោងបន្សាំផ្អែកលើធម្មជាតិ ការទទួលបានការផ្តល់ដំណឹងជាមុននិងការត្រៀមនឹងគ្រោះមហន្តរាយ និងជីវភាពធន់នឹងអាកាសធាតុ iv- បង្កើតនិងអនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពសម្រាប់ក្រសួង និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីរួមបញ្ចូល GEDSI ទៅក្នុងគោលនយោបាយ ផែនការ ការបន្សាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ v- ពង្រីកការគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេស និងហិរញ្ញវត្ថុដល់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីអនុវត្តការឆ្លើយតបខាងយេនឌ័រ (រួមទាំងការដោះស្រាយអំពើហិង្សាផ្អែកលើយេនឌ័រ GBV) ផែនការបន្សាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ vi- រួមបញ្ចូលការអនុវត្តដែលផ្អែកលើលទ្ធផលនៃការឆ្លើយតបខាងយេនឌ័រទៅក្នុង ឆ្នាំCCCSP ២០២៤-២០៣៣ M&E និងប្រព័ន្ធរាយការណ៍ vii- បង្កើតលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដើម្បីជូនដំណឹងអំពីលទ្ធភាពទទួលបានសេវាកាន់តែប្រសើរឡើង ដូចជាកិច្ចគាំពារសង្គម សុខភាព ការអប់រំ និងប្រព័ន្ធទ្រទ្រង់មុខរបរ។	

[21] 20201231_NDC_Update_Cambodia.pdf (unfccc.int) ជំពូកការថវិកាបន្សាំ ២៦-៣០ អាចរកបានទិន្នន័យតិចតួចស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងចំណងទាក់ទងជាមួយយេនឌ័រ (CPER 2022). ប៉ាន់ស្មានប្រហែល ៥០០លានដុល្លារអាមេរិក (UNICEF)

				តម្រូវការបច្ចេកវិទ្យានិងសមត្ថភាពមនុស្ស • ក្របខ័ណ្ឌ GEDSI និងសមត្ថភាពថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិសម្រាប់ការពង្រឹងភាពធន់នៃក្រុមដែលងាយរងគ្រោះ និង GEDSI សំខាន់ៗក្នុងសកម្មភាពអាកាសធាតុ និងភាពធន់។	

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ២ : ពង្រឹងសមត្ថភាពបន្សាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ : បញ្ជ្រាបសមភាពយេនឌ័រ ពិការភាព និងបរិយាបន្នសង្គម (GEDSI) ទៅក្នុងគោលនយោបាយនិងយុទ្ធសាស្ត្រពាក់ព័ន្ធ ដូចជា NDCs, ដំណើរការ NAP និងការប្រាស្រ័យទាក់ទងនិងហិរញ្ញប្បទាន ផែនការសកម្មភាពយុទ្ធសាស្ត្រជាតិកាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ

លទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ	គោលដៅ	ផលប៉ះពាល់លើក្រុមជនងាយរងគ្រោះ និង GEDSI	ថវិកាប៉ាន់ស្មាន	សកម្មភាព	ស្ថាប័នសំខាន់ៗជាអ្នកអនុវត្ត
២.៥- ពង្រឹងវិធានការនិរន្តរភាព និងភាពធន់ (រួមទាំង បច្ចេកវិទ្យាឆ្លាតវៃចំពោះលក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុ កសិកម្មដែលស្ដារគុណភាពដីឡើងវិញ។ល។) ក្នុងវិស័យកសិកម្ម និងខ្សែចង្វាក់តម្លៃស្បៀង	• ពង្រីកកសិកម្មដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ ដំណាំដែលធន់ ធនាគារគ្រាប់ពូជ ផលិតកម្ម/កាត់បន្ថយការបាត់បង់ផលដំណាំក្នុងពេលប្រមូលផលនិងពេលផលិត • បង្កើតឯកសារណែនាំការបណ្ដុះបណ្ដាលស្ដីពី	• លទ្ធភាពក្នុងការកសាងសមត្ថភាព និងការបណ្ដុះបណ្ដាលដល់ស្ត្រី និងយុវជន ការចូលរួម និងការពង្រឹងភាពអង់អាច • ការរចនានិងការអនុវត្តបច្ចេកវិទ្យាឆ្លាតវៃចំពោះអាកាសធាតុ	សកម្មភាព ៖ • ការកែលម្អសេវាគាំទ្រនិងការកសាងសមត្ថភាពសម្រាប់ការផលិតដំណាំដែលធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ - ៦៩លានដុល្លារអាម៉េរិក។ • ស្រាវជ្រាវដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍និងការលើកកម្ពស់ផលិតភាព គុណភាពកសិកម្ម និងការផ្ទេរសាច់ប្រាក់ ២លានដុល្លារអាម៉េរិក និង	i- ស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍ និងពង្រីកសេវាផ្សព្វផ្សាយដល់កសិករ ដោយលើកកម្ពស់ភាពធន់នឹងអាកាសធាតុ ដំណាំមានតម្លៃខ្ពស់ តម្លៃបន្ថែម និងលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ទីផ្សារ។ ii- ពង្រីកការអនុវត្តកសិកម្មឆ្លាតវៃខាងអាកាសធាតុ ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ (រួមទាំងការធានារ៉ាប់រងដំណាំ កិច្ចការពារ/ស្ដារពីគ្រោះមហន្តរាយវិញ) និងតាមដានការទទួលយកបច្ចេកវិទ្យា/ការអនុវត្តនិងប្រសិទ្ធភាពនៃបច្ចេកវិទ្យានិងការអនុវត្តទាំងនោះ។ iii- បញ្ជ្រាប និងលើកទឹកចិត្តផ្នែកកសិកម្មអេកូឡូស៊ី ដំណោះស្រាយផ្អែកលើធម្មជាតិ និងការអនុវត្តកសិកម្មបង្កើនគុណភាពដី។	• MEF • MAFF • MoE • MoH • MLMUPC • MRD • MoWA • MPWT • NCDM

អាហារសម្រាប់ប្រព័ន្ធស្បៀងដែលមាននិរន្តរភាព។	មុខរបរឆ្លាតវៃ និងមាននិរន្តរភាពចំពោះអាកាសធាតុសម្រាប់អ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងខ្សែចង្វាក់តម្លៃកសិកម្ម • ពង្រីកផលិតកម្មកសិកម្មដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ ការកែច្នៃ ការចែកចាយ និងការប្រើប្រាស់ដែលរួមបញ្ចូលនៅទូទាំងតំបន់ដែលងាយរងគ្រោះ (ដូចជាតំបន់ភាគខាងជើងបឹងទន្លេសាប) • បង្កើនពិពិធកម្មប្រព័ន្ធផលិតកម្ម ការចាត់ចែង និងការរក្សាទុកក្រោយការប្រមូលផល ពង្រឹងខ្សែចង្វាក់តម្លៃអាហារ និងបង្កើនស្បៀងបម្រុង។	ដែលឆ្លើយតបនឹងយេនឌ័រ។	• ការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិជ្ជាថ្មីនិងការបង្កើនទិន្នផល ដោយប្រើពូជដំណាំថ្មីដែលសម្របទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ១៥លានដុល្លារអាមេរិក។ បង្កើតសៀវភៅណែនាំសម្រាប់បណ្តុះបណ្តាលនិងផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលអំពីវិធីសាស្ត្រសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍ដែលឆ្លាតវៃចំពោះអាកាសធាតុ និងរបរដែលមាននិរន្តរភាពសម្រាប់ជនក្រីក្រនៅជនបទ - ១០ លានដុល្លារអាមេរិក (ចំណាំគម្រោងជានាវ៉ាប់រង ០,២៥ លានដុល្លារអាមេរិក) (ii) អន្តរកាលកសិកម្មអេកូឡូស៊ីនៅតំបន់ខ្ពង់រាបនៃខេត្តបាត់ដំបង - ១០លានដុល្លា (iii) ការគ្រប់គ្រងនិងការពារប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីតំបន់សមុទ្រ និងតំបន់ឆ្នេរដោយប្រសិទ្ធភាព - ៧០លានដុល្លារអាមេរិក (iv) ឯកសារណែនាំការបណ្តុះបណ្តាលនិងផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីកសិកម្មឆ្លាតវៃចំពោះអាកាសធាតុ –១០លានដុល្លារអាមេរិក និងដលផលដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ ៣៣,៥លានដុល្លារអាមេរិក (v)	iv- ពង្រីកកិច្ចការពារ(រួមទាំងពង្រឹងការអនុវត្ត)នៃជម្រកសំខាន់ៗសម្រាប់ជលផល (ព្រៃកោងកាង ស្មៅសមុទ្រ។ល។)។ v- ផ្តល់ការលើកទឹកចិត្តនៅកម្រិតសហគមន៍(ថ្នាក់ក្រោមជាតិ)ការវិនិយោគដែលធន់នឹងអាកាសធាតុសម្រាប់កសិករខ្នាតតូច(ការផ្ទុក ការបន្ថែមតម្លៃ ការប្រើប្រាស់ទីផ្សារ ការដំឡើងប្រព័ន្ធថាមពលព្រះអាទិត្យ ការប្រមូលទឹកភ្លៀង សន្តិសុខទឹក WASH។ល។)។ vi- ពិនិត្យនិងជំរុញការស្តារឡើងវិញនិងការពង្រីកប្រព័ន្ធស្រោចស្រព (ផ្តោតលើភាពធន់នឹងអាកាសធាតុ និងប្រសិទ្ធភាព)ផងដែរ ដោយគិតគូរអំពីទំនាក់ទំនងទឹក អាហារ ថាមពល (WFE)[22]។ vii- ធ្វើការវាយតម្លៃតម្រូវការសមត្ថភាព បង្កើត និងអនុវត្តកម្មវិធីស្តីពីរបរដែលធន់នឹងអាកាសធាតុនិងមាននិរន្តរភាព។ vii- បង្កើនការគាំទ្រដល់សហគមន៍ងាយរងគ្រោះ ដើម្បីអនុវត្តកសិកម្មឆ្លាតវៃ បច្ចេកវិទ្យាក្រោយការប្រមូលផល និងរបរដែលមាននិរន្តរភាព។ **តម្រូវការបច្ចេកវិទ្យានិងសមត្ថភាពមនុស្ស** • កម្មវិធីកសាងសមត្ថភាពសម្រាប់មន្ត្រីបច្ចេកទេសកសិកម្មថ្មីនៅថ្នាក់ឃុំ និងមន្ត្រីរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិលើបច្ចេកវិទ្យាឆ្លាតវៃចំពោះអាកាសធាតុ កសិកម្មបង្កើនគុណភាពដី ឧបករណ៍វាយតម្លៃការកាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះ។ល។ នៅក្នុងខ្សែចង្វាក់តម្លៃកសិកម្ម ស្បៀងអាហារ និងផ្តល់ការផ្សព្វផ្សាយបច្ចេទេសដល់សហគមន៍ងាយរងគ្រោះ	• MISTI

[22] WFE ចែងអំពីការយល់ដឹងនិងការគ្រប់គ្រងផលប្រយោជន៍ដែលមានលក្ខណៈប្រកួតប្រជែងគ្នាជាញឹកញាប់ ដែលទាក់ទងនឹងសន្តិសុខទឹក អាហារ និងថាមពល ទន្ទឹមនឹងធានាបាននូវសុចរិតភាពនៃប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី (FAO). https://www.fao.org/land-water/water/watergovernance/waterfoodenergynexus/en/

			ពង្រីកផលិតកម្មកសិកម្មដែលធន់នឹងអាកាសធាតុតាមរយៈការបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានប្រព័ន្ធស្រោចស្រពដើរដោយថាមពលព្រះអាទិត្យ-១០លានដុល្លារអាម៉េរិក (vi) សូមអាន ៣.២ (vii) ផងដែរ ការអភិវឌ្ឍដំណាំសាកវប្បកម្មនិងដំណាំស្មៀងផ្សេងៗ - ១៥.៣លានដុល្លារអាម៉េរិក) និងការអភិវឌ្ឍដំណាំឧស្សាហកម្ម - ១២.៥លានដុល្លារអាម៉េរិក (viii)។	• បច្ចេកវិទ្យាកាត់បន្ថយការបាត់បង់ក្រោយការប្រមូលផល និងកាត់បន្ថយសំណល់អាហារ • សហគមន៍អ្នកអនុវត្ត (ក្នុងចំណោម IHL អង្គការសង្គមស៊ីវិល ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនិងវិស័យឯកជន) ស្តីពីកសិកម្មឆ្លាតវៃចំពោះអាកាសធាតុ និងដែលបង្កើនគុណភាពដី។	

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ២ : ពង្រឹងសមត្ថភាពបន្សាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ : បញ្ជ្រាបសមភាពយេនឌ័រ ពិការភាព និងបរិយាបន្នសង្គម(GEDSI) ទៅក្នុងគោលនយោបាយនិងយុទ្ធសាស្ត្រពាក់ព័ន្ធ ដូចជា NDCs, ដំណើរការ NAP និងការប្រាស្រ័យទាក់ទងនិងហិរញ្ញប្បទាន ផែនការសកម្មភាពយុទ្ធសាស្ត្រជាតិកាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ					
លទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ	គោលដៅ	ផលប៉ះពាល់លើក្រុមជនងាយរងគ្រោះ និង GEDSI	ថវិកាប៉ាន់ស្មាន	សកម្មភាព	ស្ថាប័នសំខាន់ៗជាអ្នកអនុវត្ត
២.៦- ពង្រឹងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនិងការសាងភាពធន់ និងចីរភាពបរិស្ថាន (រួមទាំង ពង្រីកការអនុវត្តស្តង់ដាអគារបៃតង ការរចនាប្រព័ន្ធត្រជាក់ លេខកូដអគារ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបៃតង និងប្រផេះ។ល។)	• គោលការណ៍ណែនាំអំពីអគារបៃតង កូដអគារ រួមជាមួយលក្ខណវិនិច្ឆ័យភាពធន់ • ពង្រីកការអនុវត្តកូដអគារបៃតងនិងបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធ • កំណើនចំនួនអគារជាមួយនឹងការរចនាប្រព័ន្ធរក្សាភាពត្រជាក់ និងការអនុលោមតាមកូដអគារបៃតង	• សិក្សាអំពីផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុមកលើស្ត្រីក្នុងលំនៅឋានមិនរឹងមាំ • បញ្ចូលរបកគំហើញពីការសិក្សាទៅក្នុងកូដអគារបៃតងដែលពាក់ព័ន្ធ។	កូដអគារនិងការអនុវត្តច្បាប់ - ២៥លានដុល្លារអាម៉េរិក ការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិ និងគុណភាពខ្យល់នៅការដ្ឋានសំណង់ ០,៥លានដុល្លារអាម៉េរិក (i) បន្សុីស្តង់ដារចនាផ្លូវជាមួយកម្រិតហានិភ័យអាកាសធាតុនៃទីតាំងជាក់លាក់ បង្កើនស្តង់ដាភាពធន់សម្រាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដឹកជញ្ជូនថ្មី និងបង្កើនការវិភាជន៍សម្រាប់ថែទាំផ្លូវ ០,៩៤ពាន់លានដុល្លារអាម៉េរិក[23] (ii)	i- ពង្រឹងការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីស្តង់ដាអគារបៃតងដែលធន់ និងការអភិវឌ្ឍទីក្រុង (គោលការណ៍ណែនាំអគារបៃតងជាតិ និងកូដអគារផែនការសកម្មភាពសីតកម្មជាតិ។ល។ ដែលពិចារណាអំពីការប្រើប្រាស់ដីតាមវិធីចម្រុះ ជាមួយលំហបៃតង និងខៀវ។ ii- បញ្ជ្រាបលក្ខខណ្ឌតម្រូវអំពីភាពធន់នឹងអាកាសធាតុសម្រាប់គ្រប់ការសាងសង់និងថែទាំផ្លូវថ្មីទាំងអស់ និងកែលម្អផ្លូវដែលមានស្រាប់។ iii- បញ្ជ្រាបការអនុវត្តកូដអគារបៃតងនិងនិងអនុលោមភាព។ iv- នៅតាមទីក្រុងនានា ពិចារណាអំពីការប្រើប្រាស់ដីតាមវិធីចម្រុះ ជាមួយទីធ្លាបៃតងនិងខៀវ។ **តម្រូវការបច្ចេកវិទ្យានិងសមត្ថភាពមនុស្ស** • កម្មវិធីកសាងសមត្ថភាពនៅកម្រិតរដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិនិងថ្នាក់ក្រោមជាតិស្តីពីការអនុវត្តកូដអគារបៃតង • កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍វិជ្ជាជីវៈជាបន្តបន្ទាប់ សម្រាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបៃតងនិងពណ៌ប្រផេះ(នៅ IHL) • ស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍទៅជាធនធានសម្ភារៈសំណង់ដែលមានប្រសិទ្ធផលខ្ពស់	• MoE • MoH • MLMUPC • MoWA • MPWT • NCDM • MISTI

23 https://documents1.worldbank.org/curated/en/099092823045528995/pdf/P178871154c24a0917720149301a3431d83a4f0ced08.pdf ទំព័រ ១២ បន្សុីស្តង់ដារចនាផ្លូវ ទៅនឹងកម្រិតហានិភ័យអាកាសធាតុនៃទីតាំងជាក់លាក់ បង្កើនស្តង់ដាភាពធន់សម្រាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដឹកជញ្ជូនថ្មី និងបង្កើនវិភាជន៍ថវិកាសម្រាប់ការថែទាំផ្លូវប្រហែល ៩៤ លានដុល្លារអាម៉េរិកក្នុងមួយឆ្នាំ ដោយផ្តល់អាទិភាពដល់ការវិនិយោគសម្រាប់ផ្លូវជនបទសំខាន់ៗ ជាពិសេសក្នុងខេត្តបាត់ដំបង ព្រៃវែង និងកំពង់ចាម។

			បញ្ចូលការអភិវឌ្ឍអគារបៃតង ៧,៩លានដុល្លារអាមេរិក (iii)។		

តារាងទី៣ : គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ៣ : គោលដៅ សកម្មភាព និងធនធានសំខាន់ៗ សម្រាប់អភិបាលកិច្ចល្អ

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ : លើកស្ទួយអភិបាលកិច្ចល្អនិងបរិវត្តកម្មឌីជីថល : ពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ននិងធនធានមនុស្ស អភិវឌ្ឍនិងអនុវត្តគោលនយោបាយនិងយន្តការហិរញ្ញប្បទាន ដោយផ្តោតលើកស្តុតាង បរិយាបន្ន និងបរិវត្តកម្មឌីជីថល					
លទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ	គោលដៅ	ផលប៉ះពាល់លើក្រុមជនងាយរងគ្រោះ និង GEDSI	ថវិកាប៉ាន់ស្មាន	សកម្មភាព	ស្ថាប័នសំខាន់ៗជាអ្នកអនុវត្ត
៣.១- ពង្រឹងយន្តការហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុ។	• ការអនុវត្តមូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា (CCFF) សម្រាប់ការផ្តល់ហិរញ្ញវត្ថុ • បញ្ចូលយុទ្ធសាស្ត្រ ផែនការ និងគោលនយោបាយអាកាសធាតុទៅក្នុងការអនុវត្តសារពើពន្ធ និង PFM • ពង្រឹងឱកាសទីផ្សារកាបូនដើម្បីបង្កើតការវិនិយោគឯកជនយ៉ាងច្រើនលើសកម្មភាពអាកាសធាតុ	• បញ្ចូល GEDSI និងតម្រូវការហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុនៃក្រុមជនងាយរងគ្រោះ (ការវាយតម្លៃការរចនា ការអនុវត្ត និង M&E)។	ថវិកាបម្រុងបច្ចុប្បន្នសម្រាប់មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជាគឺ១០០	i- បង្កើតចំណាត់ថ្នាក់ហិរញ្ញវត្ថុបៃតង ដើម្បីបង្កើតកាសារវិនិយោគបៃតងដែលឆ្លើយតបនឹងយេនឌ័រទូទៅ និងសម្រាប់ប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុបៃតង។ ii- គណៈកម្មាធិការជាតិ/ក្រុមការងារយេនឌ័រ និងអាកាសធាតុដែលឆ្លើយតបទៅនឹងយន្តការហិរញ្ញវត្ថុបៃតង លទ្ធកម្មសាធារណៈបៃតង ការគ្រប់គ្រងបទប្បញ្ញត្តិ និងស្តង់ដា។	• MEF • MoE • ធនាគាររដ្ឋាភិបាល • MAFF • MPWT • MME • NSPC

	• ពង្រឹងភាពជាដៃគូសាធារណៈ-ឯកជនក្នុងការវិនិយោគកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងបន្សាំ • បង្កើតផែនការហិរញ្ញប្បទានហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ (ក្រោមយុទ្ធសាស្ត្រហិរញ្ញប្បទានហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ) • អនុវត្តការលើកទឹកចិត្តសម្រាប់ការវិនិយោគ និងការដំឡើងEE និងRE • អនុវត្តការលើកទឹកចិត្តសម្រាប់បច្ចេកវិទ្យាឆ្លាតវៃខាងអាកាសធាតុ • បញ្ចូលលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យឆ្លើយតបខាងយេនឌ័រទៅក្នុងការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុ		លានដុល្លារអាម៉េរិក[24] (ដល់ ១៥០លានដុល្លារអាម៉េរិក)។ សកម្មភាព (i-xiii) ដើម្បីកៀរគរហិរញ្ញប្បទានហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុ។ ផ្អែកលើការពិនិត្យការចំណាយសាធារណៈលើការងារអាកាសធាតុ ឆ្នាំ២០២២ ការផ្តល់មូលនិធិ NDC មាន ៤៨៣,៧លានដុល្លារអាម៉េរិក ជារៀងរាល់ឆ្នាំ។	iii- កៀរគរហិរញ្ញប្បទាន ឧ. តាមរយៈ CCFF ជាមួយប្រភពមូលនិធិថ្លៃប្រឹក និងវិធីសាស្ត្រនានា ដូចជា មូលបត្របៃតង ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានចម្រុះ[25]។ iv- គោលនយោបាយដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការទទួលបានសេវាធានារ៉ាប់រងឥណទានសម្រាប់ការស្តារពីគ្រោះមហន្តរាយ និងភាពធន់ ដែលឆ្លើយតបនឹងយេនឌ័រ និងក្រុមដែលងាយរងគ្រោះ។ v- បញ្ចូលការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុនៅក្នុងថវិកានិងការចំណាយសាធារណៈ និងការត្រួតពិនិត្យនិងការវាយតម្លៃ។ vi- តាមដានការចំណាយនៅថ្នាក់ជាតិលើកិច្ចការអាកាសធាតុ ទាំងសាធារណៈ និងឯកជន vii- បង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុជាតិទូលំទូលាយមួយ viii- កសាងសមត្ថភាពស្ថាប័នឱ្យក្លាយជាស្ថាប័នមានសម្បទាសម្រាប់មូលនិធិអាកាសធាតុបៃតង ix. ធ្វើការសិក្សាលទ្ធភាពខាងឱកាសទីផ្សារកាបូន អនុវត្តវិធានការពង្រឹកប្រព័ន្ធទីផ្សារសម្រាប់ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ រួមទាំងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់និងស្ថាប័ន យោងតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃមាត្រា៦(ស្តីពីទីផ្សារកាបូន) កិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស ស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ x- ស្វែងយល់ពីការកៀរគរហិរញ្ញវត្ថុអាកាសធាតុ តាមរយៈការជួញដូរកាបូន។ xi- អនុវត្ត ETF សម្រាប់របាយការណ៍អាកាសធាតុ(បន្សីជាមួយកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ)។ xii- ធ្វើប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុអាកាសធាតុ កម្រងទិន្នន័យព័ត៌មានអំពីការផ្តល់មូលនិធិ និងហិរញ្ញប្បទានឥតសំណង(ឧ. នៅក្នុងកម្មវិធីតាមដាន NDC)។	

[24] គោលដៅអន្តរវិស័យនៃគម្រោងផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា(CCFF) រួមមានការបង្កើនល្បឿននៃការអនុវត្តសកម្មភាពផែនការជាតិរួមចំណែកឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅកម្ពុជា ដើម្បីអនុវត្តអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (NDC) ពង្រឹកហិរញ្ញវត្ថុអាកាសធាតុ និងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ទន្ទឹមនឹងជំរុញភាពធន់នឹងអាកាសធាតុ។ CCFF នឹងផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់គម្រោងអាកាសធាតុដែលមានឥទ្ធិពលខ្ពស់ ដោយផ្តោតលើវិស័យអាទិភាពរបស់ NDC ដែលជួបបញ្ហាខាងធនធាន តាមរយៈការផ្តល់កម្ចីសម្បទានរយៈពេលវែង និងការកៀរគរការចូលរួមពីវិស័យឯកជន។ https://www.greenclimate.fund/project/fp228

[25] CCFF គួរឈានឱ្យហួសពីការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន GCF ជាមួយទម្រង់នៃការផ្តល់មូលនិធិផ្សេងទៀត ដូចជា ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានចម្រុះពីប្រភពសាធារណៈ ឬសប្បុរសធម៌ ដើម្បីបង្កើនការវិនិយោគរបស់វិស័យឯកជនក្នុងការអភិវឌ្ឍដោយចីរភាព។ (https://www.convergence.finance/blended-finance)

	• ពង្រីកផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុបៃតង (មូលបត្របៃតង ហិរញ្ញប្បទានចម្រុះ) • បង្កើតស្តង់ដា GPP និងនីតិវិធីប្រតិបត្តិការស្តង់ដា			xiii- បន្សុំគោលនយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្រ និងបទប្បញ្ញត្តិបច្ចុប្បន្ន ដើម្បីសម្រេចបានគោលដៅកាត់បន្ថយ និងការបន្សាំនៅកម្រិតជាតិ។	
				តម្រូវការបច្ចេកវិទ្យានិងសមត្ថភាពមនុស្ស	
				• កម្មវិធីកសាងសមត្ថភាពខាងហិរញ្ញវត្ថុបៃតងសម្រាប់អ្នកពាក់ព័ន្ធ រួមមានស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ និងនិយ័តករ (ការស្តារឡើងវិញពីគ្រោះមហន្តរាយ ការគ្រប់គ្រង និងការទប់ទល់) • ផ្តល់អំណាចដល់ស្ថាប័នជាតិនិងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍និងធ្វើការប្រមូលទិន្នន័យហិរញ្ញប្បទានបៃតងដែលឆ្លើយតបនឹងយេនឌ័រ និងសកម្មភាពបន្តបន្ទាប់ • ពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីបច្ចេកទេសនិងជាន់ខ្ពស់នៅថ្នាក់ជាតិនិងថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងវិស័យឯកជនលើផ្នែកទីផ្សារកាបូន GPP មូលបត្របំណុលបៃតង និងផលិតផលច្នៃប្រឌិតផ្សេងទៀត។	

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ៣ : លើកស្ទួយអភិបាលកិច្ចល្អនិងបរិវត្តកម្មឌីជីថល : ពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ននិងធនធានមនុស្ស អភិវឌ្ឍនិងអនុវត្តគោលនយោបាយនិងយន្តការហិរញ្ញប្បទាន ដោយផ្តោតលើភស្តុតាង បរិយាបន្ន និងបរិវត្តកម្មឌីជីថល					
លទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ	គោលដៅ	ផលប៉ះពាល់លើក្រុមជនងាយរងគ្រោះ និង GEDSI	ថវិកាប៉ាន់ស្មាន	សកម្មភាព	ស្ថាប័នសំខាន់ៗជាអ្នកអនុវត្ត
៣.២- បង្កើនលទ្ធភាពប្រើប្រាស់និងការអប់រំព័ត៌មានដែលផ្តោតចំគោលដៅ ការប្រាស្រ័យទាក់ទង និងការបណ្តុះបណ្តាលអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	• ដំឡើងឯកកម្រិតនៃកម្មវិធីសិក្សានិងវិធីសាស្ត្របណ្តុះបណ្តាលរួមទាំងបណ្ណាល័យ ដើម្បីរួមបញ្ចូលមុខវិជ្ជាប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅក្នុងសាលាបឋមសិក្សា ការអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធ ការសិក្សាពេញមួយជីវិត • បានបង្កើតកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល និងលើកកម្ពស់សមត្ថភាពមនុស្សក្នុងវិស័យសាធារណៈអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ សកម្មភាពអាកាសធាតុ អន្តរាគមន៍ វិធានការបន្សាំ និងហិរញ្ញប្បទាន • ពង្រឹងនិងបង្កើនគុណភាពនៃមធ្យោបាយផ្សព្វផ្សាយ និងពង្រីកសមត្ថភាពផ្សព្វផ្សាយ ដើម្បីលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទូទាំងប្រទេស។	• រួមបញ្ចូល GEDSI និងតម្រូវការរបស់ក្រុមងាយរងគ្រោះ សម្រាប់ជាគោលដៅនៃការអប់រំ ទំនាក់ទំនង និងបណ្តុះបណ្តាលព័ត៌មានអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងកម្មវិធី SBCC។	ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពកម្មវិធីសិក្សានិងកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីអប់រំអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ(២លានដុល្លារអាម៉េរិក) (i) កសាងសមត្ថភាពបន្សាំនិងភាពធន់ដល់មន្ត្រីMRD និងមេភូមិ – ២០លានដុល្លារអាម៉េរិក (ii) ការបណ្តុះបណ្តាលនិងលើកកម្ពស់សមត្ថភាពមនុស្សអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក្នុងវិស័យព័ត៌មាន – ០,៧៥លានដុល្លារអាម៉េរិក (ii) ពង្រឹងគុណភាពនៃមធ្យោបាយផ្សព្វផ្សាយ និងសមត្ថភាពគ្របដណ្តប់– ៥លានដុល្លារអាម៉េរិក (iii, iv) យុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយការយល់ដឹងជាសាធារណៈ ២០លានដុល្លារអាម៉េរិក (iii, iv) ពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយទីភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងប្រទេសនិងអន្តរជាតិ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល – ១លានដុល្លារអាម៉េរិក (v)	i- ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពកម្មវិធីសិក្សាលើមុខវិជ្ជាប្រែប្រួលអាកាសធាតុសម្រាប់ថ្នាក់បឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សា IHL និងការអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធ ការសិក្សាពេញមួយជីវិត។ ii- ពង្រីកការបណ្តុះបណ្តាលដល់ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ អង្គការសង្គមស៊ីវិល អ្នកជំនាញប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និងសហគមន៍ អំពីគោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធនឹងសកម្មភាព។ អាកាសធាតុ ដូចជា LTS4CN យុទ្ធសាស្ត្រចក្រាវិស័យបរិស្ថាន NDC RE, EE ជាដើម។ iii- យុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយនិងបង្ហាញអំពីបច្ចេកវិទ្យាបញ្ចេញកាបូនទាបនិងប្រសិទ្ធភាពតម្លៃ។ iv- បង្កើតនិងអនុវត្តយុទ្ធនាការអប់រំទូទាំងប្រទេសអំពីសកម្មភាពបរិស្ថាននិងអាកាសធាតុ។ v- កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពអំពីការរចនា និងការអនុវត្តការប្រាស្រ័យទាក់ទង ដែលកែប្រែឥរិយាបថសង្គមជាក់លាក់របស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ (SBCC) អំពីសកម្មភាពអាកាសធាតុ។	• MoEYS • MAFF • MoINFO (បណ្តាញព័ត៌មានរដ្ឋាភិបាលនិងឯកជន) • MoE

				vi- ពង្រីកការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធច្រើនក្នុងការរចនា និងការអនុវត្តកម្មវិធី SBCC ។	
៣.៣- ពង្រឹងកម្លាំងពលកម្មបច្ចុប្បន្ន និងអនាគតដើម្បីឈានឆ្ពោះទៅអន្តរកាលកាបូនតិច និងធន់។	● ពង្រីកការស្រាវជ្រាវនិងសមត្ថភាពអភិវឌ្ឍន៍នៃវិទ្យាស្ថានឧត្តមសិក្សា (IHL) ដើម្បីគាំទ្រសកម្មភាពអាកាសធាតុ ការអភិវឌ្ឍគោលនយោបាយ GEDSI ការសម្រេចចិត្តផ្អែកលើភស្តុតាង ● បានពិនិត្យកម្មវិធីសិក្សានៅ IHLs និងវិទ្យាស្ថានវិជ្ជាជីវៈ និងបានអនុវត្តវិធានការឆ្លើយតបនឹងអាកាសធាតុនិងយេនឌ័រសម្រាប់កម្លាំងពលកម្មដែលត្រៀមរួចជាស្រេចនាពេលអនាគត។	• រួមបញ្ចូល GEDSI និងតម្រូវការរបស់ក្រុមដែលងាយរងគ្រោះអន្តរកាលទៅរកកាបូនតិច និងធន់ នាពេលអនាគត។	• សូមអាន៣.២ ផងដែរ (i)សម្រាប់ការសិក្សាពេញមួយជីវិត • ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវកម្មវិធីសិក្សានិងវិធីសាស្ត្របណ្តុះបណ្តាល - ២លានដុល្លារអាម៉េរិក (ii) • បង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលឧត្តមភាពសម្រាប់ការផ្តល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាល និងការស្រាវជ្រាវអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ៣,៥លានដុល្លារអាម៉េរិក (ស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍/មណ្ឌលស្រាវជ្រាវ) (ii,iii)។	i- លើកទឹកចិត្តដល់វិស័យឯកជន/និយោជកដើម្បីឱ្យវិនិយោគលើកម្លាំងពលកម្មដែលមានជំនាញក្នុងវិស័យបៃតង ជាពិសេសការលើកកម្ពស់ជំនាញស្ត្រី។ ii- ពិនិត្យនិងកែសម្រួលកម្មវិធីសិក្សាផ្លូវការសម្រាប់កម្លាំងពលកម្មបៃតង/កាបូនទាប (STEM អគារត្រជាក់ ថាមពលស្អាត បច្ចេកវិទ្យាឆ្លាតវៃអាកាសធាតុ)។ iii- បង្កើនកិច្ចប្រឹងប្រែង R&D ក្នុងការច្នៃប្រឌិតបច្ចេកវិទ្យាបៃតង ដើម្បីជំរុញប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីបច្ចេកវិទ្យាស្អាតថ្នាក់ជាតិ និងបង្កើនល្បឿននៃការទទួលយកបច្ចេកវិទ្យាពណ៌បៃតងដែលឆ្លើយតបនឹងយេនឌ័រ (រួមទាំងបច្ចេកវិទ្យាត្រជាក់ សេវាកម្ម និងការថែទាំឧបករណ៍បច្ចេកវិទ្យាបៃតង ឧបករណ៍ និងកម្មវិធី)។	● MoEYS ● MoE ● MAFF ● MoWA ● MLVT

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ៣ : លើកស្ទួយអភិបាលកិច្ចល្អនិងបរិវត្តកម្មឌីជីថល : ពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ននិងធនធានមនុស្ស អភិវឌ្ឍនិងអនុវត្តគោលនយោបាយនិងយន្តការហិរញ្ញប្បទាន ដោយផ្តែកលើកស្តុតាង បរិយាបន្ន និងបរិវត្តកម្មឌីជីថល					
លទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ	គោលដៅ	ផលប៉ះពាល់លើក្រុមជនងាយរងគ្រោះ និង GEDSI	ថវិកាប៉ាន់ស្មាន	សកម្មភាព	ស្ថាប័នសំខាន់ៗ ជាអ្នកអនុវត្ត
៣.៤- ពង្រឹងការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធនានា និងការចូលរួមក្នុងការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ។	• ពង្រីកភាពជាដៃគូពហុភាគី ការចូលរួម និងការគាំទ្រដល់វិធានការកាត់បន្ថយនិងបន្សុាំទៅនឹងអាកាសធាតុ • ពង្រឹងប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃរបស់ក្រសួង ដើម្បីតាមដានលទ្ធផលយេនឌ័រក្នុងកិច្ចផ្តួចផ្តើមអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (ឧ. ការប្រមូល និងគ្រប់គ្រងទិន្នន័យដែលញែកតាមភេទ សូចនាករយេនឌ័រ និងការរាយការណ៍ផ្តែកលើលទ្ធផល និងការផ្សព្វផ្សាយ)។	•ការកសាងសមត្ថភាពលើការបញ្ជ្រាប GEDSI ទៅក្នុងការអនុវត្ត CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ • ការរចនានិងការអនុវត្ត M&Eដែលឆ្លើយតបយេនឌ័រ • ការប្រមូលទិន្នន័យឆ្លើយតបយេនឌ័រ។	ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពនិងអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅកម្ពុជា (CCCSP) លានដុល្លារអាមេរិក (១) បញ្ចូលវិធានការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទៅក្នុងគោលនយោបាយជាតិ យុទ្ធសាស្ត្រ និងយុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការតាមវិស័យ និងបង្កើនសមត្ថភាពស្ថាប័នលើការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ការបន្សុាំ គោលនយោបាយយុទ្ធសាស្ត្រ ផែនការ និងហិរញ្ញវត្ថុ) – ៧លានដុល្លារអាមេរិក (ii, iii និង iv)។	i- បង្កើនការចូលរួមក្រុមការងារបច្ចេកទេសបរិស្ថាននិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុជាមួយស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ IHL NSPC ស្ថាប័នស្រាវជ្រាវ អ្នកជំនាញផ្នែកទំនាក់ទំនង/ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ។ ii- ពិនិត្យឡើងវិញនូវយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យនិងបង្កើតព្រមទាំងអនុវត្តផែនការអនុវត្ត/ផែនការសកម្មភាព CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣។ iii- បន្សុី M&Eរបស់ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ ជាមួយCCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣/ NDC/ LTS4CN MRV។ iv-រួមបញ្ចូល CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-៣៣ ទៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការសកម្មភាពរបស់ក្រសួង ស្ថាប័នរៀងៗខ្លួន។ v- ពង្រឹងយន្តការសម្របសម្រួលរវាងស្ថាប័នសំខាន់ៗ ដែលនាំមុខដោយ MOE (DRR និងស្ថាប័ន EWS ដូចជា MoWRAM, NCDM, MEF និង MoE) ទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុ ដើម្បីកែលម្អការយល់ដឹងអំពីមូលនិធិនានា។	• MoE • MoINFO

៣.៥- ពង្រឹងលទ្ធភាពទទួលបានជំនួយបច្ចេកទេសសម្រាប់ការកសាងសមត្ថភាពពហុភាគី។	• ពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ននៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិអំពី GEDSI ការចូលរួមនៃពហុភាគីពាក់ព័ន្ធ គោលនយោបាយបន្សាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ផែនការ ការបង្កើតកម្មវិធី និងថវិកា។		ពង្រឹងភាពធន់ និងសមត្ថភាពបន្សាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក្នុងខេត្ត/ស្រុក/ឃុំភាគច្រើនដែលងាយរងគ្រោះ-១០លានដុល្លារអាម៉េរិក ផ្តល់ការកសាងសមត្ថភាព និងការគាំទ្រសម្រាប់ការច្នៃប្រឌិតលើផ្នែកប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅខេត្តតាមដងទន្លេសាប–២,៥លានដុល្លារអាម៉េរិក។	i- ពិនិត្យនិងអនុវត្តការងារកាត់បន្ថយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការវាយតម្លៃតម្រូវការបច្ចេកវិទ្យា និងសមត្ថភាពបន្សាំតាម និងលើអនុសាសន៍។	• ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធទាំងអស់

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ៣ : លើកស្ទួយអភិបាលកិច្ចល្អនិងបរិវត្តកម្មឌីជីថល : ពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ននិងធនធានមនុស្ស អភិវឌ្ឍនិងអនុវត្តគោលនយោបាយនិងយន្តការហិរញ្ញប្បទាន ដោយផ្តេកលើកស្ទួតាង បរិយាបន្ន និងបរិវត្តកម្មឌីជីថល					
លទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ	**គោលដៅ**	**ផលប៉ះពាល់លើក្រុមជនងាយរងគ្រោះ និង GEDSI**	**ថវិកាប៉ាន់ស្មាន**	**សកម្មភាព**	**ស្ថាប័នសំខាន់ៗ ជាអ្នកអនុវត្ត**
៣.៦- ដោះស្រាយគម្លាតទិន្នន័យ និងព័ត៌មានសម្រាប់ការតាមដានត្រួតពិនិត្យ និងការវាយតម្លៃប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។	ពង្រឹងនិងពង្រីកការវាយតម្លៃភាពងាយរងគ្រោះ ទិន្នន័យការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ឧស្ម័ន សមិទ្ធកម្មវិស័យសេដ្ឋកិច្ច ទិន្នន័យអន្តរាគមន៍ទាក់ទងនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការប្រមូល និងការវិភាគទិន្នន័យដែលឆ្លើយតបនឹង GEDSI		សូមអាន៣.៥ខាងលើ (i) ប្រព័ន្ធជាតិសម្រាប់ការព្រមានមុនពីដើមដល់ចុងថ្នាក់ជាតិ ១៥លានដុល្លារអាម៉េរិកនិងបង្កើតបណ្តាញត្រួតពិនិត្យស្វ័យប្រវត្តទិន្នន័យជលសាស្ត្រ-អាកាសធាតុ ទូទាំង	i- ពិនិត្យនិងដំឡើងវិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ ដើម្បីបំពេញគម្លាតទិន្នន័យក្នុងការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងការបន្សាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ii- ស្វែងរកលទ្ធភាពក្នុងការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលទិន្នន័យកណ្តាលស្តីពីការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងការបន្សាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (ផ្តេកលើកម្រងទិន្នន័យដែលមានស្រាប់ដែលរក្សាដោយ CCCA/NCSD, ធនាគារពិភពលោក។ល។ ដោយបន្សុីជាមួយ ETF និងគាំទ្រឱ្យមានអនុលោមភាពជាមួយយន្តការផ្តល់មូលនិធិសម្រាប់ការបាត់បង់ និងការខូចខាត	• MoE • MOP / NIS • ក្រសួងមហាផ្ទៃ (សម្រាប់ការសម្របសម្រួលក្នុងការប្រមូលទិន្នន័យ និងដំណើរការគ្រប់គ្រង) • NCDM • MOWRAM • MEF

	បង្កើតទិន្នន័យផ្អែកលើភស្តុតាងដែលស្វែងយល់ពីទំនាក់ទំនងនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុដែលគេមិនសូវស្គាល់ (ចំណាកស្រុក សុខភាព ផលិតភាព ការខាតបង់សេដ្ឋកិច្ច) ដើម្បីគាំទ្រដល់ការសម្រេចចិត្ត ការរៀបចំគម្រោង និងការអនុវត្ត បញ្ជីទិន្នន័យ និងព័ត៌មានអាកាសធាតុជាមួយនឹងគោលការណ៍ណែនាំ និងឧបករណ៍ ETF។		ប្រទេស និងកម្មវិធីបញ្ចូនទិន្នន័យ – ៤៨លានដុល្លារអាម៉េរិក (ii) សម្រាប់ iii សូមអាន៣.២ (v)។	iii- ស្វែងរកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយរាជបណ្ឌិត្យសភា ស្ថាប័នស្រាវជ្រាវ និងដៃគូអភិវឌ្ឍ ដើម្បីកំណត់អត្តសញ្ញាណទំនាក់ទំនងនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុដែលគេមិនសូវស្គាល់ (ចំណាកស្រុក ហានិភ័យកុមារ សុខភាព ផលិតភាព ការបាត់បង់សេដ្ឋកិច្ច) ដែលត្រូវគាំទ្រ ដើម្បីបង្កើតទិន្នន័យផ្អែកលើភស្តុតាង។ **តម្រូវការបច្ចេកវិទ្យានិងសមត្ថភាពមនុស្ស** • សមត្ថភាពបច្ចេកទេសអំពី ETF និងយន្តការផ្តល់មូលនិធិការបាត់បង់និងការខូចខាតនៅកម្រិតផ្សេងគ្នានៃអាជ្ញាធរនិងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ • ការបន្សីកម្មវិធីតាមដាន NDC បន្ថែមទៀតជាមួយ ETF - ពង្រឹងជំនាញគ្រូតពិនិត្យបច្ចេកទេសនិងរបាយការណ៍សារពើភណ្ឌ ការវាយតម្លៃហិរញ្ញវត្ថុ ការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យានិងការពង្រឹងសមត្ថភាពដែលត្រូវការ និងទទួលបាន។	• វិទ្យាស្ថានឧត្តមសិក្សា (IHL) • អង្គការស្រាវជ្រាវ
៣៧-ពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងភាពជាដៃគូក្នុងតំបន់ និងអន្តរជាតិ (រួមទាំង អាស៊ាន គណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ កិច្ចផ្តួចផ្តើមសហប្រតិបត្តិការមេគង្គ ទីភ្នាក់ងារនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ មូលនិធិហិរញ្ញវត្ថុអាកាសធាតុ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ និងទីភ្នាក់ងារ	ពង្រីកការចូលរួមនិងការរួមចំណែករបស់កម្ពុជាក្នុងកិច្ចប្រឹងប្រែងបន្តរបស់ UNFCCC និងស្ថាប័នផ្សេងទៀតនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ពង្រីកការចូលរួមយ៉ាងសកម្ម និងការរួមចំណែករបស់កម្ពុជានៅក្នុងកិច្ចផ្តួចផ្តើមក្នុងតំបន់ ដូចជាអាស៊ាន ភាពជាដៃគូមេគង្គពហុភាគី។	ការធ្វើជាតំណាង និងបញ្ចូល GEDSI និងផលប្រយោជន៍របស់ក្រុមងាយរងគ្រោះទៅក្នុងកិច្ចផ្តួចផ្តើមអន្តរជាតិ និងតំបន់។	សម្រាប់ i សូមអាន ៣.២ (v) ១លានដុល្លារអាម៉េរិកសម្រាប់ក្រសួងនីមួយៗ (MoH) (ii)	i- ពង្រឹងកម្មវិធីសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិនៃស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីសម្រួលដល់ការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យា និងការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពធនធានមនុស្ស ii- ពង្រឹងការចូលរួមរបស់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងជំនាញចរចាក្នុងវេទិកាអាកាសធាតុអន្តរជាតិ និងតំបន់ រួមបញ្ចូលផលប្រយោជន៍និងកង្វល់របស់ជាតិ iii- អនុវត្តបរិយាកាសអំណោយផលក្នុងចំណោមគោលនយោបាយជាតិតាមវិស័យ និងក្របខ័ណ្ឌស្ថាប័នថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងការប្តេជ្ញាចិត្តខាងអាកាសធាតុអន្តរជាតិ រួមមាន NDCs យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍	ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈទាំងអស់

អភិវឌ្ឍន៍)។				រយៈពេលវែងប្រកបដោយអព្យាក្រឹតកាបូន វិសោធនកម្ម Kigali ការសន្យាជាសាកលអំពីប្រព័ន្ធត្រជាក់។	
៣.៨- ការរៀបចំផែនទីបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់ការអនុវត្តបរិវត្តកម្មឌីជីថលសម្រាប់ការងារបរិស្ថាននិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	កំណត់តម្រូវការនិងអាទិភាពអំពីការអភិវឌ្ឍថ្នាលឌីជីថល ក៏ដូចជាធនធានមនុស្សសម្រាប់ប្រសិទ្ធភាពសកម្មភាពក្នុងគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទាំង៣ ការកសាងភាពជាដៃគូជាមួយស្ថាប័នរដ្ឋ វិស័យឯកជន និងដៃគូអភិវឌ្ឍ ក្នុងការចែករំលែកទិន្នន័យនិងព័ត៌មានសម្រាប់ដំណើរការថ្នាលឌីជីថលនិងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធឌីជីថល		២០០ ០០០ដុល្លារសម្រាប់រៀបចំផែនទីបង្ហាញផ្លូវ និង ថវិកាប្រហែល ១,៥លានដុល្លារសម្រាប់ការអនុវត្តសកម្មភាពអាទិភាពក្នុងរយៈពេល១០ឆ្នាំ	i) ការសិក្សាឯកសារដែលមានស្រាប់ និងការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ។ ii) ការសិក្សាតម្រូវការបច្ចេកវិទ្យា និងការចំណាយនិងចំណេញលើការអភិវឌ្ឍថ្នាលឌីជីថលចាំបាច់ជាដំណាក់កាល។ iii) ការរៀបចំផែនទីបង្ហាញផ្លូវនិងវិភាគតម្រូវការថវិកានិងធនធានមនុស្ស។	ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដូចជាក្រសួងធនធានទឹកនិងឧតុនិយម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្រសួងសាធារណការនិងដឹកជញ្ជូន ក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍ គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ ។ល។

៦.៤.១- ដំណាក់កាលទី១ : ក្នុងរយៈពេលបន្ទាន់ចំពោះមុខ(ឆ្នាំ២០២៤-២០២៨)

ដំណាក់កាលនៃការអនុវត្ត CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ គួរតែត្រូវបានបន្សុីជាមួយអាណត្តិរបស់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ។ ដំណាក់កាលដំបូងនៃការអនុវត្ត CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ មានគោលបំណងបង្កើនល្បឿននៃសកម្មភាព ទន្ទឹមនឹងដោះស្រាយគម្លាតទិន្នន័យ និងការពង្រឹងសមត្ថភាពមនុស្ស និងការគ្រប់គ្រងការវិនិយោគសាធារណៈដែលឆ្លើយតបទៅនឹងអាកាសធាតុ និងបង្កើតការយល់ដឹងកាន់តែទូលំទូលាយអំពីផលប៉ះពាល់ដែលបណ្តាលមកពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុលើសេដ្ឋកិច្ច សុខភាពមនុស្ស និងបរិស្ថាន។ ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការអនុវត្តដំណាក់កាលទី១ រាជរដ្ឋាភិបាលបានកំណត់នូវសកម្មភាពទូលំទូលាយដូចខាងក្រោម ស្របតាមគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ការបន្សាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ អភិបាលកិច្ច ការកសាងសមត្ថភាព និងការកៀរគរហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុ។

តារាងទី៤ : ដំណាក់កាលទី១ : កម្មវិធីរយៈពេលបន្ទាន់(ឆ្នាំ២០២៤-២០២៨)

រយៈពេលបន្ទាន់	ដំណាក់កាលទី១ ឆ្នាំ២០២៤-២០២៨	
	i)	បង្កើនល្បឿននៃការអនុវត្តវិធានការអភិបាលកិច្ច ដែលអនុញ្ញាតឱ្យមានអនុលោមភាព និងការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិ និងយុទ្ធសាស្ត្រពាក់ព័ន្ធ។
	ii)	ពង្រឹងភាពធន់នឹងអាកាសធាតុក្នុងវិស័យកសិកម្ម **អគារ ទីក្រុង** និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងការទទួលបានសេវាសំខាន់ៗ។
	iii)	**ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងលើការវិនិយោគសាធារណៈដែលឆ្លើយតបនឹងអាកាសធាតុ។**
	iv)	**ពង្រឹងការសម្របសម្រួលអន្តរស្ថាប័នឱ្យរលូន។**
	v)	ដោះស្រាយតម្រូវការបច្ចេកវិទ្យានិងធនធានមនុស្សសម្រាប់សកម្មភាពអាកាសធាតុ និងGEDSI។
	vi)	បង្កើនល្បឿននៃការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិប្រកបដោយចីរភាព។
	vii)	ដោះស្រាយគម្លាតទិន្នន័យនិងការពង្រឹងយន្តការត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃការឆ្លើយតបខាងយេនឌ័រ។
	viii)	លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងនៅគ្រប់វិស័យនិងគ្រប់កម្រិតនៃរដ្ឋបាលនិងសង្គម។
កម្មវិធី	១-	ការកាត់បន្ថយ : កាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់និងលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍដែលបញ្ចេញកាបូនទាប។ • បង្កើនល្បឿននៃការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ គោលនយោបាយ និងពង្រឹងការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិដែលទាក់ទងនឹងការបញ្ឈប់ការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ ការលើកកម្ពស់ការដាំឈើឡើងវិញ និងការពង្រីកការអនុវត្តដំណោះស្រាយផ្អែកលើធម្មជាតិ ស្តង់ដាអនុវត្តថាមពលអប្បបរមា(MEPS) • អនុវត្តនិងពង្រឹងបទប្បញ្ញត្តិជាតិបច្ចេកទេសអគារនិងវិញ្ញាបនបត្រអគារបៃតងសម្រាប់ប្រសិទ្ធភាពថាមពល និងការរចនាប្រព័ន្ធត្រជាក់ និងសម្ភារៈដែលមានប្រសិទ្ធភាពធនធាន • អនុវត្តការញែកសំណល់តាមប្រភពនិងប្រតិបត្តិការទីលានចាក់សំរាមអនាម័យ/វិស្វកម្ម

		• អនុវត្តកម្មវិធីបៃតងក្នុងទីក្រុងនិងកម្មវិធីដំណោះស្រាយផ្អែកលើធម្មជាតិនៅក្នុងទីក្រុងដែលមានផែនការទីក្រុងកាន់តែប្រសើរនិងកន្លែងសាងសង់ប្រកបដោយផាសុកភាព • ពង្រីកការរចនានិងលើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់សេវាកម្មដឹកជញ្ជូនទ្រង់ទ្រាយធំប្រកបដោយចីរភាព។

រយៈពេលបន្ទាន់	ដំណាក់កាលទី១ ២០២៤-២០២៨	
កម្មវិធី	២-	ការបន្សាំ : ការកសាងភាពធន់នឹងផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ • ការវាយតម្លៃភាពងាយរងគ្រោះដែលឆ្លើយតបនឹងGEDSI នៃវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ និងរួមបញ្ចូលកម្មករក្នុងវិស័យក្រៅ និងក្នុងប្រព័ន្ធ • ពង្រីកប្រព័ន្ធផ្តល់ដំណឹងជាមុនសម្រាប់ព្រឹត្តិការណ៍អាកាសធាតុធ្ងន់ធ្ងរ – ក្រុមគោលដៅ ពេលវេលា និងទីតាំងជាក់លាក់ • អនុម័តលក្ខណវិនិច្ឆ័យភាពធន់នឹងអាកាសធាតុសម្រាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនិងអគារ • ការទទួលយកកាន់តែទូលំទូលាយនូវបច្ចេកវិទ្យាកសិកម្មដែលធន់នឹងអាកាសធាតុនិងដែលឆ្លើយតបទៅនឹងយេនឌ័រ • បង្កើនសមត្ថភាពបន្សាំរបស់សហគមន៍ដែលប្រឈមនឹងការប៉ះទង្គិចនៃអាកាសធាតុដោយបង្កើនល្បឿននៃដំណើរការកាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ សំខាន់ៗ និងយុទ្ធសាស្ត្រប្រព័ន្ធផ្តល់ដំណឹងជាមុន រួមមាន NAP-DRR ផែនទីបង្ហាញផ្លូវនៃការអនុវត្ត EW4ALL ក្របខ័ណ្ឌ SRSP និងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ DRF
	៣-	អភិបាលកិច្ច : ការពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន ការអនុវត្តគោលនយោបាយ ការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិ។ • បង្កើនល្បឿននៃការយល់ដឹងនិងកសាងសមត្ថភាពនៅគ្រប់កម្រិតនៃការគ្រប់គ្រង • ពិនិត្យឡើងវិញនូវគោលនយោបាយនិងបទប្បញ្ញត្តិ ដើម្បីពង្រឹងការបន្សាំតាមយុទ្ធសាស្ត្រដែលពាក់ព័ន្ធ • ពង្រីកការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធច្រើនផ្នែកដែលឆ្លើយតបទៅនឹងយេនឌ័រ ជំរុញភាពជាដៃគូកាន់តែច្រើន ផ្តល់វេទិកាទៀងទាត់សម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរការអនុវត្តល្អ និងការយល់ដឹងកាន់តែទូលំទូលាយអំពីគោលនយោបាយ និងបទប្បញ្ញត្តិរបស់រដ្ឋាភិបាល និងធ្វើការសម្រេចចិត្តទិញឧបករណ៍ប្រសិទ្ធភាពថាមពល និងផលិតផលបៃតង/ចីរភាព • ពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័នសម្រាប់លទ្ធកម្មសាធារណៈបៃតងដែលមានប្រសិទ្ធភាព • ពង្រឹងវិធានការសម្របសម្រួលអន្តរស្ថាប័នដោយរលូន • ការរៀបចំផែនទីបង្ហាញផ្លូវអំពីវិវត្តកម្មឌីជីថល។

រយៈពេលបន្ទាន់		ដំណាក់កាលទី១ ឆ្នាំ២០២៤-២០២៨
កម្មវិធី	៤-	ការកសាងសមត្ថភាព : ការវិនិយោគលើធនធានមនុស្ស បច្ចេកវិទ្យា ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធធន់ និងការយល់ដឹងជាសាធារណៈ។ • លើកកម្ពស់ព័ត៌មាន ការអប់រំ ការយល់ដឹង និងការបណ្តុះបណ្តាលសម្រាប់មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល ស្ត្រី យុវជន (កម្លាំងពលកម្មនាពេលអនាគត) សហគមន៍មូលដ្ឋាន និងការកែលម្អលទ្ធភាពទទួលបានព័ត៌មានអំពីអាកាសធាតុ • ពិនិត្យនិងកែលម្អកម្មវិធីសិក្សា និងការស្រាវជ្រាវ និងការអភិវឌ្ឍនៅ IHL ដើម្បីគាំទ្រតម្រូវការផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់កំណើនបៃតង និងសកម្មភាពអាកាសធាតុ • ពង្រឹងការប្រមូលទិន្នន័យ (ការប្រមូលទិន្នន័យដែលឆ្លើយតបនឹងយេនឌ័រ) យន្តការត្រួតពិនិត្យ និងការវាយតម្លៃនៅទូទាំងស្ថាប័ន និងកម្រិតនៃការគ្រប់គ្រងដែលស្វែងរកការបន្សីជាមួយកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស ស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក្របខ័ណ្ឌពង្រឹងតម្លាភាព (ETF)
	៥-	ហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុ និងការវិនិយោគ : ការកៀរគរធនធានហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការអនុវត្តកាន់តែទូលំទូលាយនៃវិធានការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ការបន្សុំាទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងអភិបាលកិច្ច។ • វិធានការនានាសម្រាប់ដំណើរការនៃប្រភពថវិកាយ៉ាងច្រើន ប្រកបដោយប្រសិទ្ធផល ប្រសិទ្ធភាព និងទាន់ពេលវេលា • បង្កើយសមាហរណកម្មចំណាត់ថ្នាក់ហិរញ្ញប្បទានបៃតងដែលរួមបញ្ចូលយេនឌ័រ • បង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុជាតិទូលំទូលាយ រួមទាំងយន្តការផ្តល់មូលនិធិសម្រាប់ការបាត់បង់ និងការខូចខាត • ពង្រីកការអនុវត្តអនុក្រឹត្យលេខ៤១របស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ (MEF) សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងការវិនិយោគសាធារណៈដែលឆ្លើយតបនឹងអាកាសធាតុ[26]។

៦.៤.២- ដំណាក់កាលទី២ : ក្នុងរយៈពេលមធ្យម(ឆ្នាំ២០២៩-២០៣៣)

ដំណាក់កាលទីពីរនៃCCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ សង្កត់ធ្ងន់លើសកម្មភាពរយៈពេលមធ្យមដើម្បីដោះស្រាយផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនិងពង្រឹងភាពធន់របស់ប្រទេស។ ដំណាក់កាលនេះមានកម្មវិធីសំខាន់ៗ ក្នុងគោលបំណងជំរុញកំណើនបៃតង កាត់បន្ថយកំណើនសេដ្ឋកិច្ចពីការរេចរឹលធនធានធម្មជាតិ GEDSI កាន់តែទូលំទូលាយ ការពង្រឹងសុខភាពសាធារណៈ និងកម្មវិធីធន់នឹងអាកាសធាតុនៅទូទាំងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ។

[26] អនុក្រឹត្យលេខ៤១(ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០) បង្កើតនីតិវិធីស្តង់ដាប្រតិបត្តិការ (SOP) សម្រាប់គម្រោងដែលទទួលមូលនិធិពីក្នុងស្រុក ហើយត្រូវបានគេរំពឹងថានឹង (i) បង្កើតលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យស្តង់ដាសម្រាប់ការជ្រើសរើសគម្រោង (ii) អនុញ្ញាតឱ្យ MEF ត្រួតពិនិត្យដំណើរការគម្រោង និង (iii) ណែនាំនីតិវិធីសម្រាប់ត្រួតពិនិត្យប្រចាំឆ្នាំនៃគម្រោងវិនិយោគសាធារណៈដោយក្រសួងពាក់ព័ន្ធ។

តារាងទី៥ : ដំណាក់កាលទី២ : កម្មវិធីសម្រាប់រយៈពេលមធ្យម(ឆ្នាំ២០២៩-២០៣៣)

<table>
<tr><th>រយៈពេលមធ្យម</th><th colspan="2">ដំណាក់កាលទី២ ឆ្នាំ២០២៩-២០៣៣</th></tr>
<tr><td colspan="3">i) ការកៀរគរហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុ។
ii) កាត់បន្ថយកំណើនសេដ្ឋកិច្ចពីការរេចរឹលធនធានធម្មជាតិ។
iii) ការពង្រីកវិធានការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័ន។
iv) ការពង្រីកវិធានការធន់ទៅនឹងអាកាសធាតុដែលឆ្លើយតបទៅនឹងយេនឌ័រនៅក្នុងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ សហគមន៍ ដែលងាយរងគ្រោះ។
v) ការពង្រីកការអនុវត្តការគ្រប់គ្រងសំណល់ប្រកបដោយចីរភាព និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ។
vi) ការអនុវត្ត ETF សម្រាប់ NDC, M&E និងការរាយការណ៍អំពីយុទ្ធសាស្ត្រដែលពាក់ព័ន្ធដែលឆ្លើយតបនឹង យេនឌ័រផងដែរ។
vii) ការពង្រឹងសុខភាពសាធារណៈ និងកម្មវិធីធន់នឹងអាកាសធាតុនៅទូទាំងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ។</td></tr>
<tr><td>កម្មវិធី</td><td>១-</td><td>ការកាត់បន្ថយ : កាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់និងលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍដែលបញ្ចេញកាបូនតិច។
• កៀរគរការវិនិយោគ ការលើកទឹកចិត្ត និងហិរញ្ញប្បទានដើម្បី EE និង RE សម្រាប់ការសាងសង់ សំណង់ និងការដឹកជញ្ជូន
• បញ្ឈប់ការកាប់ព្រៃឈើនិងបង្កើនជីវភាពពីកម្មវិធី REDD+ ឬគម្រោងស្ថិតក្រោមមាត្រា ៦នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស ស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
• បង្កើនប្រាក់ចំណូលនិងលើកកម្ពស់ជីវភាព និងការងារសមរម្យសម្រាប់ស្ត្រីនិងសហគមន៍ងាយរងគ្រោះ
• ពង្រីកការបង្កើតឡើងវិញនិងការស្តារឡើងវិញនូវតំបន់ទេសភាពដែលខូចគុណភាព និងបង្កើនផលិតកម្ម
• ពង្រីកការដឹកជញ្ជូនសាធារណៈប្រកបដោយចីរភាពនិងការធ្វើដំណើរក្នុងទីក្រុង
• កាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័ននិងបង្កើនភាពធន់ក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ
• ការពង្រីកកន្លែងស្តារ និងកែច្នៃសម្ភារៈសំណល់និងកន្លែងចាក់សំរាមអនាម័យ ត្រួសត្រាយផ្លូវសម្រាប់រោងចក្រ RDF/WTE
• បង្កើនការផលិត/លទ្ធភាពទទួលបានជម្រើសជំនួស SUP</td></tr>
</table>

	២-	ការបន្សាំ : ការកសាងភាពធន់នឹងផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ • ការដាក់ពង្រាយ GEDSI រួមបញ្ចូលគ្នានូវភាពធន់នឹងគ្រោះមហន្តរាយ និងការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានស្តារឡើងវិញដែលបង្កដោយគ្រោះមហន្តរាយ • ប្រព័ន្ធប្រកាសដំណឹងជាមុនប្រកបដោយប្រសិទ្ធផលនិងប្រសិទ្ធភាពនៅកម្រិតរដ្ឋបាលផ្សេងៗគ្នា • ភាពជាដៃគូពហុភាគីក្នុងការកសាងភាពធន់ទៅនឹងគ្រោះមហន្តរាយនិងការស្តារឡើងវិញ • ការពង្រីកដំណោះស្រាយផ្អែកលើធម្មជាតិនិងការបន្សាំតាមប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីនៃប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីនិងសហគមន៍ដែលងាយរងគ្រោះអាកាសធាតុ(ទន្លេសាប សហគមន៍ឆ្នេរសមុទ្រ) • ការពង្រីកវិធានការបន្សាំនឹងអាកាសធាតុដែលឆ្លើយតបទៅនឹងយេនឌ័រនិងវិធានការធន់ទ្រាំនៅក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ • បង្កើនការអនុលោមតាមតម្រូវការធន់នឹងអាកាសធាតុក្នុងចំណោមគ្រឹះស្ថានសុខាភិបាលសាធារណៈ សាលារៀន និងមជ្ឈមណ្ឌលសហគមន៍ • ពង្រីកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងសំណង់ដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ រួមទាំងការពិចារណាអំពីភាពធន់នឹងកម្តៅ(ផ្លូវ អគារថ្មី និងដែលមានស្រាប់និងសម្ភារៈបរិក្ខារ)

រយៈពេលមធ្យម	ដំណាក់កាលទី២	ឆ្នាំ ២០២៩-២០៣៣
កម្មវិធី	៣-	អភិបាលកិច្ច : ការពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន អនុវត្តគោលនយោបាយ ពង្រឹងការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិ។ • គោលនយោបាយនិងយុទ្ធសាស្ត្រត្រូវបានបន្សីគ្នាសម្រាប់ការអនុវត្ត CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ ដោយប្រសិទ្ធភាព • ការរចនានិងការអនុវត្តគោលនយោបាយផ្អែកលើភស្តុតាង (គាំទ្រដោយ ETF និង MRV) • ពង្រឹងការឃ្លាំមើល ការត្រួតពិនិត្យ និងការអនុវត្តច្បាប់សម្រាប់តំបន់ការពារធម្មជាតិ ការគ្រប់គ្រងការបំពុល ការអភិរក្ស និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ • ប្រភពចម្រុះនៃហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុ • ភាគីពាក់ព័ន្ធច្រើន រួមបញ្ចូល GEDSI និងការចូលរួមក្នុងការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ការបន្សាំ និងការកសាងសមត្ថភាព • ការថែទាំនិងការកែលម្អជាបន្តបន្ទាប់នូវទិន្នន័យកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងបន្សាំនឹងអាកាសធាតុ និង MRV។
	៤-	ការកសាងសមត្ថភាព : ការវិនិយោគលើធនធានមនុស្ស បច្ចេកវិទ្យា ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទន់ និងការយល់ដឹងជាសាធារណៈ។ • ពង្រីកជំនាញក្នុងមូលដ្ឋាន ជាមួយនឹងការបង្កើនឱកាសការងារបៃតង • ពង្រីកកម្មវិធីសិក្សា IHL ដែលឆ្លើយតបនឹងអាកាសធាតុ និង R&D • ព័ត៌មាន ការអប់រំ ការធ្វើទំនាក់ទំនង ការយល់ដឹង និងកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលច្បាស់លាស់ជាក់លាក់សម្រាប់អ្នកពាក់ព័ន្ធ និងការប្រាស្រ័យទាក់ទងដើម្បីការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថសង្គម (SBCC) • បង្កើន R&D និងសហគមន៍នៃការអនុវត្តក្នុងចំណោម IHL លើការកាត់បន្ថយបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងការបន្សាំនៅទូទាំងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ និងក្រុមអ្នកពាក់ព័ន្ធ ដែលរួមទាំងស្ត្រី និងសហគមន៍ដែលងាយរងគ្រោះ។
	៥-	ហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុនិងការវិនិយោគ : ការកៀរគរធនធានហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការអនុវត្តកាន់តែទូលំទូលាយនូវវិធានការកាត់បន្ថយបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ការបន្សាំ និងអភិបាលកិច្ច។ • ប្រភពហិរញ្ញប្បទានចម្រុះ រួមទាំងការវិនិយោគពីវិស័យឯកជនលើការកាត់បន្ថយបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ការបន្សាំ និងការកសាងសមត្ថភាព • បង្កើននិរន្តរភាពនៃការរៀបចំរបាយការណ៍ដោយវិស័យឯកជន។

៦.៥- ការរៀបចំស្ថាប័ន

នៅឆ្នាំ២០១៧ ក្រុមការងារបច្ចេកទេសប្រែប្រួលអាកាសធាតុ(CCTWG) ត្រូវបានបង្កើតឡើងជាវេទិកាសម្រាប់កិច្ចសន្ទនាបច្ចេកទេសរវាងស្ថាប័នជាតិនិងជាវេទិកាមួយសម្រាប់ចូលរួមជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍ វិស័យអប់រំ វិស័យឯកជន និងសង្គមស៊ីវិល។ CCTWG មានសមាជិកចំនួន៣៨នាក់ មកពីក្រសួង/ស្ថាប័នចំនួន១៩ផ្សេងៗគ្នា និងអ្នកសង្កេតការណ៍មកពីដៃគូអភិវឌ្ឍ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងរាជបណ្ឌិត្យសភា។ កម្មវិធីអាណត្តិនិងអាទិភាពរបស់ CCTWG គឺផ្តល់ការគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេសនិងប្រឹក្សាដល់ NCSD ដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់កម្ពុជាក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ក្រុមការងារបច្ចេកទេសប្រែប្រួលអាកាសធាតុ(CCTWG) ត្រូវបានប្រែសម្រួលឈ្មោះមកជាក្រុមការងារបច្ចេកទេសបរិស្ថាននិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ(ECCTWG) ក្នុងឆ្នាំ២០២៤។

ក្រុមការងារបច្ចេកទេសបរិស្ថាននិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ(ECCTWG) ដើរតួជាលេខាធិការដ្ឋានសម្រាប់សម្របសម្រួលក្នុងការបង្កើត និងការអនុវត្ត CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣។ លេខាធិការដ្ឋាននេះក៏នឹងទទួលខុសត្រូវក្នុងការរៀបចំរបាយការណ៍វឌ្ឍនភាព CCCSP និង M&E ផងដែរ។ ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុ វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ និងភាគីផ្សេងទៀតដែលចាប់អារម្មណ៍ក្នុងការចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងដំណើរការនេះមាននាទីពិនិត្យនិងឯកភាពលើសូចនាករ នីតិវិធី និងការទទួលខុសត្រូវលើការប្រមូលទិន្នន័យ។ ក្រុមអ្នកវិភាគស្ថាប័នស្រាវជ្រាវ និងវិទ្យាស្ថានឧត្តមសិក្សា(IHL) អាចត្រូវអញ្ជើញចូលរួម ដើម្បីផ្តល់ការគាំទ្រក្នុងការជំរុញសកម្មភាពនានា ការអនុវត្ត និងM&E នៃCCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣។ សហគមន៍ រួមទាំង តំណាងស្ត្រី និងក្រុមយុវជន កម្មករ និងសហជីព ក៏នឹងត្រូវអញ្ជើញចូលរួមក្នុងការពិគ្រោះយោបល់ផងដែរ។

ដើម្បីធានាបាននូវការអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព CCCSP បង្កើតរចនាសម្ព័ន្ធស្ថាប័ន តាមរយៈក្រុមការងារបច្ចេកទេសបរិស្ថាននិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ក្រសួងពាក់ព័ន្ធនិងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ទទួលខុសត្រូវលើការបញ្ចូលការពិចារណាអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ទៅក្នុងគោលនយោបាយ កម្មវិធី និងគម្រោងរៀងៗខ្លួន ជាមួយផែនការសកម្មភាព។ កិច្ចប្រឹងប្រែងនឹងធ្វើឡើងយ៉ាងសកម្ម ដើម្បីបង្កើនការពាក់ព័ន្ធនិងការចូលរួមនៃស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងគោលដៅពង្រីកនិងកៀរគរមូលនិធិសម្រាប់ការកាត់បន្ថយបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ការបន្សាំ និងអភិបាលកិច្ច។

CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ សង្កត់ធ្ងន់ទៅលើការផ្សព្វផ្សាយ ទំនាក់ទំនង ការយល់ដឹងនិងបណ្តុះបណ្តាលដោយប្រសិទ្ធភាពនិងបរិយាបន្ន សម្រាប់ភាគីពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីពង្រឹងសាមគ្គីភាពនិងសកម្មភាពក្នុងការកាត់បន្ថយបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ការបន្សាំ និងការត្រួតពិនិត្យនិងការវាយតម្លៃ។

ក្រុមការងារបច្ចេកទេសបរិស្ថាននិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (ECCTWG)
- សម្របសម្រួលផ្ទៃក្នុង
- ត្រួតពិនិត្យវឌ្ឍនភាពនិងការរាយការណ៍ (បន្សីជាមួយប្រព័ន្ធតាមដាន NDC / LTS4CN)
- ផ្តួចផ្តើមការត្រួតពិនិត្យពាក់កណ្តាលអាណត្តិ និងការវាយតម្លៃឥទ្ធិពលនៃ CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣

ស្ថាប័នដឹកនាំ (ក្រសួង/នាយកដ្ឋាន)
- គាំទ្រសមាហរណកម្ម CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣
- ការធ្វើផែនការ និងការអនុវត្តសម្រាប់វិស័យពាក់ព័ន្ធ រួមទាំងផែនការសកម្មភាពដែលពាក់ព័ន្ធ
- រៀបចំទិន្នន័យ និងរបាយការណ៍ពាក់ព័ន្ធ

- វិស័យឯកជន (ឧស្សាហកម្ម ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ) វិនិយោគិន។ល។
- អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល/អង្គការសង្គមស៊ីវិល (NGOs/CSOs) និងសហជីព
- ដៃគូអភិវឌ្ឍ
- ម្ចាស់ជំនួយ
- វិទ្យាស្ថានឧត្តមសិក្សា (IHL)
- មូលនិធិហិរញ្ញវត្ថុអាកាសធាតុ

រូបទី៤ : ការរៀបចំស្ថាប័ន

(ពណ៌ទឹកក្រូចចាស់) ភាគីពាក់ព័ន្ធផ្ទៃក្នុង (រដ្ឋាភិបាល/វិស័យសាធារណៈ) – គោលនយោបាយគាំទ្រ បទប្បញ្ញត្តិ និងនីតិវិធី យុទ្ធសាស្ត្រហិរញ្ញប្បទាន (ភាពជាដៃគូឯកជន-សាធារណៈ ការលើកទឹកចិត្ត នីតិវិធីផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន) និង M&E។

(ពណ៌ទឹកក្រូចស្រាល) ភាគីពាក់ព័ន្ធខាងក្រៅ - ការគាំទ្រដល់ការអនុវត្ត ហិរញ្ញប្បទាន ជំនួយបច្ចេកទេស ការអនុវត្ត ការកសាងសមត្ថភាព ការស្រាវជ្រាវ និងការរៀបចំរបាយការណ៍ ការបញ្ជ្រាប GEDSI គាំទ្រដល់ការអប់រំ ការបណ្តុះបណ្តាល និងការយល់ដឹង ការអនុលោមតាមគោលនយោបាយ និងបទប្បញ្ញត្តិ។

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ អាចអនុវត្តដោយប្រសិទ្ធភាព តាមរយៈការរៀបចំស្ថាប័ន ដែលរួមមាន៖

១- ពង្រឹងយន្តការនិងវិធានការត្រួតពិនិត្យ និងសម្របសម្រួលគោលនយោបាយ កម្មវិធី និងគម្រោងនានានៅទូទាំងក្រសួងនិងវិស័យនានា។

២- ពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់ស្ថាប័នដែលមានស្រាប់ ដូចជាក្រសួងបរិស្ថាន ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងអគ្គនាយកដ្ឋានធនធានទឹក ដើម្បីធ្វើសមាហរណកម្មការពិចារណាអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទៅក្នុងផែនការប្រតិបត្តិការរបស់ពួកគេ។

៣- ពង្រឹងការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុនិងធនធានផ្សេងទៀតសម្រាប់គម្រោងអាទិភាពនិងកិច្ចផ្តួចផ្តើម។

៤- ពង្រឹងភាពជាដៃគូជាមួយរដ្ឋាភិបាលមូលដ្ឋាន សង្គមស៊ីវិល វិស័យឯកជន និងអង្គការអន្តរជាតិ ដើម្បីសម្រួលដល់ការចែករំលែកចំណេះដឹង ការប្រមូលផ្តុំធនធាន និងការអនុវត្តរួមគ្នានៃសកម្មភាពអាកាសធាតុ។

៥- ត្រួតពិនិត្យវាយតម្លៃ និងរាយការណ៍ជាប្រចាំអំពីវឌ្ឍនភាពនៃផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ ដើម្បីធានាគណនេយ្យភាព និងសម្របសម្រួលវិធីសាស្ត្រតាមការចាំបាច់។

៦.៦- តម្រូវការហិរញ្ញវត្ថុនិងបច្ចេកវិទ្យា

តម្រូវការហិរញ្ញវត្ថុនិងបច្ចេកវិទ្យា មានយោងនៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រ គោលនយោបាយ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ និងរបាយការណ៍របស់ទីភ្នាក់ងារអង្គការសហប្រជាជាតិសំខាន់ៗ ដែលទាក់ទងនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដូចជា NDC, LTS4CN, ប្រព័ន្ធតាមដានការអនុវត្ត NDC, យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ, ការពិនិត្យការចំណាយសាធារណៈលើការងារអាកាសធាតុកម្ពុជា(ឆ្នាំ២០២២) និងរបាយការណ៍របស់ធនាគារពិភពលោក UNDP និង FAO។ ប្រភពទាំងនេះផ្តល់ការប៉ាន់ប្រមាណល្អបំផុត ក្នុងស្ថានភាពដែលខ្វះខាតទិន្នន័យដូចបច្ចុប្បន្ន។ យោងតាមរបាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យការចំណាយសាធារណៈលើការងារអាកាសធាតុកម្ពុជា – CPER (ឆ្នាំ២០២២) ការចំណាយលើការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់មាន៤% និងការបន្សាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ៩៦% នៃចំណាយសរុបក្នុង CPER នាឆ្នាំ២០២២។ របាយការណ៍របស់ធនាគារពិភពលោកស្តីពីការវាយតម្លៃស្ថាប័នប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា បានសង្កត់ធ្ងន់លើតម្រូវការផ្សេងទៀតផងដែរ ដើម្បីពង្រឹងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព(PFM) សម្រាប់សកម្មភាពអាកាសធាតុ បង្កើនការសម្របសម្រួលអន្តរស្ថាប័ន និងសមត្ថភាពបច្ចេកទេស និងការបង្កើនល្បឿននៃការអនុវត្តលទ្ធកម្មសាធារណៈបៃតង(GPP)។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាកំពុងធ្វើការជាមួយដៃគូរបស់ខ្លួន ដើម្បីស្វែងរក អនុវត្ត និងផ្តល់ផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុច្នៃប្រឌិតទៅកាន់ទីផ្សារ ដែលជាមធ្យោបាយផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុ។ ក្នុងចំណោមផលិតផលដែលកំពុងរុករក គឺមូលបត្របៃតង។ ក្នុងន័យនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានចូលរួមជាដៃគូដើម្បីពង្រឹងការកសាងសមត្ថភាពភាគីពាក់ព័ន្ធ កំណត់គម្រោងសមស្រប និងអ្នកចេញមូលបត្រ បង្កើតការលើកទឹកចិត្ត (ដូចជាការលើកទឹកចិត្តផ្នែកពន្ធសម្រាប់វិនិយោគិនក្នុងស្រុកនិងអ្នកចេញមូលបត្រ)និងជំនួយបច្ចេកទេស។[27] ប្រព័ន្ធ PFM ឆ្លើយតប និងធន់ អាស្រ័យលើសមត្ថភាពរបស់ RGC ដើម្បីឆ្លើយតបកាន់តែមានប្រសិទ្ធផលនិងប្រសិទ្ធភាព ចំពោះគ្រោះមហន្តរាយដែលបង្កឡើងដោយអាកាសធាតុនិងការរំខានទន្ទឹមនឹងកំណើនសុចរិតភាពនិងគណនេយ្យភាព។

យោងតាមផែនការ NDC តម្រូវការមូលនិធិសម្រាប់សកម្មភាពកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់គឺ ៥,៨ពាន់លានដុល្លារអាម៉េរិក និងការបន្សាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុសរុបចំនួន២ពាន់លានដុល្លារអាម៉េរិក សម្រាប់ការអនុវត្តដែលមានរយៈពេល១០ឆ្នាំ(ឬសរុបជាមធ្យម៧៨០លានដុល្លារអាម៉េរិក ក្នុងមួយឆ្នាំៗ)។ ក្នុងនាមជាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ និងស្ថិតក្នុងចំណោមប្រទេសដែលងាយរងគ្រោះបំផុតបណ្តាលពីផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានរំពឹងថាវិធានការបន្សាំ នឹងទាមទារនូវតម្រូវច្រើននៃហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុ និងថវិកាជាតិ។[28]

---

[27] ទីផ្សារមូលបត្របំណុលបៃតងសម្រាប់កម្ពុជា។ https://www.adb.org/sites/default/files/publication/827631/green-bond-market-survey-cambodia.pdf

[28] គេរំពឹងថា ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ នឹងទទួលរងការខូចខាតកាន់តែច្រើនឡើង ពីផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ គិតជាភាគរយនៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប (GDP) របស់ខ្លួន បើប្រៀបធៀបទៅនឹងប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍។ ការវិភាគត្រួសៗដោយ OECD អំពីជំពូក សកម្មភាពដែលផ្តល់មូលនិធិដោយ ODA បានស្នើថា ច្រើនជាង ៦០ ភាគរយនៃ ODA សរុប អាចពាក់ព័ន្ធទៅនឹងសមត្ថភាពបន្សាំនិងការបន្សាំ។ (https://www.iisd.org/system/files/publications/financing_mitigation_new_options.pdf)

ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពធនធានមនុស្សរបស់កម្ពុជាសម្រាប់អនាគត ការអភិវឌ្ឍដែលបញ្ចេញកាបូនតិច ត្រូវបានកំណត់ដោយការបង្កើនការយកចិត្តទុកដាក់លើការអប់រំផ្នែក STEM បង្កើនការចុះឈ្មោះស្ត្រីក្នុងការសិក្សា STEM និងវិស្វកម្ម។ ប្រការនេះក៏នឹងនាំឱ្យមានសង្កត់ធ្ងន់កាន់តែច្រើនឡើង លើការចូលរួមរបស់វិស័យឯកជន និងផ្តោតលើការផ្តល់ជំនាញដែលមានតម្រូវការក្នុងឧស្សាហកម្ម ដើម្បីគាំទ្រដល់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការសម្រេចគោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រ ដើម្បីកែប្រែខ្សែចង្វាក់តម្លៃ បង្កើនផលិតភាព និងគាំទ្រកំណើនឆ្ពោះទៅរកសេដ្ឋកិច្ចដែលបញ្ចេញកាបូនតិចផងដែរ។

៦.៦.១- ការកៀរគរធនធានហិរញ្ញវត្ថុ

ការផ្តល់មូលនិធិសម្រាប់សកម្មភាពអាកាសធាតុ ពាក់ព័ន្ធនឹងយន្តការជាច្រើនដែលអាចចែកចេញដូចខាងក្រោម៖

- យន្តការផ្តល់មូលនិធិអន្តរជាតិនិងពហុភាគីដែលផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានឥតសំណង និងទម្រង់ហិរញ្ញប្បទានផ្សេងទៀត - ជាទូទៅមូលនិធិអាកាសធាតុបៃតង (GCF) និងមូលនិធិបន្សាំសកល។ ការរៀបចំមូលនិធិអន្តរជាតិថ្មីមួយទៀត ត្រូវបានឯកភាពនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំ COP27 ក្នុងឆ្នាំ២០២២ ដើម្បីជួយដល់ប្រទេសដែលងាយរងគ្រោះបណ្តាលពីផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដែលបណ្តាលមកពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ក្នុងកិច្ចប្រជុំ COP28 ឆ្នាំ២០២៣ ធនាគារពិភពលោកត្រូវបានអញ្ជើញឱ្យប្រតិបត្តិការមូលនិធិអន្តរការីហិរញ្ញវត្ថុ (FIF) សម្រាប់រយៈពេលបណ្តោះអាសន្ន៤ឆ្នាំ។ យន្តការផ្តល់មូលនិធិនេះហៅថា មូលនិធិការបាត់បង់ និងការខូចខាតដែលមានគោលបំណងផ្តល់ធនធានបន្ថែម រួមទាំងការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានពីខាងក្រៅ ដល់ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍដែលកំពុងប្រឈមនឹងភាពងាយរងគ្រោះខ្លាំងបណ្តាលមកពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។
- ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានទ្វេភាគី ដូចជាភាពជាដៃគូប្រទេសអភិវឌ្ឍ និងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ/តិចតួចបំផុតក្នុងទម្រង់ជាហិរញ្ញប្បទានឥតសំណង កម្ចីនិងគម្រោងក្រោមមាត្រា៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស ស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
- ការវិនិយោគក្នុងវិស័យឯកជន ដូចជាមូលនិធិវិស័យឯកជន (PSF) របស់GCF និងហិរញ្ញប្បទានចម្រុះរួមគ្នា
- យន្តការហិរញ្ញប្បទានប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិត ដូចជាសញ្ញាបណ្ណបៃតង ការជួញដូរឥណទានកាបូន ហិរញ្ញប្បទានចម្រុះ។

តារាងទី៦ : ប្រភពថវិកាដែលអាចមានសម្រាប់សកម្មភាពអាកាសធាតុ

ប្រភព[29] (មិនទាន់អស់ទេ)	គោលបំណង	អ្នកទទួលជាគោលដៅ	វិធីសាស្ត្រ
ថវិការដ្ឋាភិបាល	គាំទ្ររបៀបវារៈអាកាសធាតុ	វិស័យសាធារណៈ	ការរួមចំណែកចំពោះរបៀបវារៈជាតិ សញ្ញាបណ្ណបៃតង
មូលនិធិបរិស្ថានសកល	គាំទ្រគម្រោងសកម្មភាពអាកាសធាតុជាក់លាក់	វិស័យសាធារណៈ	ប្រទេសដាក់ជូនសំណើ

29 ការវិភាគប្រភពហិរញ្ញវត្ថុដែលមានសម្រាប់ប្រទេសអភិវឌ្ឍតិចតួចធ្វើការបន្សាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៣ Mapping of adaptation finance.pdf (unfccc.int)

មូលនិធិបន្សាំសកល	គាំទ្រគម្រោង និងកម្មវិធីបន្សាំជាក់ស្តែងនៅក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ	វិស័យសាធារណៈតាមរយៈអង្គភាពអនុវត្តជាតិ (NIEs)	
មូលនិធិអាកាសធាតុបៃតង	គាំទ្រគម្រោងសកម្មភាពអាកាសធាតុជាក់ស្តែង - ឥណទានឥតសំណង កម្ចីសម្បទាន ភាគហ៊ុន/ទ្រព្យសកម្ម និងការធានា	វិស័យសាធារណៈ តាមរយៈអង្គភាពដែលបានការទទួលស្គាល់ (NIEs)	
ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ (ធនាគារពិភពលោក ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ធនាគារវិនិយោគហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធអាស៊ី។ល។)	គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ហិរញ្ញវត្ថុ / ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ (វិធានការកាត់បន្ថយនិងបន្សាំអាកាសធាតុចម្រុះ) - កម្ចីនិងឥណទានឥតសំណង	វិស័យសាធារណៈ	
មូលនិធិសកលសម្រាប់ការកាត់បន្ថយ និងស្តារគ្រោះមហន្តរាយ	គាំទ្រដល់ប្រទេសដែលមានចំណូលទាប និងមធ្យម - កែលម្អការយល់ដឹងនិងកាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះរបស់ប្រទេសទាំងនោះចំពោះមុខគ្រោះថ្នាក់ធម្មជាតិនិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ - ឥណទានឥតសំណង កម្ចីសម្បទាន ការផ្តល់មូលនិធិផ្ទាល់	វិស័យសាធារណៈ	
កិច្ចផ្តួចផ្តើមអាកាសធាតុអន្តរជាតិ (IKI)	គាំទ្រសកម្មភាពអាកាសធាតុ ការបន្សាំ និងការអភិរក្សជីវៈចម្រុះ – កម្ចីសម្បទាននិងជំនួយ	វិស័យសាធារណៈ និងតួអង្គមិនមែនរដ្ឋ	ប្រទេសឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រកាសឱ្យដាក់សំណើ
ផ្សេងទៀត : អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអន្តរជាតិ(ដូចជា OXFAM និង SNV) វិស័យឯកជន ធនាគារ មូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម កម្មវិធីសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគី និងពហុភាគី (ដូចជា Aus4ASEANFutures, មូលនិធិសមាហរណកម្មជប៉ុន-អាស៊ាន - ឬ JAIF, កិច្ចសហប្រតិបត្តិការមេគង្គ-ឡានឆាង និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការមេគង្គ-កូរ៉េ)	ការគាំទ្រច្រើនតែផ្តល់សម្រាប់សកម្មភាពតាមវិស័យ – ឥណទានឥតសំណង	វិស័យសាធារណៈ និងតួអង្គមិនមែនរដ្ឋ	ប្រទេសឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រកាសឱ្យដាក់សំណើ /ដាក់ស្នើសំណើដោយគ្មានការប្រកាសទទួល ឥណទានកាបូនមូលនិធិការបាត់បង់ និងការខូចខាត

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានឹងធ្វើពិពិធកម្មប្រភពហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការអនុវត្ត CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការពង្រឹងភាពជាដៃគូពហុភាគី និងការកសាងសមត្ថភាពមន្ត្រីវិស័យសាធារណៈក្នុងការរចនា និងអនុវត្តអន្តរាគមន៍ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុជាទ្រង់ទ្រាយធំ។ អន្តរាគមន៍នេះនឹងរាប់បញ្ចូលវិធានការដើម្បីទ្រទ្រង់លទ្ធផល និងសកម្មភាពជាបន្តបន្ទាប់ ដែលជារឿយៗតម្រូវឱ្យមានការថែរក្សានិងធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មចំណេះដឹង និងព័ត៌មានរបស់ស្ថាប័ន។ ខាងក្រោមនេះគឺជាការពិចារណាសំខាន់ៗមួយចំនួនសម្រាប់ការកៀរគរធនធានហិរញ្ញវត្ថុ៖

១- ប្រភព។

២- គោលដៅ។

៣- វិធីសាស្ត្រ។

ការកៀរគរមូលនិធិអាចធ្វើទៅតាមវិស័យជាក់លាក់ ដូចជាកសិកម្ម ទេសចរណ៍ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ឬក្រុមគោលដៅជាក់លាក់ ឧទាហរណ៍ កសិករខ្នាតតូចនិងសហគមន៍ក្នុងតំបន់ងាយរងគ្រោះ។ ទិដ្ឋភាពនៃមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងរាជរដ្ឋាភិបាលបង្ហាញពីឱកាសក្នុងការកៀរគរហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុខ្នាតតូច និងតម្លៃសមរម្យសម្រាប់សហគមន៍ជនបទ និងសហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និងមធ្យម ដែលតែងតែមានឧបសគ្គខាងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុក្នុងការបញ្ជ្រាបសកម្មភាពអាកាសធាតុ។

៧- ការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និងការវាយតម្លៃ(M&E)

៧.១- ការវាយតម្លៃលទ្ធផលផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ CCCSP ឆ្នាំ២០១៤-២០២៣

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានប្រកាសដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់នូវផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា(CCCSP) ឆ្នាំ២០១៤-២០២៣ នៅខែតុលា ឆ្នាំ២០១៣ ក្នុងគោលបំណងកំណត់នូវចក្ខុវិស័យ ដើម្បីឱ្យកម្ពុជាអភិវឌ្ឍឆ្ពោះទៅរកសង្គមមួយដែលបៃតង បញ្ចេញកាបូនទាប ធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ សមធម៌ ចីរភាព និងពឹងផ្អែកលើចំណេះដឹងជាគោល។ ក្នុងរយៈពេលជាងមួយទសវត្សនៃការអនុវត្ត CCCSP កម្ពុជាសម្រេចបាននូវសមិទ្ធផលការងារជាច្រើនលើការអនុវត្តវិធានការឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទាំងនៅកម្រិតអន្តរជាតិ ថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដោយក្នុងនោះក្រសួងស្ថាប័នជាតិចំនួន១៤បានរៀបចំនិងអនុវត្តនូវផែនការសកម្មភាពប្រែប្រួលអាកាសធាតុតាមវិស័យរបស់ខ្លួន(CCAPs) ហើយបានវិភាជថវិកាក្នុងការអនុវត្តសកម្មភាពឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ និងបានសហការជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍ វិស័យឯកជន អង្គការសង្គមស៊ីវិល ក្នុងការអនុវត្តការឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុតាមរយៈការលើកកម្ពស់អភិបាលកិច្ច ការជំរុញសកម្មភាពបន្សាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់។ ជាក់ស្តែង ការចំណាយជាសាធារណៈលើការងារប្រែប្រួលអាកាសធាតុក្នុងប្រទេសកម្ពុជាមានការកើនឡើងជាលំដាប់ ដោយក្នុងឆ្នាំ២០១៥ មានប្រមាណជា១,២% ធៀបនឹងផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប(GDP) ហើយអត្រានេះបានកើនឡើងរហូតដល់២,១% ក្នុងឆ្នាំ២០២៣។ បន្ថែមលើសពីនេះ ការងារប្រែប្រួលអាកាសធាតុបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ ដំណាក់កាលទី១ និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិតាមវិស័យផងដែរ។ សមិទ្ធផលសំខាន់ៗ ក្នុងការអនុវត្តការងារប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក្នុងCCCSP តាំងពីឆ្នាំ២០១៤ មានដូចខាងក្រោម៖

- **វិស័យថាមពល** : មានការរីកចម្រើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់ក្នុងការពង្រីកលទ្ធភាពទទួលបានអគ្គិសនី និងលើកកម្ពស់ថាមពលកកើតឡើងវិញនៅក្នុងល្បាយថាមពលជាតិ។ គិតត្រឹមឆ្នាំ២០២៣ ប្រជាជនកម្ពុជា៩២,៣% មានអគ្គិសនីប្រើប្រាស់ ខណៈឆ្នាំ២០១៤ មានត្រឹមតែ៧១% តែប៉ុណ្ណោះ។ ការរួមចំណែកនៃថាមពលកកើតឡើងវិញនៅក្នុងល្បាយថាមពលជាតិបានកើនឡើងពី៥១% ក្នុងឆ្នាំ២០១៤ ដល់៥៧,២៥% ក្នុងឆ្នាំ២០២៣ ពិសេសថាមពលទឹក(ស្ថានីយវារីអគ្គិសនី) ថាមពលសូឡា។
- **វិស័យកសិកម្ម** : បានអនុវត្តនូវគំនិតផ្តួចផ្តើមជាច្រើនដើម្បីលើកកម្ពស់កសិកម្មឆ្លាតវៃខាងអាកាសធាតុ រួមទាំងកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍វិស័យពាណិជ្ជកម្មស្រូវដែលធន់នឹងអាកាសធាតុនិងកម្មវិធីសេវាកម្មកសិកម្មផ្សេងទៀត។ គំនិតផ្តួចផ្តើមទាំងនេះបានបង្កើនភាពធន់ក្នុងវិស័យកសិកម្មចំពោះមុខនៃផលប៉ះពាល់ដែលបណ្តាលមកពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ផលិតកម្មស្រូវបានកើនឡើងពី៩,២ លានតោនក្នុងឆ្នាំ២០១៤ ដល់១០,៥ លានតោនក្នុងឆ្នាំ២០១៩ ទោះបីជាមានបញ្ហាប្រឈមដោយសារការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក៏ដោយ។
- **វិស័យឧស្សាហកម្ម** : បានអនុវត្តគោលនយោបាយនិងគំនិតផ្តួចផ្តើមមួយចំនួន ដើម្បីលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពថាមពល និងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម រួមមានយុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការសកម្មភាពប្រសិទ្ធភាពថាមពលជាតិ និងគម្រោងប្រសិទ្ធភាពថាមពលឧស្សាហកម្មកម្ពុជា។ ការរួមចំណែកនៃការប្រើប្រាស់ថាមពលកកើតឡើងវិញក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្មបានកើនឡើងពី១% ក្នុងឆ្នាំ២០១៤ ដល់២,៦% ក្នុងឆ្នាំ២០១៩។
- **វិស័យអប់រំ** : បានអនុវត្តគំនិតផ្តួចផ្តើមជាច្រើនដើម្បីលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងនិងកសាងសមត្ថភាពស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុដល់សិស្សានុសិស្ស លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ និងសាធារណជនទូទៅ តាមរយៈការរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រសិក្សាជាតិអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនិងកម្មវិធីអប់រំ ស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ សិស្សានុសិស្សនិងគ្រូបង្រៀនប្រមាណ៣ ០០០នាក់ត្រូវបានបណ្តុះបណ្តាលពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ហើយការអប់រំអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សាថ្នាក់ជាតិគ្រប់កម្រិត។
- **វិស័យដឹកជញ្ជូន** : បានអនុវត្តគោលនយោបាយនិងគំនិតផ្តួចផ្តើមមួយចំនួនដើម្បីលើកកម្ពស់មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនប្រកបដោយចីរភាព រួមទាំងគោលនយោបាយជាតិដឹកជញ្ជូនប្រកបដោយចីរភាព និងផែនការសកម្មភាពជំរុញខ្យល់ស្អាត។ ជាលទ្ធផល ការចូលរួមចំណែកនៃការដឹកជញ្ជូនតាមមធ្យោបាយសាធារណៈក្នុងតំបន់ទីក្រុងបានកើនឡើងពី៣,៣% ក្នុងឆ្នាំ២០១៤ ដល់១០,៨% ក្នុងឆ្នាំ២០១៩។
- **វិស័យសំណល់** : បានអនុវត្តគំនិតផ្តួចផ្តើមជាច្រើនដើម្បីលើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់ និងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ពីកាកសំណល់ រួមមានយុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការសកម្មភាពជាតិគ្រប់គ្រងសំណល់រឹង និងគម្រោងគ្រប់គ្រងសំណល់រឹង និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ជាលទ្ធផល ភាគរយនៃកាកសំណល់ដែលត្រូវបោះចោលក្នុងទីលានចាក់សំរាម បានថយចុះពី៨៧% ក្នុងឆ្នាំ២០១៤ មក៤២% ក្នុងឆ្នាំ២០១៩។
- **វិស័យព្រៃឈើនិងការប្រើប្រាស់ដី** : បានអនុវត្តគំនិតផ្តួចផ្តើមជាច្រើនដើម្បីកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នពីការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ និងការរេចរឹលព្រៃឈើ និងដើម្បីលើកកម្ពស់ការអនុវត្តការប្រើប្រាស់ដីប្រកបដោយចីរភាព រួមមានកម្មវិធី REDD+ (ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នពីការបាត់បង់និងរេចរឹលព្រៃឈើ) និងគម្រោងទេសភាពនិងអេកូទេសចរណ៍ប្រកបដោយចីរភាព។ ជាលទ្ធផល គម្របព្រៃឈើនៅកម្ពុជាបានកើនឡើងពី៥៧,៥% ក្នុងឆ្នាំ២០១០ ដល់៥៩,៦% ក្នុងឆ្នាំ២០១៩។

ទោះបីជាការអនុវត្ត CCCSP ឆ្នាំ២០១៤-២០២៣ បានផ្តល់នូវសមិទ្ធផលជាច្រើន និងជំរុញដល់ការអនុវត្តសកម្មភាពឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុតាមវិស័យក៏ដោយ តែក៏នៅមានបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួន រួមមានៈ ការរៀបចំគោលនយោបាយនិងស្ថាប័ន ការចូលរួមពីថ្នាក់ក្រោមជាតិ ការវាយតម្លៃតម្រូវការបច្ចេកវិទ្យា កង្វះថវិកា និងការសម្របសម្រួលពីម្ចាស់ជំនួយ ការសម្របសម្រួលសាធារណៈ ការត្រួតស៊ីគ្នា សមត្ថភាពស្ថាប័ន និងមន្ត្រីនៅមានកម្រិត និងការត្រួតពិនិត្យ ការរាយការណ៍ និងការផ្ទៀងផ្ទាត់(MRV)។

៧.២- ក្របខ័ណ្ឌតាមដានវាយតម្លៃសម្រាប់ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា (CCCSP) ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣

យន្តការ M&E នឹងកំណត់សូចនាករចំបងសម្រាប់វាស់វែងប្រសិទ្ធភាពនិងស័ក្តិសិទ្ធភាពនៃកម្មវិធី ផ្អែកលើលទ្ធផលវាយតម្លៃ CCCSP ឆ្នាំ២០១៤-២០២៣ៈ

- វាស់ស្ទង់ឱ្យដឹងថា តើកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងបន្សាំមានប្រសិទ្ធភាពកម្រិតណា ក្នុងការរក្សាការអភិវឌ្ឍលើលំនាំនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
- តាមដានសកម្មភាពកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់និងគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ដែលបញ្ចេញកាបូនតិច
- ផ្តល់ទិន្នន័យ ផ្អែកលើភស្តុតាង ដើម្បីគាំទ្រដល់ការកៀរគរធនធានគ្រប់គ្រាន់ សម្រាប់ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព បរិយាបន្ន និងចីរភាព
- បង្កើតភស្តុតាងនិងមេរៀនជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍគោលនយោបាយនាពេលអនាគត
- សម្របសម្រួលការបញ្ចូល M&E នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុឱ្យស៊ីចង្វាក់គ្នានៅក្នុងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និងវិស័យសំខាន់ៗ
- គាំទ្រការរាយការណ៍អំពីកាតព្វកិច្ចចំពោះ UNFCCC និងដៃគូអភិវឌ្ឍ។

គោលការណ៍ដែលគួសបញ្ជាក់អំពីក្របខ័ណ្ឌនេះគឺៈ

- ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធនិងនីតិវិធីរបស់ជាតិ : ក្របខ័ណ្ឌនេះនឹងត្រូវបញ្ចូលជាមួយយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណដំណាក់កាលទី១/NDC/LTS4CN M&E និងប្រព័ន្ធតាមដាន និងបង្កើតសូចនាករ គោលដៅយន្តការវាស់វែង ការរាយការណ៍ និងការផ្ទៀងផ្ទាត់(MRV)។ ប្រព័ន្ធ M&E នៃCCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ នឹងត្រូវរចនាឡើងស្របតាមគោលការណ៍នៃក្របខ័ណ្ឌពង្រឹងតម្លាភាព ក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស ស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដែលនឹងរួមចំណែកក្នុងការផ្តល់ទិន្នន័យដែលមានប្រយោជន៍ សម្រាប់ការដាក់ស្នើរបាយការណ៍តម្លាភាពប្រចាំពីរឆ្នាំ (BTR) និងការប្តេជ្ញាចិត្តរាយការណ៍ផ្សេងទៀតនៅក្រោម UNFCCC ។
- ការបញ្ជ្រាប M&E នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទៅក្នុងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ផែនការតាមវិស័យ និងនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

- ការពង្រឹងគណនេយ្យភាព សមធម៌ និងតម្លាភាព : ក្របខ័ណ្ឌនេះនឹងផ្តល់មធ្យោបាយសម្រាប់វាស់ស្ទង់ថាតើធនធានត្រូវបានប្រើប្រាស់យ៉ាងមានប្រសិទ្ធផលនិងមានប្រសិទ្ធភាពប៉ុណ្ណា ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលដៅដែលបានកំណត់ក្នុងគោលនយោបាយនិងផែនការសកម្មភាព ដូច្នេះវាជាការកែលម្អគណនេយ្យភាពចំពោះសាធារណៈ ស្ថាប័នរដ្ឋ សង្គមស៊ីវិល និងម្ចាស់ជំនួយអន្តរជាតិ។
- ការលើកកម្ពស់ការសិក្សាតាមបែបផែននៃការចូលរួម : ក្របខ័ណ្ឌនេះនឹងផ្តោតលើការបង្កើតចំណេះដឹងតាមរយៈវិធីសាស្ត្រចូលរួម ដែលនឹងគាំទ្រដល់ការកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងការចែករំលែកមេរៀនដែលទទួលបាន។
- ការដោះស្រាយបញ្ហាយេនឌ័រ : ស្ត្រីនិងក្រុមដែលជួបការលំបាក ច្រើនតែស្ថិតក្នុងចំណោមក្រុមដែលរងផលប៉ះពាល់ដោយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ក្របខ័ណ្ឌនេះនឹងដោះស្រាយសមភាពយេនឌ័រ ការអនុវត្តយេនឌ័រក្នុងការឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនិងការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ ក្នុងការឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ រួមទាំងការបង្កើតនិងការអនុវត្តស្តង់ដាវាយតម្លៃភាពងាយរងគ្រោះនៃ GEDSI ឬគោលការណ៍ណែនាំក្នុង FOLU ថាមពល កសិកម្ម ទេសចរណ៍ និងវិស័យសំណង់។

ក្របខ័ណ្ឌសូចនាករនឹងចែកចេញជាពីរក្រុមសម្រាប់ការវាស់ស្ទង់អំពីការឆ្លើយតបរបស់ស្ថាប័ន សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងសមិទ្ធកម្មនៃការអភិវឌ្ឍលើការប្រែប្រួលអាកាសធាតុៈ

- សូចនាករដើមខ្សែ ដែលតាមដានប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រងហានិភ័យអាកាសធាតុ : ក្រុមនេះនឹងមានបញ្ចូលសូចនាករដែលទាក់ទងនឹងក្របខ័ណ្ឌស្ថាប័ន ការបញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទៅក្នុងគោលនយោបាយ និងដំណើរការរៀបចំផែនការ ហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុ សមត្ថភាពស្ថាប័ន សមធម៌ និងតម្លាភាព និងការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ និងវិស័យឯកជន។
- សូចនាករចុងខ្សែ ដែលតាមដានការប្រែប្រួលនៃស្ថានភាពអភិវឌ្ឍន៍ ការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងភាពងាយរងគ្រោះនៃសហគមន៍ និងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីដោយសារអាកាសធាតុ : សូចនាករនេះនឹងមានបញ្ចូលទិន្នន័យ ស្ថិតិអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ បង្គុំសូចនាករដែលបានពីវិស័យនានា និងគម្រោងបន្សាំ និងកាត់បន្ថយនីមួយៗ។

៧.៣- ការអនុវត្ត M&E

ការត្រួតពិនិត្យពាក់កណ្តាលអាណត្តិ(MTR) នឹងត្រូវចាប់ផ្តើមនៅឆ្នាំ២០២៨ ដើម្បីពិនិត្យមើលវឌ្ឍនភាព និងកែប្រែគោលដៅ សូចនាករ និងសកម្មភាពតាមការចាំបាច់។ ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់ នឹងត្រូវចាប់ផ្តើមនៅចុងបញ្ចប់នៃដំណាក់កាលទី២(ក្នុងឆ្នាំ២០៣៣)។ ការពិនិត្យនេះជាសកម្មភាពបន្ថែមពីលើសកម្មភាពត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃប្រចាំឆ្នាំដែលបានស្នើឡើងខាងលើ។ សកម្មភាព M&E ប្រចាំឆ្នាំ នឹងផ្តល់ធាតុចូលសំខាន់ៗដល់ MTR និងការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់។

គោលបំណងនៃ MTR និងការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់គួរតែៈ

- វាយតម្លៃប្រសិទ្ធភាពនៃសកម្មភាពក្នុងការសម្រេចលទ្ធផលនៃ CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣
- ពិនិត្យមើលការរៀបចំស្ថាប័ននិងតម្រូវការធនធានសម្រាប់ CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣
- កំណត់យុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ដំណាក់កាលទី២ និងនៅក្រោយឆ្នាំ២០៣៣។

៨- សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន

ឯកសារនេះបានណែនាំនិងពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជាដែលបានស្នើឡើងដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។ ឯកសារផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនេះកើតចេញការអនុវត្តនិងការវាយតម្លៃផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដំណាក់កាលទី១ ឆ្នាំ២០១៤-២០២៣ សំដៅទៅការកសាងសហគមន៍មួយដែលមានសមត្ថភាព និងភាពធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនេះនឹងសម្រសបម្រួលនិងដឹកនាំអនុវត្តដោយក្រុមប្រឹក្សាជាតិអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព និងក្រសួងបរិស្ថាន នឹងចូលរួមអនុវត្តដោយក្រសួងស្ថាប័នទាំងថ្នាក់ជាតិនិងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ទៅតាមវិធានការដែលក្រសួងស្ថាប័នបានរៀបចំឡើងនៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនេះ។

កម្ពុជាក៏ត្រូវលើកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍសង្គមឱ្យកាន់តែទូលំទូលាយ ថែមទាំងការពារបរិស្ថាន ធនធានធម្មជាតិ និងមានភាពធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុផងដែរ។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ បានគិតគូរច្បាស់លាស់ពីការដាក់បញ្ចូលនូវវិធានការកាត់បន្ថយឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងបន្សាំ ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុឆ្ពោះទៅសម្រេចឱ្យបាននូវអព្យាក្រឹត្យកាបូននាឆ្នាំ២០៥០។

ដើម្បីសម្រេចឱ្យបាននូវគោលដៅ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ ទាមទារឱ្យមានកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងបន្ថែមទៀត ដើម្បីធានានូវការកំណត់ធនធានឱ្យបានច្បាស់លាស់តាមរយៈការកំណត់តួនាទីស្ថាប័នវាយតម្លៃហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ ព្រមទាំងធានានូវសង្គតិភាពទៅនឹងការរៀបចំគម្រោងកម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈ និងទុនវិនិយោគ។

ឧបសម្ព័ន្ធ

ការប៉ាន់ប្រមាណថវិកាសម្រាប់សកម្មភាពលទ្ធផលជាយុទ្ធសាស្ត្រ។

ការប៉ាន់ស្មានថវិកាបានមកពី៖

- ផែនការបច្ចុប្បន្នភាពជាតិរួមចំណែកឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ(NDC) ឆ្នាំ២០២០
- ធនាគារពិភពលោក - របាយការណ៍អាកាសធាតុ និងការអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេស(ឆ្នាំ២០២៣)
- ការពិនិត្យចំណាយសាធារណៈលើការងារអាកាសធាតុកម្ពុជា(ឆ្នាំឆ្នាំ២០២២)
- កម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈ ៣ឆ្នាំរំកិល(ឆ្នាំ២០២២-២០២៤)។

ការប៉ាន់ប្រមាណដុលសម្រាប់សកម្មភាពនីមួយៗ បានមកពីប្រភពដែលតំណាងឱ្យសកម្មភាពដ៏ល្អបំផុត ដូចដែលបានបង្ហាញក្នុងតារាងខាងក្រោម។ សកម្មភាព CCCSP ក្នុងឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣ ត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីឱ្យស្របតាមគោលនយោបាយនិងសកម្មភាពយុទ្ធសាស្ត្រដែលមានស្រាប់។ សកម្មភាពទាំងនេះគួរតែបានរួមបញ្ចូល និងត្រូវបានធ្វើឡើងដោយផ្អែកលើសកម្មភាពដែលបានគ្រោងទុកនៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រនិងគោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធ (ជាពិសេសកម្មវិធីចំណាយនិងការវិនិយោគអាកាសធាតុដែលមានប្រភពពី NDC និង RGC)។

សម្រាប់សកម្មភាពដែលគ្មានថវិកាប៉ាន់ស្មាន គេអាចធ្វើការសិក្សាលទ្ធភាព ឬការវិភាគអត្ថប្រយោជន៍នៃការចំណាយ ។

គួរកត់សម្គាល់ថា ថវិកានេះ គឺជាតួលេខដុល ដែលផ្អែកលើការប៉ាន់ប្រមាណកន្លងមក ដូចជា NDCs ដូច្នេះអាចជាតួលេខប៉ាន់ស្មានទាប។ គម្រោងឬផែនការសកម្មភាពលម្អិតនិងផែនការកៀរគរធនធាន គួរតែបានបង្កើតឡើងដោយមានការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីធានាថា លទ្ធផលរំពឹងទុកនឹងសម្រេចទៅបាននូវក្របខ័ណ្ឌនៃការចំណាយដែលមានប្រសិទ្ធភាពនិងទាន់ពេលវេលា។

ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់

តារាងទី៧ : សកម្មភាពកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ប្រភពនៃការប៉ាន់ប្រមាណថវិកា

លទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ	សកម្មភាព	សកម្មភាពដែលត្រូវគ្នានៅក្នុងប្រភព	ប្រភព
១.១- បង្កើនការរួមចំណែករបស់ RE នៅក្នុងល្បាយថាមពលរបស់ជាតិ **១.២- បង្កើន EE និង RE នៅក្នុងការដំឡើងអគារ លំនៅឋាន និង**	i- ពង្រីកការអនុវត្ត/ពិនិត្យនិងកែលម្អកូដអគារបៃតង ដោយបញ្ចូលគោលការណ៍ណែនាំអំពីការដំឡើង EE និង RE នៅក្នុងអគារដែលមានស្រាប់ និងថ្មីៗ រួមបញ្ចូលនៅក្នុងផែនការអភិវឌ្ឍន៍លំនៅឋានប្រកបដោយចីរភាព និងតម្លៃសមរម្យ អគារសាធារណៈថ្មី និងដែលមានស្រាប់	ការសិក្សាផែនទីបង្ហាញផ្លូវស្តីពីការបញ្ចូលធនធានថាមពលកកើតឡើងវិញ (ព្រះអាទិត្យ ខ្យល់ ទឹក ជីវម៉ាស) ទៅក្នុងល្បាយថាមពល	សកម្មភាព NDC៖ • ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ - សកម្មភាពទី ១៨ • ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័ន - ២៣

ការដឹកជញ្ជូន (ការដឹកជញ្ជូនសាធារណៈ/ខ្នាតធំ រថយន្តអគ្គិសនី)	ដូចជាមណ្ឌលថែទាំសុខភាព សាលារៀន និងអគាររដ្ឋាភិបាល		
	i- អនុវត្តនិងពង្រឹងការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិស្របតាមគោលនយោបាយ EE និង RE	កូដអគារនិងការអនុវត្ត/ពង្រឹងការអនុវត្តសម្រាប់អគារថ្មីៗនិងអគារដែលកំពុងស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលជួសជុល។	សកម្មភាព NDC៖ • ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ - ១៤
	ii- បង្កើតនិងអនុវត្តស្តង់ដាសាកអាគុយ និងថែទាំ និងបទប្បញ្ញត្តិសុវត្ថិភាព	ការបញ្ចូលអាគុយ/ថែទាំរថយន្តអគ្គិសនីសម្រាប់ផ្លូវល្បឿនលឿន៤	ធនាគារពិភពលោក (២០២៤); អនុសាសន៍របស់ប្រទេសកម្ពុជាចំពោះផែនទីផ្លូវជាតិសម្រាប់អន្តរកាលទៅយានយន្តអគ្គិសនី https://documents1.worldbank.org/curated/en/099031924073537111/pdf/P17690614457da0e71a4501e8dcdea2d59d.pdf
	iii- បង្កើតនិងអនុវត្តផែនការសកម្មភាព និងគោលដៅសម្រាប់ការដំឡើង RE ដែលសមស្រប ជាក់ស្តែងនិងតាមតម្លៃសមរម្យក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ (កសិកម្ម ទេសចរណ៍ ការផលិត និងសំណង់)	ការសិក្សាផែនទីបង្ហាញផ្លូវស្តីពី ការបញ្ចូលប្រភពថាមពលការកកើតឡើងវិញ (ព្រះអាទិត្យ ខ្យល់ ទឹក ជីវម៉ាស) ទៅក្នុងល្បាយថាមពល	សកម្មភាព NDC៖ • ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ - ១៨
	iv- កាត់បន្ថយការចំណាយលើការទិញ ផលិត ថែទាំ និងសេវាកម្មនៃការដំឡើង និងបរិក្ខារប្រសិទ្ធភាពថាមពល (ឧ. ការលើកទឹកចិត្តខាងផ្នែកពន្ធ)។	ចំណាំ : *ពុំមានការប៉ាន់ប្រមាណថវិកាសម្រាប់សកម្មភាពនេះទេ ព្រោះវាអាចបញ្ចូលក្នុងសកម្មភាព iv និង v*	សូមអានសកម្មភាព iv ខាងលើ
	v- បញ្ចូល EE និង RE សម្រាប់លក្ខខណ្ឌតម្រូវក្នុងដឹកជញ្ជូនទ្រង់ទ្រាយធំក្នុងការអនុវត្ត «ផែនទីបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់ផែនការមេទូលំទូលាយស្តីពីប្រព័ន្ធដឹកជញ្ជូន និងភស្តុភារកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២៣-៣៣»	បង្កើតស្តង់ដាសម្រាប់ការសាងសង់និងថែទាំផ្លូវជាតិនិងផ្លូវខេត្ត ដោយគិតគូរពីផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ រួមទាំងការបង្កើតក្របខ័ណ្ឌ M&E សម្រាប់ភាពធន់នឹង	សកម្មភាព NDC៖ • ការបន្សាំ ៥៦ *ផែនការមេទូលំទូលាយរបស់ RGC ស្តីពីប្រព័ន្ធដឹកជញ្ជូន និងភស្តុភារកម្ពុជាឆ្នាំ២០២៣-៣៣*

		អាកាសធាតុនិង**បច្ចេកវិទ្យាដែលបញ្ចេញកាបូនតិច។**	*ចំនួន១៧៤គម្រោង ៣៦,៧ ពាន់លានដុល្លារអាម៉េរិក(រាប់ទាំងកំពង់ផែ ផ្លូវដែក ផ្លូវថ្នល់ ផ្លូវទឹក សមុទ្រ និងផ្លូវអាកាស)។*
១.៣- ពង្រឹងការអនុវត្ត CE និងការទប់ស្កាត់ការបំពុលក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ (ទេសចរណ៍ កសិកម្ម សំណង់ ការផលិត ការដឹកជញ្ជូន។ល។)	i- បង្កើត និងអនុវត្តផែនទីបង្ហាញផ្លូវ(ឬផែនការមេ)ស្តីពីការកាត់បន្ថយប្លាស្ទិក	ធនាគារពិភពលោក-កម្ពុជា : គម្រោងកែលម្អការគ្រប់គ្រងសំណល់រឹង និងប្លាស្ទិក(គម្រោង៥ឆ្នាំ២០២៤-២០២៩; ៦៧លានដុល្លារអាម៉េរិក)	https://projects.worldbank.org/en/projects-operations/project-detail/P170976
	ii- ជំរុញការដាក់ពិន្ទុបដិសណ្ឋារកិច្ចប្រកបដោយចីរភាព(សណ្ឋាគារ/កន្លែងស្នាក់នៅ) វិញ្ញាបនបត្រស្លាកសញ្ញាបៃតង ឬចីរភាពនៃតំបន់ទេសចរណ៍	រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ចាត់ទុកវិស័យទេសចរណ៍ថាជា «មាសបៃតង»។	សកម្មភាព NDC៖ • ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ - ៧៨
	iii- បង្កើតនិងអនុវត្តកម្មវិធីកាត់បន្ថយការបាត់បង់ក្រោយប្រមូលផល និងសំណល់អាហារក្នុងខ្សែចង្វាក់តម្លៃកសិកម្ម	ពង្រីកផលិតកម្មកសិកម្មដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ តាមរយៈការបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានប្រព័ន្ធស្រោចស្រពដើរដោយថាមពលព្រះអាទិត្យ និងការអនុវត្តផ្សេងទៀតដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ	សកម្មភាព NDC៖ • ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ - ១៦
	iv- បង្កើនល្បឿននៃការអនុវត្តស្តង់ដាស្លាកសញ្ញាបៃតង/ចីរភាពសម្ភារៈវេចខ្ចប់/សម្ភារៈសំណង់	ការបង្កើតកូដអគារជាមួយការបញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទៅក្នុងការរចនាអគារ – លើកកម្ពស់សម្ភារៈដែលមានថ្លៃទាបសម្រាប់អគារនិងលំនៅឋាន	សកម្មភាព NDC៖ • ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ - ៥៣
១.៤- ពង្រឹងធនធានទឹកឱ្យមានចីរភាព និងធន់ និងការគ្រប់គ្រងការផ្គត់ផ្គង់ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងសំណល់រឹង និងសំណល់រាវ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ	i- បង្កើតនិងអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ/ផែនការមេសំណល់រឹងថ្នាក់ជាតិ(រួមទាំងមណ្ឌលកែច្នៃ - ប្លាស្ទិក អាលុយមីញ៉ូម កញ្ចក់ ក្រដាសជាដើម និងបញ្ចូលវិស័យសំណល់ក្រៅប្រព័ន្ធជាវិស័យផ្លូវការ)	ថ្លៃកែច្នៃប្លាស្ទិក (៤ 000 ដុល្លារអាម៉េរិក/តោន)។ សូមអានផងដែរ ធនាគារពិភពលោក - កម្ពុជា : គម្រោងកែលម្អការគ្រប់គ្រងសំណល់រឹងនិងប្លាស្ទិកខាងលើ។	public-investment-programme-3-year-rolling-2023-2025.pdf សកម្មភាព NDC៖ • ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ - ៨

	ii- ការសាងសង់ទីលានចាក់សំរាមអនាម័យ និងមណ្ឌល RDF/WTE	ទីលានចាក់សំរាមអនាម័យថ្មីជាមួយនឹងការទាញយកឧស្ម័នពីទីលានចាក់សំរាម(LFG) នៅទីលានចាក់សំរាមខណ្ឌដង្កោ។ សក្តានុពលសម្រាប់ការចូលរួមរបស់វិស័យឯកជនក្នុងការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន ការសាងសង់ និងប្រតិបត្តិការទីលានចាក់សំរាមអនាម័យ និងប្រព័ន្ធ LFG។ ការផលិតឥន្ទនៈដែលបានពីសំណល់ (RDF) ពី ក) MSW ថ្មីៗ ឬ ខ) MSW ចាស់ដែលជីកយកពីទីលានចាក់សំរាមនៅខណ្ឌដង្កោ។	សកម្មភាព NDC៖ • ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ - ៥ • ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ - ៧
	iii- អនុវត្តវិធីញែកសំណល់នៅតាមប្រភព	ការធ្វើជីកំប៉ុសពីសារធាតុសរីរាង្គដែលបានពី MSW បន្ថែមជាមួយសំណល់សរីរាង្គដែលញែក(**នៅតាមប្រភព**)។ *- ១) ថ្លៃការវិនិយោគតែម្តង (CAPEX) : ចាប់ពី៤០ដុល្លារអាម៉េរិកដល់៦០ដុល្លារអាម៉េរិកក្នុងមួយតោន/ឆ្នាំ សម្រាប់ការធ្វើជីកំប៉ុសពីសំរាមឬគំនរ រហូតដល់៣០០-៥០០ ដុល្លារអាម៉េរិក/តោន/ ឆ្នាំ សម្រាប់ការធ្វើជីកំប៉ុសក្នុងធុង។* *- ២) តម្លៃប្រតិបត្តិការ : យ៉ាងតិច ៣២ដុល្លារអាម៉េរិក/តោនសម្រាប់ការធ្វើជីកំប៉ុសជាគំនរ* អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ 4R (សូមមើលផងដែរ	សកម្មភាព NDC៖ • ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ - ៨ • ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ - ១០
	iv- ការអនុវត្តកាន់តែទូលំទូលាយនៃស្តង់ដាសំណល់រាវសម្រាប់វិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ (កាត់ដេរ និងស្បែកជើង ការកែច្នៃម្ហូបអាហារ កសិកម្ម-បសុសត្វ ។ល។)	ការគ្រប់គ្រងសំណល់រាវឧស្សាហកម្មកាន់តែប្រសើរក្នុងវិស័យអាហារនិងភេសជ្ជៈ។ សរុបមក អាចផ្តោតលើការបង្កើតមធ្យោបាយហិរញ្ញវត្ថុពី៥ ទៅ១០	សកម្មភាព NDC៖ • ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ - ១១

	v- អនុវត្តស្តង់ដាសំណល់ជាកាតព្វកិច្ច សម្រាប់វិស័យកាត់ដេរ កន្លែងប្រព្រឹត្តកម្ម សំណល់រាវ (និងសំណល់រាវ)	លានដុល្លារអាម៉េរិក ដើម្បីជួយដល់រោងចក្រដែលមានថវិកាបដិភាគ។ កំណត់សម្គាល់ : *ការគ្រប់គ្រងសំណល់រាវឧស្សាហកម្ម ដើម្បីប្រយោជន៍សង្គមនិងបរិស្ថាន តម្រូវឱ្យមានការ**អនុលោមតាមស្តង់ដាប្រព្រឹត្តកម្ម និងការបញ្ចេញចោល**។*	
១.៥- បង្កើនលំហបៃតងក្នុងទីក្រុង និងកម្មវិធីបៃតងក្នុងទីក្រុងដោយប្រើប្រាស់ដំណោះស្រាយផ្អែកលើធម្មជាតិ	អនុវត្តគោលដៅទីលានបៃតងក្នុងទីក្រុងសម្រាប់មនុស្សម្នាក់ៗ។	ចំណាំ : *ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបៃតងគឺជាដំណោះស្រាយផ្អែកលើធម្មជាតិ ដើម្បីកែលម្អទីលានបៃតង ដោះស្រាយភាពតានតឹងក្នុងទីក្រុងនិងកាត់បន្ថយទឹកជំនន់។* ភ្នំពេញ – *"ការចំណាយប្រចាំឆ្នាំសរុបត្រឹមឆ្នាំទី១០ មានប្រហែល៥០លានដុល្លារអាម៉េរិក ហើយការកើនឡើងនៃទ្រព្យសកម្ម GI លើផ្ទៃដីប្រហែល ២៤០០ហិកតា ដែលស្មើនឹងប្រមាណ ៣.៥% នៃផ្ទៃដីរដ្ឋបាលសរុប។ សេណារីយ៉ូនេះរួមបញ្ចូលការវិនិយោគដែលមានតម្លៃខ្ពស់ចម្រុះនៅក្រោមដំបូលបៃតង និងជញ្ជាំងបៃតង ដែលអាចជាលក្ខខណ្ឌតម្រូវបន្ថែមទៀតនៅកណ្តាលទីរួមស្រុក ក៏ដូចជាដើមឈើឧទ្យាននិងសួនច្បារ ដែលអាចសមស្របសម្រាប់ទីក្រុងទាំងមូល" ទំព័រ ៥៦។*	ការសិក្សាវិភាគសេដ្ឋកិច្ចនិងគោលនយោបាយហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបៃតងដែលធន់ក្នុងទីក្រុង (2022) https://ncsd.moe.gov.kh/sites/default/files/2022-09/SV_Cambodia%20GI%20Report%20Final.pdf
	បញ្ជ្រាប និងបញ្ចូលដំណោះស្រាយផ្អែកលើធម្មជាតិទៅក្នុងការរៀបចំផែនការទីក្រុង បទប្បញ្ញត្តិ និងកូដអគារ រួមទាំងនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ។	ឧបករណ៍រៀបចំផែនការទីក្រុងសម្រាប់កាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងដំណោះស្រាយផែនការទីក្រុងនៅក្នុងទីក្រុងតូចៗចំនួនបី។	សកម្មភាព NDC៖ • ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ - ១ • ការបន្សាំ - ៤៩

		រៀបចំគំរូស្តង់ដាលំហបៃតងសម្រាប់រៀបចំផែនការទីក្រុង ឬក្រុងរណបថ្មី ដើម្បីដោះស្រាយភាពងាយរងគ្រោះនៃនគរូបនីយកម្ម។	
	ដាក់ចេញគំរូហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុសម្រាប់ភាពជាដៃគូសាធារណៈ-ឯកជនលើការរចនាអគារបៃតង/ដោយនិរន្តរភាព និងការរចនា សំណង់ និងអចលនទ្រព្យដែលធន់រួមទាំងផ្ទះដែលមានតម្លៃសមរម្យនិងធន់។	ការសិក្សានេះរួមបញ្ចូលភាពជាដៃគូសាធារណៈ-ឯកជន និងយន្តការហិរញ្ញប្បទានផ្សេងៗ សម្រាប់ការពង្រីកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបៃតងក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ។ *សូមអានថវិកាសម្រាប់លទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ ៣.១ ខាងក្រោម*	ការវិភាគសេដ្ឋកិច្ច និងគោលនយោបាយហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបៃតងដែលធន់នៅក្នុងទីក្រុងរបស់កម្ពុជា
	បង្កើនល្បឿននិងពង្រីកយុទ្ធនាការដាំដើមឈើ	ជំរុញយុទ្ធនាការ ទេសចរម្នាក់ ឈើ១ដើម (១ ដុល្លារអាម៉េរិក/កូនឈើ១ដើម)។	សកម្មភាព NDC៖ • ការបន្សាំ - ៤០
	ពង្រឹងការអនុវត្តពេញលេញនូវកូដអគារ លិខិតអនុញ្ញាតសាងសង់ បទប្បញ្ញត្តិរៀបចំផែនការទីក្រុង និងតម្រូវការលំហបៃតង	សូមអាន ១.១ ខាងលើ	សកម្មភាព NDC៖ • ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ - ១៨ • ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ - ២៣
១.៦- បង្កើនគម្របព្រៃឈើ និងបញ្ឈប់ការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ	i- បង្កើតនិងអនុវត្តផែនការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិតាមបែបចូលរួម ii- យុទ្ធសាស្ត្រចូលរួមដើម្បីបង្កើនការចូលរួមរបស់វិស័យឯកជន និងសហគមន៍ និងការចូលរួមក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ និងការបង្កើនគម្របព្រៃឈើ (ឧ. តាមរយៈរ៉េដបូក)	ចំណាំ : ថវិកាសម្រាប់ i-iv ត្រូវបានយោងពីថវិកាដែលនៅក្នុង LTS4CN។ ចែកជូនកូនឈើដល់សាធារណជន និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន១ដុល្លារអាម៉េរិក/ដើម។	LTS4CN ទំព័រ ១៦, ២.២.២ ផែនការហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ សកម្មភាព NDC៖

	iii- បង្កើនការរួមចំណែករបស់សហគមន៍មូលដ្ឋានក្នុងកិច្ចប្រឹងប្រែងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ (ឧ. បង្កើតប្រាក់ចំណូលពីឥណទានកាបូន)	ផែនការវិនិយោគរជេបូក ដែលត្រូវការ ១៦លានដុល្លារអាម៉េរិក/ឆ្នាំ (លើស១០ ឆ្នាំ = ប្រមាណ១៦០លានដុល្លារ អាម៉េរិក) (i-v)	• ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ - ៣៨
	iv- អនុវត្តវិធីធ្វើកសិកម្មដោយនិរន្តរភាពក្នុងចំណោមសហគមន៍មូលដ្ឋាន ដូចជាបដិសេធការធ្វើកសិកម្មពនេចរ តាមរយៈការពង្រីកកសិរុក្ខកម្ម ដើម្បីលើកកម្ពស់ជីវភាព និងសន្តិសុខស្បៀង។		
	v- ពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិពេញលេញ ដើម្បីបញ្ឈប់ការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ		
	vi- ពិនិត្យនិងបន្សុីគោលនយោបាយឡើងវិញ ដើម្បីបញ្ឈប់ការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ។ លុបចោលវិធានការលើកទឹកចិត្តដែលជំរុញការកាប់ឈើ	សកម្មភាពលើកកម្ពស់ការរកប្រភពផ្គត់ផ្គង់អុសដែលមាននិរន្តរភាពនៅក្នុងឧស្សាហកម្មកាត់ដេរ	សកម្មភាព NDC៖ • ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ - ២៥
	vii- បង្កើនការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធ អង្គការសង្គមស៊ីវិល សហគមន៍ និងវិស័យឯកជនក្នុងយុទ្ធនាការដាំដើមឈើ (១លានដើមក្នុងមួយឆ្នាំៗ)	ចែកកូនឈើជូនសាធារណៈជន និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន ផ្សព្វផ្សាយយុទ្ធនាការទេសចរម្នាក់ឈើមួយដើម។	សកម្មភាព NDC៖ • ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ - ៣៨ • ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ - ៤០

ពង្រឹងសមត្ថភាពបន្សាំ

តារាងទី៨ : សកម្មភាពបន្សាំ ប្រភពនៃការប៉ាន់ប្រមាណថវិកា

លទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ	សកម្មភាព	ថវិកាដែលត្រូវគ្នានៅក្នុងប្រភព	ប្រភព
២.១- ពង្រឹងវិធានការធន់នៅគ្រប់វិស័យសេដ្ឋកិច្ច និងសេវាសង្គមសំខាន់ៗ (សេវាកម្មទឹកស្អាត អគ្គិសនី អនាម័យ ការថែទាំសុខភាព អាហារូបត្ថម្ភ ការអប់រំ សង្គម និងកិច្ចគាំពារកុមារ ទេសចរណ៍ ប្រព័ន្ធអាហារដែលមាននិរន្តរភាព និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសំខាន់ៗ ដូចជាWASH ថាមពល ផ្លូវថ្នល់ជាដើម) ដោយផ្ដោតជាពិសេស លើតម្រូវការរបស់កុមារ និងសហគមន៍ដែលងាយរងគ្រោះបំផុត។ ២.២- ពង្រឹងការកាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ ការត្រៀមបង្ការ និងការស្តារឡើងវិញនៅទូទាំងសហគមន៍(សហគមន៍ឆ្នេរ ទន្លេសាប និងសហគមន៍ទន្លេមេគង្គ)	i- ការវាយតម្លៃភាពងាយរងគ្រោះពេញលេញនៃហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងសេវាកម្មសំខាន់ៗ ទីក្រុង ឆ្នេរសមុទ្រ និងទន្លេ សន្តិសុខទឹក និងថាមពល និងអនុវត្តវិធានការទប់ទល់ (ដូចជាការសង់បង្កើយរបាំងការពាររលកសមុទ្រ ការទប់ស្កាត់ការហូរច្រោះឆ្នេរសមុទ្រ ការគ្រប់គ្រង/ការពារទឹកជំនន់ក្នុងទីក្រុង ការកែលម្អទិន្នន័យសុខភាពមនុស្ស សត្វនិងរុក្ខជាតិ និងភាពខ្វះចន្លោះក្នុងការត្រួតពិនិត្យ)	ការវាយតម្លៃភាពងាយរងគ្រោះឆ្ពោះទៅកសាងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងផលប៉ះពាល់លើដីធ្លី លំនៅឋាន ការគ្រប់គ្រងឆ្នេរសមុទ្រ និងអគារដោយសារការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	សកម្មភាព NDC៖ • ការបន្សាំ - សកម្មភាព ទី១០ • ការបន្សាំ - ២៤ • ការបន្សាំ -៣៨ • ការបន្សាំ - ៥០
	ii- បង្កើតនិងអនុវត្តគោលការណ៍ណែនាំអំពីទីក្រុងបៃតងនិងភាពធន់នៅក្នុងផែនការមេនៃការអភិវឌ្ឍទីក្រុង ដែលរួមបញ្ចូលដំណោះស្រាយផ្អែកលើធម្មជាតិ	ការបញ្ចូលវិធានការឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទៅលើការរចនាសំណង់អគារ និងសម្រាប់លំនៅឋានជនបទ (ការប្រើប្រាស់សមាហរណកម្មបច្ចេកវិទ្យាទំនើប)	សកម្មភាព NDC៖ • ការបន្សាំ - ៤៤ • ការបន្សាំ - ៤៩ • ការបន្សាំ - ៤៧
	iii- បង្កើតនិងអនុវត្តស្តង់ដា/លក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ការរចនាដែលធន់នឹងអាកាសធាតុនិងសម្ភារៈសម្រាប់ការសាងសង់ផ្លូវថ្មីនិងការថែទាំផ្លូវដែលមានស្រាប់ ឆ្លើយតបទៅនឹងហានិភ័យអាកាសធាតុ និងភាពងាយរងគ្រោះ។	ជួសជុល និងស្តារឡើងវិញនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្លូវថ្នល់ដែលមានស្រាប់ និងធានាបាននូវប្រតិបត្តិការ និងប្រព័ន្ធថែទាំប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដោយគិតគូរពីផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ(ការសាងសង់ និងថែទាំផ្លូវ)	កម្មវិធីស្បៀងអាហារពិភពលោក (WFP) • គម្រោងបំពង់បង្ហុរប្រេងធំៗនាពេលបច្ចុប្បន្នផ្តោតលើ EWS មានថវិកាសរុបចំនួន៣០លានដុល្លារអាមេរិក+ (CREWS, GCF-UNDP, SOFF)។ • ការព្រមានជាមុនសម្រាប់ផែនទី

			បង្ហាញផ្លូវនៃការអនុវត្តទាំងអស់ (ត្រូវបង្កើយឆាប់ៗនេះ) នឹងផ្តល់ការប៉ាន់ប្រមាណចំណាយលម្អិតជាផ្លូវការបន្ថែមទៀតជាទាក់ទងនឹង EWS។
	iv- បង្កើតនិងអនុវត្តលក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់លំនៅឋានដែលមានតម្លៃសមរម្យ ចំណាយទាប និងធន់នៅក្នុងផែនការមេ និងការអភិវឌ្ឍទីក្រុង/ទីប្រជុំជន	ការបញ្ចូលវិធានការឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទៅក្នុងគោលនយោបាយសម្បទានដីសង្គមកិច្ច (SLC) និងនីតិវិធី។ ជំរុញការរៀបចំលំនៅឋាន ដែលមានតម្លៃទាបសមរម្យសម្រាប់គ្រួសារដែលមានចំណូលទាបសំដៅលើកកម្ពស់ភាពធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុជាក់ស្តែងនៅក្នុងតំបន់សម្បទានដីសង្គមកិច្ច។	សកម្មភាព NDC៖ • ការបន្សាំ - ៤៨ • ការបន្សាំ- ៥២
	v- ពិនិត្យនិងកែសម្រួលកន្លែងស្តុកទឹកឡើងវិញ ដើម្បីភាពធន់នឹងអាកាសធាតុ សុវត្ថិភាពធនធានទឹក និងគុណភាព	បង្កើតវិធីសាស្ត្រថ្នាក់កណ្តាលនិងតាមស្តង់ដាសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងទឹកដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ។ បង្កើតប្រព័ន្ធអនុវត្តល្អបំផុតតាមស្តង់ដាជាតិសម្រាប់ប្រព័ន្ធស្រោចស្រព	សកម្មភាព NDC៖ • ការបន្សាំ - ៥៧ • ការបន្សាំ- ៨២ • ការបន្សាំ - ៨៦
	vi- ជំរុញការគ្រប់គ្រងធនធានទឹកចម្រុះ (IWRM)	បង្កើតវិធីសាស្ត្រថ្នាក់កណ្តាលនិងស្តង់ដាសម្រាប់គ្រប់គ្រងទឹកនិងដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ។ ការគ្រប់គ្រងទឹកក្រោមដីចម្រុះនៅកម្ពុជា។	
	vii- ពិនិត្យនិងផ្តល់អាទិភាពដល់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសក្នុងតំបន់និងជំនួយក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានទឹកឆ្លងដែន	ប្រព័ន្ធប្រកាសអាសន្នថ្នាក់ជាតិពីដើមដល់ចប់ដោយផ្តោតលើការផ្សព្វផ្សាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពដល់ប្រជាជនដែលមានហានិភ័យ បានបង្កើតប្រព័ន្ធប្រកាសអាសន្នទឹកជំនន់ឆ្លងដែនជាមួយវៀតណាម និងថៃ	

	viii- ធ្វើផែនទីទឹកក្រោមដី ការត្រួតពិនិត្យ និងយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់គ្រងសម្រាប់សន្តិសុខទឹកនិងធន់នឹងអាកាសធាតុ	បង្កើតវិធីសាស្ត្រថ្នាក់កណ្តាល និងស្តង់ដាសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងទឹកដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ ការគ្រប់គ្រងទឹកក្រោមដីចម្រុះនៅកម្ពុជា -	
	ix- ផែនការជានាវ៉ាប់រងនិងការថែទាំសុខភាព កាលវិភាគធ្វើការ-សម្រាកកម្សាន្ត- WRS ដែលត្រូវគ្នាទៅនឹងផលប៉ះពាល់ចំពោះសុខភាពពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដូចជាភាពតានតឹងដោយសារកម្តៅសម្រាប់កម្មករ/ការងារក្រៅផ្ទះ	ពង្រឹងភាពធន់នឹងអាកាសធាតុក្នុងការផ្តល់សេវាសុខាភិបាល	សកម្មភាព NDC៖ • ការបន្សាំ - ៣៤ • ការបន្សាំ -៣៥ • ការបន្សាំ - ៣៨ • ការបន្សាំ - ៣៩
	x- សាកល្បងនិងពង្រីកកិច្ចផ្តួចផ្តើមសេវាកម្មសង្គមឆ្លាតវៃ (ការអប់រំសុខភាព កិច្ចគាំពារកុមារ)	ការផ្សាយព័ត៌មាននិងការផលិតកម្មវិធីសម្រាប់ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងផលប៉ះពាល់។ ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវកម្មវិធីសិក្សា និងវិធីសាស្ត្របណ្តុះបណ្តាល រួមទាំងបណ្ណាល័យ ដើម្បីរួមបញ្ចូលមុខវិជ្ជាប្រែប្រួលអាកាសធាតុសម្រាប់ថ្នាក់បឋមសិក្សា។ បង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលឧត្តមភាពសម្រាប់ការផ្តល់វគ្គសិក្សា និងការស្រាវជ្រាវអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក្នុងចំណោមសាកលវិទ្យាល័យ។ បើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីអប់រំស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ឧ. ជាធាតុផ្សំចាំបាច់នៃការបណ្តុះបណ្តាលគរុកោសល្យគ្រូ។	
	xi- ពង្រីកអនុលោមភាពតាមការណែនាំរបស់អង្គការសុខភាពពិភពលោកសម្រាប់មណ្ឌលថែទាំសុខភាពដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ និងនិរន្តរភាពបរិស្ថាន និងបន្សីបច្ចេក	បង្កើតប្រព័ន្ធព្រមានអំពីអាកាសធាតុ និងទឹកជំនន់ រួមទាំងមជ្ឈមណ្ឌលសេវាកម្ម និងផែនការឆ្លើយតបគ្រោះទឹកជំនន់	

	វិទ្យា និងកម្រងទិន្នន័យសុខភាព EWS		
	xii- ពិនិត្យនិងធ្វើការកែលម្អនៅក្នុងគណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ ដោយជំរុញផែនការអនុវត្តការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រហិរញ្ញប្បទានហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ(ឆ្នាំ២០២៣-២០២៨)	ប្រព័ន្ធប្រកាសអាសន្នថ្នាក់ជាតិពីដើមដល់ចប់ ដោយផ្តោតលើការផ្សព្វផ្សាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពដល់ប្រជាជនដែលមានហានិភ័យ បង្កើតនិងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពជារៀងរាល់ឆ្នាំនូវការវាយតម្លៃពហុហានិភ័យនៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងហានិភ័យអាកាសធាតុ រួមទាំងការកំណត់អត្តសញ្ញាណសហគមន៍ដែលងាយរងគ្រោះបំផុត អនុវត្តកម្មវិធីគ្រប់គ្រងហានិភ័យអាកាសធាតុ និងគ្រោះមហន្តរាយដោយផ្អែកលើសហគមន៍	សកម្មភាព NDC៖ • ការបន្សាំ - ៦០ • ការបន្សាំ - ៦១ • ការបន្សាំ - ៦២
២.៣- ពង្រឹងការអភិរក្សប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិដោយនិរន្តរភាព (រួមទាំងទន្លេមេគង្គ បឹងទន្លេសាប ព្រៃឈើ ជីវចម្រុះ ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីទីក្រុង និងការបញ្ជ្រាបដំណោះស្រាយ និងការបន្សាំតាមធម្មជាតិ)	i- បង្កើនសមត្ថភាពសហគមន៍ក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិតាមបែបសហគមន៍(CBNRM)ក្នុងចំណោមសហគមន៍ឆ្នេរ ទន្លេសាប និងសហគមន៍ដងទន្លេមេគង្គ ឆ្នេរសមុទ្រ តំបន់ខ្ពង់រាប និងសហគមន៍ទីក្រុង។	ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិចម្រុះ (INRM) នៅក្នុងតំបន់ទេសភាពធម្មជាតិនិងព្រៃឈើនៃតំបន់ភាគខាងជើងនៃប្រទេសកម្ពុជា (UNDP និង GEFសន្យាផ្តល់មូលនិធិ) គម្រោងអភិរក្សព្រៃឡង់ (មូលនិធិផ្តល់ដោយរដ្ឋាភិបាលជប៉ុន)	កម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈ(PIP)៣ឆ្នាំរំកិល ឆ្នាំ២០២៣-២០២៥) ទំព័រ ៦៤
	ii- សមត្ថភាពនៅថ្នាក់ជាតិនិងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីពង្រឹងភាពអង់អាចរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋានដើម្បីអភិវឌ្ឍ/ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវទេសចរណ៍ធម្មជាតិដែលផ្អែកលើសហគមន៍	កាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន តាមរយៈកំណែទម្រង់អភិបាលកិច្ចអាកាសធាតុថ្នាក់ក្រោមជាតិ (ផ្តោតលើគោលនយោបាយ)។ ការកសាងសមត្ថភាពបន្សាំនិងធន់ សម្រាប់មន្ត្រី MRD នៅថ្នាក់ជាតិនិងថ្នាក់ក្រោមជាតិសម្រាប់បញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទៅក្នុងដំណើរការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងការរចនាបច្ចេកទេស។	PIP ២០២៣-២០២៥ • MoE - តំបន់ទេសភាព និងអេកូទេសចរណ៍កម្ពុជាមាននិរន្តរភាព (CSLEP) • MRD CSLEP សកម្មភាព NDC • ការបន្សាំ -៣៣ • ការបន្សាំ - ៣២

២.៤- ពង្រឹងភាពធន់នៃក្រុមងាយរងគ្រោះ និងបញ្ជ្រាប GEDSI សំខាន់ៗក្នុងសកម្មភាពអាកាសធាតុ និងភាពធន់	i- អនុវត្តប្រព័ន្ធគាំពារសង្គមទូលំទូលាយដែលបានបន្សាំ(ឧ. ពង្រីកកម្មវិធីផ្ទេរសាច់ប្រាក់ជំនួយសង្គម ដល់គ្រួសារងាយរងគ្រោះ (និងក្រុមនានា ដូចជាកុមារ ជនពិការ និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន)	ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រក្នុងវិស័យធនធានទឹក។ ពង្រឹងប្រព័ន្ធតាមដាននិងវាយតម្លៃរបស់ក្រសួងនានា ដើម្បីតាមដានលទ្ធផលយេនឌ័រក្នុងកិច្ចផ្តួចផ្តើមប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដោយផ្តោតជាពិសេសលើការប្រមូល និងគ្រប់គ្រងទិន្នន័យញែកតាមភេទ សូចនាករយេនឌ័រ និងថវិកា ការរាយការណ៍ផ្អែកលើលទ្ធផល និងការផ្សព្វផ្សាយ និងការបង្កើនការបន្សាំនឹងយេនឌ័រ និងបង្កើតចំណេះដឹងដែលពាក់ព័ន្ធការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។	កម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈ ៣ឆ្នាំរំកិល (ឆ្នាំ២០២៣-២០២៥) ទំព័រ១២១ សកម្មភាព NDC • ការបន្សាំ - ២៧ • ការបន្សាំ - ២៨
	ធ្វើពិពិធកម្មរបរជីវិតក្នុងចំណោមក្រុមដែលងាយរងគ្រោះដោយសារ ផលប៉ះពាល់បន្តិចម្តងៗបណ្តាលពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	ខ្សែចង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ទីផ្សារដែលធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ សម្រាប់ស្ត្រីសហគ្រិនតាមជនបទ	សកម្មភាព NDC • ការបន្សាំ - ៣១
	កសាងសមត្ថភាពធន់សម្រាប់សហគមន៍ដែកងាយរងគ្រោះនិងសហគមន៍គ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិតាមរយៈការវិនិយោគគម្រោងបន្សាំផ្អែកលើធម្មជាតិ ការទទួលបានការផ្តល់ដំណឹងជាមុននិងការត្រៀមនឹងគ្រោះមហន្តរាយ និងជីវភាពធន់នឹងអាកាសធាតុ	ការវិភាជន៍ថវិកាពីយន្តការហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុនិងការសម្របសម្រួលជំនួយ	សកម្មភាព NDC • ការបន្សាំ - ៣១
	បង្កើតនិងអនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពសម្រាប់ក្រសួងនិងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីរួមបញ្ចូល GEDSI ទៅក្នុងគោលនយោបាយ ផែនការ និងការបង្កើតកម្មវិធីបន្សុំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។	ពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ននៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីធ្វើសមាហរណកម្មការឆ្លើយតបខាងយេនឌ័រក្នុងគោលនយោបាយ ផែនការ ការបង្កើតកម្មវិធី។	សកម្មភាព NDC • ការបន្សុំ - ២៦
	i- ពង្រីកការគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេស និងហិរញ្ញវត្ថុដល់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីអនុវត្តវិធានការឆ្លើយតបខាងយេនឌ័រ (រួមទាំងការដោះស្រាយអំពើហិង្សាផ្អែកលើ	ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពសម្រាប់សមាជិក GCCC និងក្រសួង លើការវិភាគយេនឌ័រ ការឆ្លើយតបយេនឌ័រ និង NDC។	សកម្មភាព NDC • ការបន្សុំ - ២៩ • ការបន្សុំ - ៣០

	យេនឌ័រ GBV) ផែនការបន្សាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	បង្កើតគោលការណ៍ណែនាំបច្ចេកទេសសម្រាប់ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រនៅក្នុងដំណើរការ NDC។	
	ii- រួមបញ្ចូលការអនុវត្តវិធានការឆ្លើយតបខាងយេនឌ័រដោយផ្អែកលើលទ្ធផល ទៅក្នុង CCCSP ឆ្នាំ ២០២៤-២០៣៣ M&E និងប្រព័ន្ធរាយការណ៍	ពង្រឹងប្រព័ន្ធតាមដាននិងវាយតម្លៃរបស់ក្រសួង ដើម្បីតាមដានលទ្ធផលយេនឌ័រក្នុងកិច្ចផ្តួចផ្តើមប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដោយផ្តោតជាពិសេសលើការប្រមូលនិងគ្រប់គ្រងទិន្នន័យញែកតាមភេទ សូចនាករយេនឌ័រ និងថវិកា ការរាយការណ៍ផ្អែកលើលទ្ធផល និងការផ្សព្វផ្សាយ និងការបង្កើនចំណេះដឹងដែលបានបង្កើតឡើង អំពីយេនឌ័រ និងដែលទាក់ទងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។	សកម្មភាព NDC • ការបន្សាំ - ២៨
២.៥- ពង្រឹងវិធានការនិរន្តរភាព និងភាពធន់ (រួមទាំងបច្ចេកវិជ្ជាឆ្លាតវៃខាងអាកាសធាតុ កសិកម្មកែលំអគុណភាពដី។ល។) ក្នុងវិស័យកសិកម្មនិងខ្សែចង្វាក់តម្លៃស្បៀងអាហារ។	ស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ និងពង្រីកសេវាផ្សព្វផ្សាយដល់កសិករ លើកកម្ពស់ភាពធន់នឹងអាកាសធាតុ ដំណាំមានតម្លៃខ្ពស់ ការបន្ថែមតម្លៃ និងលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ទីផ្សារ។	ការកែលម្អសេវាកម្មគាំទ្រនិងកសាងសមត្ថភាពដល់ផលិតកម្មដំណាំដែលធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដោយលើកកម្ពស់ការស្រាវជ្រាវ ការសាកល្បង និងប្រព័ន្ធកសិកម្មឆ្លាតវៃខាងអាកាសធាតុដែលបង្កើនភាពធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនិងព្រឹត្តិការណ៍អាកាសធាតុធ្ងន់ធ្ងរ ស្រាវជ្រាវដើម្បីអភិវឌ្ឍនិងលើកកម្ពស់ផលិតភាពកសិកម្ម គុណភាព និងការផ្ទេរ តាមរយៈការពង្រឹងការអភិរក្សពូជដំណាំ និងការចេញផ្សាយពូជដំណាំថ្មីៗ ឆ្លើយតបទៅនឹងផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាថ្មី និងការបង្កើនទិន្នផល ដោយប្រើពូជដំណាំថ្មីៗដែលបន្សាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។	សកម្មភាព NDC • ការបន្សាំ - ៥ • ការបន្សាំ - ៧ • ការបន្សាំ - ៨
	ពង្រីកការអនុវត្តកសិកម្មឆ្លាតវៃខាងអាកាសធាតុ ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ (រួមទាំងការធានារ៉ាប់រងដំណាំ ការការពារ/ការស្តារឡើងវិញពីគ្រោះមហន្តរាយ)។	បង្កើតឯកសារណែនាំការបណ្តុះបណ្តាល និងផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលអំពីវិធីសាស្ត្របង្កើតរបរដែលឆ្លាតវៃចំពោះអាកាសធាតុ និងមាននិរន្តរភាព ដល់ពលរដ្ឋក្រីក្រនៅតាមជនបទ។	សកម្មភាព NDC • ការបន្សាំ - ១៧ គម្រោងធានារ៉ាប់រងគ្រោះមហន្តរាយ (ក្របខ័ណ្ឌហិរញ្ញប្ប

	និងតាមដានការទទួលយកបច្ចេកវិទ្យា/ការអនុវត្ត និងប្រសិទ្ធភាព។		ទានការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា ២០១៤); ធានារ៉ាប់រងកសិកម្មតំបន់អាស៊ានះ កម្ពុជា (២០២២)[30]
	បញ្ជ្រាបនិងលើកទឹកចិត្តផ្នែកកសិកម្មដំណោះស្រាយផ្អែកលើធម្មជាតិ និងការអនុវត្តកសិកម្មកែលំអគុណភាពដី		សកម្មភាព NDC • ការបន្សុំ- ១
	ពង្រីកកិច្ចគាំពារ (រួមទាំងពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់)សម្រាប់ជម្រកសំខាន់ៗសម្រាប់ធនធានជលផល (ព្រៃកោងកាង ស្មៅសមុទ្រ។ល។)	ការគ្រប់គ្រងនិងការពារប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីនៃតំបន់សមុទ្រ និងតំបន់ឆ្នេរដោយប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីជៀសវាងផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានពីកត្តាផ្សេងៗ កសាងភាពធន់នៃប្រព័ន្ធទាំងនេះ និងស្តារឡើងវិញនូវមុខងារអេកូឡូស៊ីដើម្បីឱ្យសមុទ្រមានផលិតភាពនិងមានសុខភាពល្អ។	សកម្មភាព NDC • ការបន្សុំ - ១៩
	លើកទឹកចិត្តនៅកម្រិតសហគមន៍ (ថ្នាក់ក្រោមជាតិ) ការវិនិយោគដែលធន់នឹងអាកាសធាតុសម្រាប់កសិករខ្នាតតូច (ការផ្ទុក ការបន្ថែមតម្លៃ ការប្រើប្រាស់ទីផ្សារ ការដំឡើងថាមពលពន្លឺព្រះអាទិត្យ ការប្រមូលទឹកភ្លៀង សន្តិសុខទឹក WASH ជាដើម)។	ការលើកកម្ពស់ភាពធន់នឹងអាកាសធាតុក្នុងវិស័យជលផល។ បង្កើតឯកសារណែនាំអំពីការបណ្តុះបណ្តាល និងផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលពីវិធីសាស្ត្របង្កើតមុខរបរឆ្លាតវៃខាងអាកាសធាតុ និងដែលមាននិរន្តរភាព ដល់ប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រនៅតាមជនបទ។	សកម្មភាព NDC • ការបន្សុំ - ១៥ • ការបន្សុំ - ១៧
	ពិនិត្យនិងពង្រីកការស្តារឡើងវិញ និងការពង្រីកប្រព័ន្ធស្រោចស្រព(ដែលផ្តោតលើភាពធន់នឹងអាកាសធាតុ និងប្រសិទ្ធភាព) ដោយគិតគូរអំពីទំនាក់ទំនងទឹក អាហារ ថាមពល(WFE)	ពង្រីកផលិតកម្មកសិកម្មដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ តាមរយៈការបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានប្រព័ន្ធស្រោចស្រពដើរដោយថាមពលព្រះអាទិត្យ និងការអនុវត្តផ្សេងទៀតដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ។	សកម្មភាព NDC • ការបន្សុំ - ១៦
	ធ្វើការវាយតម្លៃតម្រូវការសមត្ថភាព និងបង្កើត និងអនុវត្តកម្មវិធីបរិញ្ចឹមជីវិតដែលឆ្លាតវៃចំពោះអាកាសធាតុ និងមាននិរន្តរភាព។		សូមអាន ៣.៥
	បង្កើនការគាំទ្រដល់សហគមន៍ងាយរងគ្រោះ ដើម្បីអនុវត្តកសិកម្មឆ្លាតវៃ បច្ចេកវិទ្យាក្រោយការប្រមូលផល និងជីវភាពរស់ដែលមាននិរន្តរភាព។	ការអភិវឌ្ឍជំណាំសាកវប្បកម្ម និងដំណាំស្បៀងផ្សេងៗទៀត ដើម្បីបង្កើនផលិតកម្ម បង្កើនសុវត្ថិភាពគុណភាព បច្ចេកទេស	សកម្មភាព NDC • ការបន្សុំ - ៣ • ការបន្សុំ - ៤

[30] ការធានារ៉ាប់រងគ្រោះមហន្តរាយនិងកសិកម្មនៅដំណាក់កាលដំបូងនៃការអភិវឌ្ឍនៅកម្ពុជា ដឹកនាំដោយវិស័យឯកជន ដូចជាក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រង Forte ដោយគ្មានការឧបត្ថម្ភធនសម្រាប់បុព្វលាភពីវិស័យសាធារណៈ។

		ប្រមូលផល និងក្រោយប្រមូលផល និងការលើកកម្ពស់កសិអាជីវកម្ម។ ការអភិវឌ្ឍជំណាំឧស្សាហកម្មដើម្បីបង្កើនផលិតកម្ម ការកែលម្អគុណភាពសុវត្ថិភាពបច្ចេកទេសប្រមូលផល និងក្រោយប្រមូលផល និងការលើកកម្ពស់អាជីវកម្មកសិកម្ម។	
២.៦- ពង្រឹងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងកសាងភាពធន់ និងនិរន្តរភាពបរិស្ថាន (រួមទាំងស្តង់ដាអគារបៃតង គុណភាពខ្យល់ក្នុងអគារ ។ល។)។	i- ពង្រឹងការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីស្តង់ដាអគារបៃតង (សេចក្តីណែនាំអំពីអគារបៃតងជាតិ និងកូដអគារ ផែនការសកម្មភាពជាតិប្រព័ន្ធត្រជាក់។ល។	កូដអគារនិងពង្រឹងការអនុវត្ត។ ការគ្រប់គ្រងគុណភាពខ្យល់ចេញពីការដ្ឋានសំណង់។	សកម្មភាព NDC • ការបន្សាំ - ១៤ • ការបន្សាំ - ៥០
	ii- បញ្ជ្រាបលក្ខខណ្ឌតម្រូវអំពីភាពធន់នឹងអាកាសធាតុសម្រាប់ការសាងសង់ និងថែទាំផ្លូវថ្មីៗទាំងអស់និងកែលម្អផ្លូវដែលមានស្រាប់	បន្ស៊ីស្តង់ដារចនាផ្លូវ ជាមួយកម្រិតហានិភ័យអាកាសធាតុនៃទីតាំងដាក់លាក់ បង្កើនស្តង់ដាធន់ទ្រាំសម្រាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដឹកជញ្ជូនថ្មីៗ និងបង្កើនវិភាជន៍ថវិកាសម្រាប់ការថែទាំផ្លូវប្រហែល៩៤លានដុល្លារអាម៉េរិក/ឆ្នាំ ដោយផ្តល់អាទិភាពដល់ការវិនិយោគលើផ្លូវជនបទសំខាន់ៗ ជាពិសេស ក្នុងខេត្តបាត់ដំបង ព្រៃវែង និង កំពង់ចាម។	ធនាគារពិភពលោក ២០២៣
	iii- ការបញ្ជ្រាបការអនុវត្ត និងអនុលោមភាព ជាមួយកូដអគារបៃតង	ការរួមបញ្ចូលការអភិវឌ្ឍអគារបៃតង។	សកម្មភាព NDC • ការបន្សាំ - ៤៩ សូមអាន ២.៦ ដែរ (i)

អភិបាលកិច្ច/បរិវត្តកម្មឌីជីថល(កត្តាជំរុញ)

តារាងទី៩ : សកម្មភាពជំរុញ ប្រភពនៃការប៉ាន់ប្រមាណថវិកា

លទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ	សកម្មភាព	ថវិកាដែលត្រូវគ្នានៅក្នុងប្រភព	ប្រភព
៣.១- ពង្រឹងយន្តការហិរញ្ញវត្ថុអាកាសធាតុ	បង្កើតចំណាត់ថ្នាក់ហិរញ្ញវត្ថុបៃតង ដើម្បីបង្កើតភាសាវិនិយោគបៃតងទូទៅ និងដែលឆ្លើយតបនឹងយេនឌ័រ និងចាំបាច់សម្រាប់ប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុបៃតង។		ការត្រួតពិនិត្យការចំណាយសាធារណៈអាកាសធាតុឆ្នាំ ២០២២ ការផ្តល់មូលនិធិ NDC គឺ ៤៨៣,៧លានដុល្លារអាមេរិក ជារៀងរាល់ឆ្នាំ
	គណៈកម្មាធិការជាតិ/ក្រុមការងារយេនឌ័រ និងយន្តការហិរញ្ញវត្ថុបៃតងដែលឆ្លើយតបនឹងអាកាសធាតុ ការគ្រប់គ្រង និងស្តង់ដា។		
	កៀរគរហិរញ្ញប្បទាន ឧ. តាមរយៈ CCFF ជាមួយប្រភពមូលនិធិថ្លៃប្រឌិត និងវិធីសាស្ត្រដូចជា ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានចម្រុះ[31]។		
	ពិនិត្យ និងបន្សុីច្បាប់ គោលនយោបាយ និងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យសារពើពន្ធទាក់ទងនឹងគ្រោះមហន្តរាយដែលមានស្រាប់។		
	គោលនយោបាយដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការទទួលបានសេវាធានារ៉ាប់រងឥណទានសម្រាប់ការសង្គ្រោះពីគ្រោះមហន្តរាយ និងភាពធន់ដែលឆ្លើយតបទៅនឹងយេនឌ័រ និងក្រុមជនងាយរងគ្រោះ។		
	បញ្ចូលហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុទៅក្នុងថវិកាសាធារណៈ និងការចំណាយ ព្រមទាំងការត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃ។		
	តាមដានការចំណាយលើអាកាសធាតុនៅកម្រិតជាតិ ទាំងដោយវិស័យសាធារណៈ និងឯកជន		

[31] CCFF គួរតែឈានហួសពីការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន GCF ដោយបញ្ចូលទាំងទម្រង់នៃការផ្តល់មូលនិធិផ្សេងទៀត ដូចជា ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានចម្រុះ ពីប្រភពសាធារណៈ ឬសប្បុរសជន ដើម្បីបង្កើនការវិនិយោគនៃវិស័យឯកជនលើការអភិវឌ្ឍដោយចីរភាព។ (https://www.convergence.finance/blended-finance)

	បង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុជាតិដ៏ទូលំទូលាយមួយ។		
	ធ្វើការសិក្សាលទ្ធភាពលើឱកាសទីផ្សារកាបូន អនុវត្តវិធានការពង្រឹកប្រព័ន្ធទីផ្សារសម្រាប់កាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ រួមទាំងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និងស្ថាប័ន យោងតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃមាត្រា៦(ស្តីពីទីផ្សារកាបូន) ក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងប៉ារីស ស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។		
	ស្វែងយល់ពីការកៀរគរហិរញ្ញវត្ថុអាកាសធាតុតាមរយៈការជួញដូរកាបូន។		
	អនុវត្ត ETF សម្រាប់របាយការណ៍អាកាសធាតុ (បន្សីជាមួយកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស ស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ)។		
	ប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុអាកាសធាតុ ការផ្តល់មូលនិធិ និងកម្រងទិន្នន័យព័ត៌មានឥណទានឥតសំណង (ឧ. ក្នុងកម្មវិធីតាមដាន NDC)។		
៣.២- បង្កើនការអប់រំ ព័ត៌មានឱ្យចំគោលដៅ ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង ការទំនាក់ទំនង និងការបណ្តុះបណ្តាលអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពកម្មវិធីសិក្សាលើមុខវិជ្ជាប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅតាមថ្នាក់បឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សា IHL និងការអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធ ការសិក្សាពេញមួយជីវិត។	ការលើកកម្ពស់កម្មវិធីសិក្សាដើម្បីរួមបញ្ចូលការប្រែប្រួលអាកាសធាតុសម្រាប់ការអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធ បើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលសម្រាប់មន្ត្រីអប់រំអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ឧ. ជាធាតុផ្សំចាំបាច់នៃការបណ្តុះបណ្តាលគរុកោសល្យគ្រូ	សកម្មភាព NDC • ការបន្សាំ សកម្មភាពទី - ២១ • ការបន្សាំ - ២៣
	ពង្រីកការបណ្តុះបណ្តាលដល់ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ អង្គការសង្គមស៊ីវិល អ្នកជំនាញប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និងសហគមន៍អំពីគោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធទាក់ទងនឹងសកម្មភាព	ការកសាងសមត្ថភាពបន្សាំ និងធន់ សម្រាប់មន្ត្រី MRD នៅថ្នាក់ជាតិនិងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីបញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទៅក្នុងដំណើរការរៀបចំផែនការ	សកម្មភាព NDC • ការបន្សាំ - ៧២ • ការបន្សាំ - ៧៣ • ការបន្សាំ - ៧៧

	អាកាសធាតុ ដូចជា LTS4CN យុទ្ធសាស្ត្រក្រ វិស័យបរិស្ថាន NDC RE, EE ជាដើម។	អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងការរចនាបច្ចេកទេស។ កសាងសមត្ថភាពបន្សាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុសម្រាប់មេភូមិ(គណៈកម្មាធិការអភិវឌ្ឍន៍ភូមិ VDCs) ពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័នអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	
	យុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយនិងបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាបញ្ចេញកាបូនតិចនិងប្រសិទ្ធភាពចំណាយ។		LTS4CN
	រចនានិងអនុវត្តយុទ្ធនាការអប់រំទូទាំងប្រទេសអំពីសកម្មភាពបរិស្ថាននិងអាកាសធាតុ។	ការបណ្តុះបណ្តាល និងពង្រឹងសមត្ថភាពមនុស្សអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក្នុងវិស័យព័ត៌មាន	សកម្មភាព NDC • ការបន្សាំ - ១៣ • ការបន្សាំ - ៤០ • ការបន្សាំ - ៤១
	កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពស្តីពីការរចនា និងការប្រាស្រ័យទាក់ទងដើម្បីកែប្រែឥរិយាបថសង្គមជាក់លាក់របស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ(SBCC)។		
	ពង្រីកការចូលរួមនៃពហុភាគីពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងការរចនា និងការអនុវត្តកម្មវិធី SBCC។	ពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយទីភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងមូលដ្ឋាន និងអន្តរជាតិ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធសម្រាប់ការគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេស និងហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីអនុវត្តផែនការបន្សាំក្នុងវិស័យប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ។	សកម្មភាព NDC • ការបន្សាំ - ៦៩
៣.៣- ពង្រឹងកម្លាំងពលកម្មបច្ចុប្បន្ន និងអនាគតឆ្ពោះទៅរកអន្តរកាលកាបូនតិចនិងធន់	លើកទឹកចិត្តដល់វិស័យឯកជន/និយោជកឱ្យការវិនិយោគលើកម្លាំងពលកម្មដែលមានជំនាញក្នុងវិស័យបៃតងជាពិសេសការលើកកម្ពស់ជំនាញស្ត្រី។		សូមអាន ៣.២ (ការសិក្សាពេញមួយជីវិត)
	ពិនិត្យនិងកែសម្រួលកម្មវិធីសិក្សាផ្លូវការសម្រាប់កម្លាំងពលកម្មបៃតង/កាបូនតិច (STEM ថាមពលស្អាត បច្ចេកវិទ្យាឆ្លាតវៃអាកាសធាតុ) ។	ពង្រឹងកម្មវិធីសិក្សានិងវិធីសាស្ត្របណ្តុះបណ្តាល រួមទាំងបណ្ណាល័យ ដើម្បីរួមបញ្ចូលមុខ	សកម្មភាព NDC • ការបន្សាំ - ២០

		វិជ្ជាប្រែប្រួលអាកាសធាតុសម្រាប់ថ្នាក់បឋមសិក្សា	
	បង្កើនកិច្ចប្រឹងប្រែងR&D អំពីនវានុវត្តន៍បច្ចេកវិទ្យាបៃតង ដើម្បីជំរុញប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាស្អាត និងបង្កើនល្បឿនការទទួលយកបច្ចេកវិទ្យាបៃតងដែលឆ្លើយតបនឹងយេនឌ័រ។	បង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលឧត្តមភាពសម្រាប់ការផ្តល់វគ្គសិក្សា និងការស្រាវជ្រាវអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក្នុងចំណោមសាកលវិទ្យាល័យ	សកម្មភាព NDC • ការបន្សាំ - ២២
៣.៤- ពង្រឹងការចូលរួមនៃពហុភាគីពាក់ព័ន្ធ និងការពាក់ព័ន្ធក្នុងការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ	បង្កើនការចូលរួមនៃក្រុមការងារបច្ចេកទេសបរិស្ថាន និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ជាមួយស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ IHL ស្ថាប័នស្រាវជ្រាវ អ្នកជំនាញទំនាក់ទំនង/ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ។	ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពនិងអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា (CCCSP)	សកម្មភាព NDC • ការបន្សាំ - ៧៥
	ពិនិត្យឡើងវិញនូវយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យ និងបង្កើត និងអនុវត្តផែនការអនុវត្ត/សកម្មភាព CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣។	បញ្ចូលវិធានការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទៅក្នុងគោលនយោបាយនិងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ និងយុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការតាមវិស័យ ពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័នអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ការបន្សាំ គោលនយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្រ ផែនការ និងហិរញ្ញវត្ថុ) តាមរយៈការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង ការបណ្តុះបណ្តាល និងការតស៊ូមតិ	សកម្មភាព NDC • ការបន្សាំ - ៧៦ • ការបន្សាំ - ៧៧
	បន្សុី M&E របស់ក្រសួងនានា ជាមួយ CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-២០៣៣/ NDC/ LTS4CN MRV។		
	បញ្ចូល CCCSP ឆ្នាំ២០២៤-៣៣ ទៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការសកម្មភាពនៃក្រសួង និងស្ថាប័នរៀងៗខ្លួន។		
៣.៥- ពង្រឹងលទ្ធភាពទទួលបានជំនួយបច្ចេកទេសសម្រាប់ការកសាងសមត្ថភាពពហុភាគី	ពិនិត្យនិងធ្វើការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងវាយតម្លៃបច្ចេកវិទ្យាបន្សាំ និងតម្រូវការសមត្ថភាព និងផ្តល់អនុសាសន៍។	ពង្រឹងភាពធន់និងសមត្ថភាពបន្សាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅក្នុងខេត្ត/ស្រុក/ឃុំដែលងាយរងគ្រោះបំផុត (ផលិតផែនទីសន្ទស្សន៍ភាពងាយរងគ្រោះនៅថ្នាក់ឃុំ បញ្ចូលការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទៅក្នុងផែនការវិនិយោគ និងអភិវឌ្ឍន៍ បង្ហាញពី	សកម្មភាព NDC • ការបន្សាំ - ៧៤ • ការបន្សាំ - ៧៨
៣.៦- ដោះស្រាយគម្លាតទិន្នន័យ និងព័ត៌មានសម្រាប់ការ	ពិនិត្យនិងកែលម្អវិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ ដើម្បីបិទកាត់បន្ថយគម្លាតទិន្នន័យក្នុងការកាត់បន្ថយ និងការបន្សាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។		

ត្រួតពិនិត្យ និងការវាយតម្លៃដោយប្រសិទ្ធភាព		សកម្មភាពដែលបានកំណត់នៅកន្លែងសាកល្បង) ផ្តល់ការកសាងសមត្ថភាព និងការគាំទ្រដើម្បីនវានុវត្តន៍ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅខេត្តតាមដងទន្លេសាប។	
	ស្វែងរកលទ្ធភាពនៃការបង្កើតកម្រងទិន្នន័យថ្នាក់កណ្តាលមួយអំពីការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងការបន្សាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (ផ្អែកលើកម្រងទិន្នន័យដែលមានស្រាប់និងដែលរក្សាដោយ CCCA/NCSD ធនាគារពិភពលោក។ល។) ដែលបានបន្សីជាមួយ ETF។	ប្រព័ន្ធប្រកាសអាសន្នថ្នាក់ជាតិពីដើមដល់ចប់ ដោយផ្តោតលើការផ្សព្វផ្សាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពដល់ពលរដ្ឋមានហានិភ័យ បង្កើតបណ្តាញត្រួតពិនិត្យឧតុនិយមដោយស្វ័យប្រវត្តនៅទូទាំងប្រទេស និងកម្មវិធីបញ្ជូនទិន្នន័យ រួមទាំង ការប្រមូលទិន្នន័យអាកាសធាតុ និងជលសាស្ត្រ។	សកម្មភាព NDC • ការបន្សាំ - ៦១ • ការបន្សាំ - ៨១
	ស្វែងរកកិច្ចសហការជាមួយរាជបណ្ឌិត្យសភា ស្ថាប័នស្រាវជ្រាវ និងដៃគូអភិវឌ្ឍ ដើម្បីកំណត់អត្តសញ្ញាណទំនាក់ទំនងនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុដែលគេមិនសូវស្គាល់(ចំណាកស្រុក ហានិភ័យកុមារ សុខភាព ផលិតភាព ការបាត់បង់សេដ្ឋកិច្ច) ដែលត្រូវគាំទ្រ ដើម្បីបង្កើតទិន្នន័យផ្អែកលើភស្តុតាង។		សូមអាន ៣.២ (v)
៣.៧- ពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងភាពជាដៃគូក្នុងតំបន់ និងអន្តរជាតិ (រួមទាំង អាស៊ាន គណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ (MRC) កិច្ចផ្តួចផ្តើមកិច្ចសហប្រតិបត្តិការមេគង្គ ទីភ្នាក់ងារអង្គការសហ	ពង្រឹងកម្មវិធីសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិរបស់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យានិងការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពធនធានមនុស្ស		
	ពង្រឹងការចូលរួមរបស់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងជំនាញចរចាក្នុងវេទិកាអាកាសធាតុអន្តរជាតិ និង		១លានដុល្លារអាមេរិក (MoH, ប្រចាំឆ្នាំ; ផ្អែកលើការស្មាន)

ប្រជាជាតិ មូលនិធិហិរញ្ញវត្ថុអាកាសធាតុ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ និងទីភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍)	តំបន់ ដោយរួមបញ្ចូល ផលប្រយោជន៍ និងកង្វល់របស់ជាតិ។		
៣.៨- ការរៀបចំផែនទីបង្ហាញផ្លូវអំពីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសម្រាប់ការងារបរិស្ថាននិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	ការសិក្សាឯកសារដែលមានស្រាប់ និងការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ការសិក្សាតម្រូវការបច្ចេកវិទ្យា និងការចំណាយ និងចំណេញលើការអភិវឌ្ឍថ្នាលឌីជីថលចាំបាច់ជាតំណាក់កាល ការរៀបចំផែនទីបង្ហាញផ្លូវនិងវិភាគតម្រូវការថវិកានិងធនធានមនុស្ស។		១,៧លានដុល្លារអាម៉េរិក